

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI**

**TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖZEL
AMAÇLA ÖĞRENERLER İÇİN İHTİYAÇ ANALİZİ:
EKONOMİ VE FİNANS TÜRKÇESİ ÖĞRETİMİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YUSUF ÇAĞ

İSTANBUL, 2023

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI**

**TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖZEL
AMAÇLA ÖĞRENERLER İÇİN İHTİYAÇ ANALİZİ:
EKONOMİ VE FİNANS TÜRKÇESİ ÖĞRETİMİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**YUSUF ÇAĞ
(200521007)**

**Danışman
(Doç. Dr. Muhammet Sani Adıgüzel)**

İSTANBUL, 2023

26.7/2023

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi 200521007 numaralı **Yusuf ÇAĞ**'ın, **hazırladığı** "Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Özel Amaçlı Öğretim Programı Tasarısı: Ekonomi ve Finans Türkçesi Öğretim Programı" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 26.07.2023 Çarşamba günü saat 16.00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Kabulüne Oy Çokluğu/Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

Tez adı değişikliği yapılması halinde: Tez adının
.....
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi

Karar

1. Doç. Dr. Muhammet Sani ADIGÜZEL (Danışman)	Kabul.....
2. Dr. Öğr. Üyesi Şaban ÇOBANOĞLU	Kabul.....
3. Prof. Dr. İbrahim GÜLTEKİN	Ret.....
4.	
5.	
6. (İkinci Danışman)*.....	
- *2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.

ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağılı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Yusuf Çağ

TEŞEKKÜR

Her Őeyden önce bana eğitim hayatım boyunca hem öğrenciliğimde yoluma ışık tutan hem de öğretmenliğimde bana rol model olan anne ve babama üzerimdeki paha biçilemez emeklerinden dolayı teşekkür ederim. Akademik çalışmalarında yabancı kaynakları taramama yardımcı olan sevgili kardeşime de ayrıca bir teşekkürü borç bilirim.

Hayatımın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da bir an olsun yanımda durmaktan vazgeçmeyen, her zaman bana destek olduğunu ve olacağını bilerek varlığından güç aldığım en büyük destekçim, değerli eşim Özgenur Çağ'a her şey için teşekkür ediyorum.

Yüksek lisans sürecimde gerek ders döneminde gerekse tez döneminde her zaman olumlu yaklaşımıyla bana yardımcı olan saygıdeğer danışmanım Doç. Dr. Muhammet Sani Adıgüzel'e, uzakta olsam dahi hiçbir zaman çağrılarımı yanıtız bırakmayarak her zaman rahatlıkla danışabildiğim için ve tez sürecini benim açımdan olabildiğince kolaylaştırdığı için teşekkür ederim.

Lisans eğitiminde bir hoca olarak derslerime girmesi vasıtasıyla tanıştığım ancak geçen zaman içerisinde bir hocadan çok daha fazlası olarak lisans eğitimim sonrasında da her zaman bana destek olan, bana rehberlik eden kıymetli büyüğüm, saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Saçkesen'e öncelikle her şey için ardından ise bu çalışmadaki katkıları için çok teşekkür ederim.

Yusuf Çağ

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖZEL AMAÇLA ÖĞRENERLER İÇİN İHTİYAÇ ANALİZİ: EKONOMİ VE FİNANS TÜRKÇESİ ÖĞRETİMİ

Yusuf Çağ

ÖZET

Küresel değişim ve gelişimlerle son yıllarda insanların başka milletlerin kültürlerini, yaşantılarını ve dillerini öğrenmeye istek ihtiyaçları hızla artmaktadır. Ülkemiz ise son yıllarda küresel değişimlerin yanında çeşitli bölgesel değişimlere de uğraması sonucunda bu istek ve ihtiyacın en çok odağı olan ülkelerden biri konumuna gelmiştir. Öyle ki Türkiye ve Türkçe, dünya ülkeleri ve dünya dilleriyle bu hususta yarışacak seviyededir. Yabancıların çeşitli sebeplerle ülkemize ilgisi ne kadar yoğun olsa da maalesef “yabancılara Türkçe öğretimi” aynı düzeyde yeterli değildir. Özellikle çalışmamızda konu edinilen “özel amaçlı Türkçe” hususunda ihtiyaç var olduğu saptanmış ancak literatürde bu ihtiyaçları karşılayacak yeterli sayıda çalışmaya rastlanamamıştır. Özel amaçlı Türkçe öğretimini birçok açıdan genel amaçlı Türkçe öğretiminden farklılaştırarak kendine ait ihtiyaç ve gereksinimleri ile müstakil bir alan hüviyeti kazanmıştır. Bu bağlamda özel amaçlı Türkçe'nin bir alt başlığı olarak “ekonomi ve finans Türkçesi” için tasarlanacak öğretim süreçlerine temel oluşturması amacıyla öğrencilerin özel dil ihtiyaçlarını saptayarak bu ihtiyaçların analiz edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, ekonomi ve finans alanında çalışan 8 adet iş insanı, yabancılara Türkçe öğretimi faaliyeti sürdüren 17 adet Türkçe öğreticisi ve ülkemize ekonomi ve finans alanlarında çalışmak amacıyla gelen 25 yabancı öğrenciden oluşan üç farklı katılımcı ile ihtiyaçların analizi çalışması yapılmıştır. Elde edilen veriler yorumlanarak ekonomi ve finans alanında öğrenim görecekle istihdam edilecek yabancı öğrencilerin iş hayatlarında karşılaşılabilecek iletişim durumları, bu durumların genel Türkçe derslerinde pratik edilme sıklıkları karşılaştırılmış ve özel amaçlı bir ekonomi ve finans Türkçesi öğretiminin gerekliliğı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkçe Öğretimi, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Özel Amaçlı Türkçe Öğretimi, İhtiyaç Analizi, Ekonomi ve Finans Türkçesi

NEEDS ANALYSIS FOR SPECIAL PURPOSE LEARNERS OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: TEACHING TURKISH FOR ECONOMICS AND FINANCE

Yusuf Çağ

ABSTRACT

People's interest to learn about other cultures and language has been rising in recent years. Our country, along with the recent global and various regional changes in the nation, has become the center of this interest deservedly. So much so that Turkey and Turkish language have the capacity to compete with world languages. Even though foreigners' interest has been prevalent, our adequacy in the "teaching Turkish as a foreign language" field hasn't been enough to reciprocate and satisfy the interest. We have detected that there are not enough researches made in the literature specifically about the "Special-purpose Turkish" topic. Special-purpose Turkish teaching has variegated from general-purpose Turkish in many ways, Thus; formed a detached, independent figure. In this regard, formulating an "economy and finance Turkish" curriculum as a subheading to Turkish has been aimed to answer the students' specific needs from language. The data of the study were obtained from the needs analysis questionnaires that applied to three different groups that are 8 businessmen, 17 Turkish language teachers and 25 foreign students who came to our country to work in economy and finance. By rendering the data we obtained foreign students who are going to study and be employed in the finance and economy field, their situation in communication and the repetition frequency of these situations' in Turkish Language courses have been compared and a special purpose finance Turkish education has been seen as necessary as conclusion.

Anahtar kelimeler: Teaching Turkish, Teaching Turkish as a Foreign Language, Special purpose Turkish teaching, Analysis of Needs, Economy and Finance Turkish

ÖNSÖZ

Bu çalışma, özel amaçlı Türkçe alanında literatürde eksikliği gözlemlenen bir konuyu ele alarak eksikliği kapatmak amacıyla yapılmıştır. Literatür taraması yapıldığında ekonomi ve finans Türkçesinin bir başlık olarak ele alıp bu kapsamda öğretim programı tasarılarına temel oluşturması amaçlanan bir ihtiyaç analizi çalışmasının var olmadığı gözlemlenmiştir.

Öncelikle üç katılımcı grubundan biri olan yabancılara Türkçe öğretimi faaliyeti sürdüren öğretmenlerle yapılan ankette alan uzmanlarının bu alanda öğretim göreceği ve istihdam edilecek yabancı uyruklu öğrencilerin genel amaçlı Türkçe öğretimine ek olarak özel amaçlı bir Türkçe öğretim sürecinden de geçmeleri gerekliliğini dile getirmeleri bu çalışmaya gerekçe oluşturmuştur. Bu anketi takiben yabancı öğrencilere uygulanan ankette de öğrencilerin kendi dil ihtiyaçları için benzer görüşler ifade ettiği görülmektedir.

Ekonomi ve finans gibi birden çok lisans bölümünü ve birden çok iş kolunu kapsayan bir başlıkta özel amaçlı bir Türkçe öğretim süreci gerekiyorsa eğer ilk yapılması gereken bu sürecin gelişigüzel ve savruk bir süreç olmaması için belirli bir program dahiline sokulmasıdır.

Ekonomi ve finans Türkçesi için geliştirilecek olan programın öğrencilerin ihtiyaçlarını en üst düzeyde karşılayabilmesi için program geliştirme sürecinin ilk basamağı olarak anketler vasıtasıyla üç katılımcı grubuyla ihtiyaç analizi çalışmaları yapılmıştır.

Ekonomi ve finans alanında çalışan insanlar (ilk katılımcı grubu) vasıtasıyla hedef öğrenci kitlesini iş hayatında bekleyecek olan durumların saptanması amaçlanmıştır. İkinci ve üçüncü katılımcı grupları ise şu an sürdürdükleri genel amaçlı Türkçe öğretim sürecini lisans eğitimleri ve iş hayatlarında lazım olacak özel dil gereksinimleri açısından değerlendirmişlerdir.

Haziran, 2023

Yusuf Çağ

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
SEMBOLLER	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÇİZELGE LİSTESİ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
KISALTMALAR	xvi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	2
1. PROBLEM DURUMU	2
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ARAŞTIRMA SORULARI	2
1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	3
1.3. VARSAYIMLAR	4
1.4. SINIRLILIKLAR	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. İHTİYAÇ ANALİZİ	6
2.2. PROGRAM GELİŞTİRME SÜRECİNDE İHTİYAÇ ANALİZİ	7
2.2.1. Program Geliştirme Modelleri ve İhtiyaç Analizi	9
2.3. GENEL AMAÇLI VE ÖZEL AMAÇLI YABANCI DİL ÖĞRETİMİ	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	20
3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR	20
3.1. TÜRKİYE’DE ÖZEL AMAÇLI DİL ÖĞRETİMİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ MAKALELER.....	20
3.2. TÜRKİYE’DE ÖZEL AMAÇLI TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ OLAN YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİ	23
3.3. TÜRKİYE’DE DİL ÖĞRETİMİNDE İHTİYAÇ ANALİZİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ OLAN YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİ	25
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	27
4. YÖNTEM.....	28
4.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	28
4.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	28
4.3. VERİ KAYNAKLARI	29
4.3.1. Katılımcılar	29
4.3.1.1. İlk Katılımcı Grubu.....	29
4.3.1.2. İkinci Katılımcı Grubu	31

4.3.1.3. Üçüncü Katılımcı Grubu	36
4.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	42
4.5. VERİLERİN ANALİZİ	43
BEŞİNCİ BÖLÜM	44
5. BULGULAR VE YORUM	44
5.1. EKONOMİ VE FİNANS ALANINDA ÇALIŞAN İŞ İNSANLARINA YAPILAN ANKET SONUCU ELDE EDİLEN BULGULAR	44
5.1.1. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarının Ortalama Bir İş Gününde En Çok Hangi Temel Dil Becerisini Kullandıklarına Dair Bulgular	44
5.1.2. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarının İş Hayatlarında En Çok Karşılaştığı İletişim Durumları ile İlgili Bulgular	46
5.1.3. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarının İş Hayatında Kullandıkları Dil Becerilerine Yönelik Tavsiyelerine İlişkin Bulgular	51
5.1.4. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarına Uygulanan Anketin Bulgularına Dair Yorumlar	52
5.2. TÜRKÇE ÖĞRETİMİ OKUTMANLARINA YAPILAN ANKET SONUCU ELDE EDİLEN BULGULAR	54
5.2.1. Yabancılara Türkçe Öğreten Okutmanların Öğrencilerin Genel Türkçeye Dair Görüşlerine Yönelik Bulgular	54
5.2.2. Yabancılara Türkçe Öğreten Okutmanların Özel Amaçlı Türkçe Öğretimi/Ekonomi ve Finans Türkçesine Karşı Yaklaşımlarına Yönelik Bulgular	60
5.2.3. Türkçe Okutmanlarına Uygulanan Anketin Bulgularına Dair Yorumlar	66
5.3. Ekonomi ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan veya Alacak Öğrenciler İçin Hazırlanan Anket Sonucu Elde Edilen Bulgular	68
5.3.1. Ekonomi ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan veya Alacak Öğrencilerin Genel Türkçeye Dair Tutumlarına İlişkin Bulgular	68
5.3.2. Ekonomi ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan veya Alacak Öğrencilerin Özel Amaçlı Türkçeye Dair Görüşleri	77
5.3.3. Ekonomi Ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan Veya Alacak Öğrencilere Uygulanan Anketin Bulgularına Dair Yorumlar	78
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	83
KAYNAKÇA	86
EKLER	91

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1: Dünya’da ve ülkemizde tercih edilen program geliştirme modellerinin dağılımı (Demirel, 2017)	10
Şekil 2: Taba Program Geliştirme Modeli (Erişen, 1997)	11
Şekil 3: Taba-Tyler Program Geliştirme Modeli Şeması (Demirel,2017)	12
Şekil 4: MEB Modeli. Demirel, Ö. 2020. Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme. 28. bs. Ankara: PEGEM Akademi, 74.	13
Şekil 5: DEPGEM uygulama şeması (Demirel, 2014, s.59).....	14

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1: Kurt'un (2021), Woodrow'dan (2018, s.23-24) uyarladığı özel amaçlı ve genel amaçlı dil öğretiminin kıyaslandığı tablo	17
Tablo 2: İlk katılımcı grubunun mezun oldukları lisans bölümleri ve bu bölümlerin bağlı olduğu fakülteler	30
Tablo 3: Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanlarının “İş hayatınızda ortalama bir gününüzü ele alırsanız hangi dil becerisini ya da becerilerini daha yoğun olarak kullandığınızı görülmektedir?” sorusuna yanıtları	44
Tablo 4: Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanların “Aşağıdaki iletişim durumlarıyla iş hayatınızda ne sıklıkla karşılaştığınız belirtiniz.” Sorusuna yanıtları	46
Tablo 5: İş insanlarının kendi alanlarında çalışacak olan yabancı uyruklu bireylere tavsiyeleri	51
Tablo 6: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorusuna verdikleri yanıtlar	54
Tablo 7: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorusuna verdikleri yanıtlar	56
Tablo 8: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise hangi materyalleri ne için kullandığınızı kısaca açıklayınız.” Sorusu sorusuna verdikleri yanıtlar	64
Tablo 9: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Aşağıda verilen durumlar okuduğunuz/okuyacağınız lisans bölümlerinden sonra istihdam edilmeniz muhtemel olan kariyer seçeneklerinde sıklıkla karşılaşmanız beklenen durumlardır. Bu durumlardan hangilerini şu an eğitim görmekte olduğunuz Türkçe öğretim kurumunda ne sıklıkla yapıyorsunuz ya da yaptınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı	70
Tablo 10: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?”	

sorusu	sorulduğunda	verilen	yanıtların	dağılımı	
.....					75
Tablo 11: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?”					
sorusu	sorulduğunda	verilen	yanıtların	dağılımı	
.....					77
Tablo 12: İş insanlarının en sık karşılaştıkları iletişim durumları ile bu durumların Türkçe öğretim sürecinde pratiğinin yapılma oranlarının karşılaştırması					
.....					79
Tablo 13: İş insanlarının en çok “hiç” karşılaşmadıklarını belirttikleri iletişim durumları ile bu durumların Türkçe öğretim sürecinde pratiğinin yapılma oranlarının karşılaştırması					
.....					81

GRAFİKLER LİSTESİ

Sayfa

Grafik 1: İlk katılımcı grubunun cinsiyet dağılımları	29
Grafik 2: İlk katılımcı grubunun yaş gruplarının dağılımı	30
Grafik 3: İlk katılımcı grubunun eğitim durumlarının dağılımı	30
Grafik 4: İlk çalışma grubunun şu an çalıştıkları sektörde kaç yıldır çalıştıklarını gösteren grafik.....	31
Grafik 5: İkinci katılımcı grubunun cinsiyet dağılımı.....	31
Grafik 6: İkinci katılımcı grubunun yaşlarının dağılımı.....	32
Grafik 7: İkinci katılımcı grubunun eğitim durumlarının dağılımı	32
Grafik 8: İkinci katılımcı grubunun mezun oldukları lisans bölümlerinin dağılımı	33
Grafik 9: İkinci katılımcı grubunun mezun oldukları lisans bölümlerinin dağılımı.....	34
Grafik 10: İkinci katılımcı grubunun hangi seviyelerde Türkçe öğrettiklerinin dağılımı	34
Grafik 11: İkinci katılımcı grubundan daha önce özel amaçlı Türkçe öğretimi yapanların ve yapmayanların dağılımı.....	35
Grafik 12: Üçüncü katılımcı grubunun cinsiyetlerinin dağılımı	36
Grafik 13: Üçüncü katılımcı grubunun yaşlarının dağılımı	36
Grafik 14: Üçüncü çalışma grubunun eğitim durumlarının dağılımı.....	37
Grafik 15: Üçüncü katılımcı grubunun uyruklarının dağılımı	38
Grafik 16: Üçüncü çalışma grubunun ana dillerinin dağılımı.....	38
Grafik 17: Üçüncü katılımcı grubunun bildikleri yabancı diller ve düzeylerinin dağılımı.....	39

Grafik 18: Üçüncü katılımcı grubunun kaç yıldır Türkiye’de yaşadıklarının dağılımı	39
Grafik 19: Üçüncü katılımcı grubunun üniversitede tercih ettikleri/edecekleri lisans bölümlerinin dağılımı.....	40
Grafik 20: Üçüncü katılımcı grubunun eğitim hayatlarından sonra çalışmak istedikleri kurumların dağılımı	41
Grafik 21: Üçüncü çalışma grubunun hangi düzeylerde Türkçe bildiklerinin dağılımı	41
Grafik 22: Üçüncü katılımcı grubunun ne kadar süredir Türkçe öğrendiklerinin dağılımı.....	42
Grafik 23: Tablo 3’ün sütun grafiğe dönüştürülmüş hali.....	46
Grafik 24: Tablo 3’ün pasta grafiğe dönüştürülmüş hali	46
Grafik 25: Tablo 4’teki verilerin sütun grafiğe dönüştürülmüş hali.....	50
Grafik 26: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Öğrencilerinizin hangi düzeye kadar genel Türkçe öğrenmelerinin meslek hayatları için yeterli olacağını düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı.....	54
Grafik 27: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil becerisinde zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı	57
Grafik 28: Yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil bilgisi konularında zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı.....	60
Grafik 29: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Ekonomi ve Finans alanına ve alt alanlarına ait lisans bölümlerini tamamlayan öğrencilerin istihdam profili düşünüldüğünde size genel Türkçe derslerindeki hangi dil becerisi ya da becerileri öğrencilerin iş hayatı için daha önemlidir?” sorusuna yanıtlarının dağılımı.....	61
Grafik 30: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri hangi dil seviyesinden itibaren verilmeye başlanmalıdır?” sorusuna yanıtlarının dağılımı.....	62
Grafik 31: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri, genel Türkçe kursu içinde mi verilmeli yoksa ayrı bir program mı hazırlanmalı?” sorusuna yanıtlarının dağılımı	62

Grafik 32: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Bir önceki soruya cevabınız “Ayrı bir program hazırlanmalı” ise yeni bir program hazırlanacak olsa içerisinde nelerin yer alması gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı.....	63
Grafik 33: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde kullandığınız ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim görecektelen öğrenciler için farklı materyaller öneriyor musunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı.....	64
Grafik 34: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Türkçe kurslarına başlamadan önce Türkçe öğrenmeye çalıştınız mı?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı	69
Grafik 35: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise Türkçeyi nasıl öğrendiniz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı	69
Grafik 36: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Türkçe derslerinde hangi kitabı kullanıyorsunuz ya da kullandınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı.....	70
Grafik 37: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Haftada kaç saat Türkçe dersi alıyorsunuz/aldınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı	71
Grafik 38: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Sizce meslek hayatınızda hangi düzeyde genel Türkçe bilmeniz yeterli olur?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı.....	74
Grafik 39: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Genel Türkçe derslerinizde, ekonomi ve finans konularının bulunduğu okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinlikleri yapılıyor mu veya yapılıyor muydu?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı.....	75
Grafik 40: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Sizce, genel Türkçe derslerinde alanınızla ilgili konulara yönelik en çok hangi becerilere yönelik etkinliklerin yapılması gerekir?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı.....	75
Grafik 41: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Meslek hayatınızda daha başarılı olmanız için ekonomi ve finans Türkçesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı.....	77

KISALTMALAR

MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
ÖAT	Özel Amaçlı Türkçe
ÖATÖ	Özel Amaçlı Türkçe Öğretimi
ÖAİ	Özel Amaçlı İngilizce
AOÖÇ	Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi
İİ	İş İnsanı
TO	Türkçe Okutmanı
YÖ	Yabancı Öğrenci
EFT	Ekonomi ve Finans Türkçesi
EFTÖP	Ekonomi ve Finans Türkçesi Öğretim Programı
Örn.	Örneğin
Akt.	Aktaran
YTÖ	Yabancılara Türkçe Öğretimi

GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca milletler çeşitli sebeplerle her zaman farklı milletlerle etkileşim halinde olmuşlardır (Aykaç, 2015). İnsanın kendinden olmayanın yaşantısını, dilini, kültürünü öğrenme çabası bu sebeple medeniyet tarihi kadar eskidir. İnsanların başka bir yaşantıyı, dili ve kültürü öğrenme çabası çeşitli gerekçelere dayanır. Başka milletlerle ticari ilişkiler kurmak, başka milletlerle ailevi ilişkiler kurmak, başka milletlerle diplomatik ilişkiler kurmak, kimi zaman ise başka bir milletin diliyle yazılmış literatürden bilim veya sanat öğrenmek bu gerekçelerden başlıcalarıdır.

Günümüze yaklaşıldığında eski tarihlere göre uluslararası etkileşim yadsınamaz derecede artmıştır. Hızla gelişen ulaşım ve iletişim araçları dünyamızı küçültmüş, yabancı dil kullanmayı diğer ülkelerle siyasal, bilimsel, kültürel, ekonomik alanlarda ilişkiler kurabilmek ve bu ilişkileri geliştirebilmek adına bir gereklilik hâline getirmiştir (Dilidüzgün, 1995, s. 2). Bunun kuşkusuz en büyük sebebi dijitalleşen ve küreselleşen dünyanın bir ucuyla diğer ucu arasındaki mesafenin kısılması, birkaç asır önce gidilemeyecek yolların bugün saatlerle ölçülmesi, çok değil bir asır öncesine kadar bir ömür boyu görülemeyecek farklı kültürlerden insanların günümüzde hepimizin evinde var olan teknolojik aletlerin ekranlarında olmasıdır.

Türkiye ve Türkçe ise bahsedilen küresel gelişmelerden birçok ülkeden ve birçok dilden daha fazla pay almış, dünya ülkeleri ve dünya dilleri ile yarışır hale gelmiştir (Arslan, 2012). Ülkemizin kendi coğrafyasında ekonomik, ticari, kültürel, eğitim vb. birçok hususta etkin bir güç olması sebebiyle kendi bölgesinde çevre ülkelerden insanların ilgisini çekecek bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Bizim çalışmamızda hedeflenen kitle bu insanların içinden ülkemize katma değer katacak olanlardır.

Kendi ülkelerinin eğitim ve iş imkanlarından memnun olmayan ve yeterli bulmayan yabancılar, ülkemizi bir ekonomi ve finans alanında eğitim görmek için ya da çalışmak için tercih ederek ülkemizde nitelikli iş gücü olarak varlık gösterecek ve buldukları ortamda ekonomik açıdan olumlu bir katma değer yaratacaklardır. Bu

açından gelişigüzel ve rastlantısal sebeplerle ülkemize giriş yapan yabancılarla kıyaslandığında bu öğrenci grubunun ülkemizin ekonomik, sosyolojik ve kültürel faydası gözetildiğinde çok daha farklı ve özel bir grup olduğu çıkarımını yapmak yanlış olmaz. Bu amaçlarla Türkiye'ye gelen bir yabancı öğrenci profiline nasıl ki ülkemize geliş amacı belirliyse kendi dil ihtiyaçları da belirli ve özeldir. Yabancı literatürde başta İngilizce olmak üzere “English for specific purposes” (ESP) başlığıyla birçok araştırma, makale, kitap vb. çalışma yer almaktadır. Bu çalışmaların bazıları şunlardır: (Alderson, 2010), (Anthony, 1997), (Hutchinson & Waters, 1987), (Woodrow, 2018). Türkçe için ise çok kıymetli çalışmalar bulunmakla beraber diğer dillerle kıyaslandığında özel amaçlı dil öğretimi çalışmaları sayıca çok azdır. Yalnızca ekonomi ve finans alanında değil, yabancıların ülkemizde sık istihdam edildiği bütün alanlarda özel amaçlı dil öğretimi çalışmalarının yapılması hem öğrencinin hem öğretmenin hem de öğrencinin istihdam edileceği kurumun Türkçe öğretimi sürecinden en üst düzey faydayı elde edebilmeleri için gereklidir.

Bu bağlamda ülkemize ekonomi ve finans alanında eğitim almak ve/veya çalışmak amacıyla gelen yabancı öğrencilerin genel amaçlı Türkçe kursları haricinde özel amaçlı bir Türkçe öğretim sürecinden geçmelerinin bir gereklilik olduğu sonucu çıkmıştır. Ayrıca yürütülecek bu sürecin planlı ve sistemli ilerlemesi için bir “öğretim programı” çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir. Öğretim programı tasarısının ise birçok program geliştirme yaklaşımına göre ilk basamağı olan “ihtiyaçların analizi” bu çalışmanın konusudur.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. PROBLEM DURUMU

Bu bölümde; çalışmanın problem durumuna, amacına, alt sorularına, önemine, sınırlılıklarına, varsayımlarına ve tanımlarına yer verilmiştir.

Dil, iletişim kurmak için temel olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerinden oluşur. Dil öğrenen bireyin temel hedefi, bu dört beceride belirlenen düzeye ulaşmaktır. Ancak, dil sosyal bir olgu olduğu için, bireyler dil öğrenirken özel amaçlar da güdebilirler. Örneğin, hedef dilin konuşulduğu bir toplumda eğitim almak, çalışmak veya seyahat etmek gibi özel hedefler belirleyebilirler. Dil öğretimi alanındaki yetkililer, bireylerin özel amaçlarını göz ardı etmeyen öğretim programları geliştirmektedir. Bu özel amaçlara yönelik tasarlanan programlar, yabancı dil öğrenen bireylerin özel hedeflerini ve ihtiyaçlarını dikkate alarak oluşturulur. Bu programlar, özel amaçlara yönelik hedefler, içerikler, öğretim yöntemleri ve değerlendirme araçları içerir.

Özel amaçlar doğrultusunda tasarlanan dil öğretim programları, hedef kitlenin özel dil ihtiyaçlarını saptayarak bu ihtiyaçlar doğrultusunda hedef, amaç ve kazanımlar belirler ve böylece bireylere hedeflerine daha etkili bir şekilde ulaşmaları için rehberlik eder. Bu amaçlarla geliştirilen program tasarılarının temel aldıkları ihtiyaç analizi çalışmaları, bireylerin dil becerilerini belirli bir alan veya faaliyetle ilişkilendirir ve onları o alanda etkili iletişim kurabilme seviyesine getirmek için doğru planlamanın yapılmasında önemli rol oynar. Böylece, dil öğrenenler, özel hedeflerine uygun olarak dil becerilerini geliştirir ve hedeflerine daha başarılı bir şekilde ulaşabilirler.

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ARAŞTIRMA SORULARI

Bu çalışmanın amacı, yüksek öğretim kurumlarının ekonomi ve finans ile ilgili fakülte ve bölümlerinde lisans ve ön lisans düzeyinde öğrenim gören Türkçe B1 seviyesine genel amaçlı dil eğitimi veren hazırlık sınıflarında ulaşmış yabancı öğrencilerin oluşturulması muhtemel bir ekonomi ve finans Türkçesi program

tasarısına yönelik program tasarımının ilk basamağı olarak ihtiyaçlarının analiz edilmesidir. Bu çalışmanın amacı kapsamında aşağıdaki sorulara ve alt sorulara yanıt aranmıştır:

1. Ekonomi ve finans alanında eğitim almak ve/veya çalışmak üzere ülkemize gelen yabancı öğrencilerin Türkçeye yönelik özel dil ihtiyaçları nelerdir?

1.1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen ekonomi ve finans bölümleri öğrencilerinin öğretim elemanları tarafından gözlemlenen ihtiyaçları nelerdir?

1.2. Ekonomi ve finans alanında eğitim almak ve/veya çalışmak üzere ülkemize gelen yabancı öğrencilerin iş hayatlarında en sık ihtiyaç duyacağı dil becerileri nelerdir?

1.3. Ekonomi ve finans alanında eğitim almak ve/veya çalışmak üzere ülkemize gelen yabancı öğrencilerin kendi gözlemledikleri özel dil ihtiyaçları nelerdir?

1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Son yıllarda bölgesel ve küresel gelişmelere bağlı olarak yurt dışından ülkemize eğitim ve iş amacıyla gelen yabancıların sayısı büyük ölçüde artmıştır. Bu artış gelen yabancıların geliş amaçlarına göre farklı ihtiyaçlar doğurmuştur. Buna bağlı olarak yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin farklı alanlarda özel amaçlar güderek Türkçe öğrenmesi gerekliliğini karşılamak için çeşitli özel amaçlı Türkçe öğretimi çalışmaları yapılmıştır. Ülkemiz bölgesinde ekonomik ve finansal bir güç olarak yabancı ülkelerden bu alanda çalışmalar yapmak için cazip bir bölge haline gelmiştir.

Ekonomi ve finans alanında eğitim almak isteyen bir yabancı öğrenci ülkemize geldiğinde genel amaçlı Türkçe öğretimini birçok kurumda farklı program ve materyal seçenekleri ile alma imkanına sahiptir. Öğrenciler bu eğitimlerini belli bir ölçüde tamamladıktan sonra kendilerini iş hayatının içinde bulmakta ve ekonomi ve finans alanına özgün Türkçeyi informal yollarla iş hayatı içinde uzun yıllara yayılan bir süreçle öğrenmektedirler. Yahut küçük bir azınlık çalıştıkları kurumlar tarafından hizmet içi eğitime tabii tutulmaktadır. Bu durum ülkemize gelen potansiyel iş gücünün somut bir değere dönüşmesi konusunda gecikmeler yaşatmakla birlikte kendilerini çalıştıracak kurumlara da birçok yönden külfet haline gelmektedir.

Literatür incelemesi yapıldığında ekonomi ve finans alanında eğitim gören öğrencilerin eğitim hayatlarını ve iş hayatlarını eş zamanlı olarak ele alıp aralarındaki ilişkinin tespitine dayanan bir ihtiyaç analizinin yapılmadığı ve bu alanda bir eksiklik bulunduğu fark edilmiştir.

Bu çalışmayla, ekonomi ve finans kapsamında lisans eğitimi almak veya çalışmak üzere ülkemize gelen yabancı öğrenciler için öncelikle üç farklı katılımcı grubu ile bir ihtiyaç analizi süreci yürütülmüştür. Ardından bu sürecin bulguları analiz edilerek öğrencilerin iş hayatlarında kullanması muhtemel olan dil becerileri ve karşılaşma ihtimali yüksek olan iletişim durumları ortaya çıkarılmıştır. Bu unsurların halihazırda genel Türkçe eğitimi aldıkları eğitim öğretim ortamlarında pratik edilme durumları incelenmiştir. Bu verilerin ışığında ve Türkçe okutmanlarının önerileri ışığında ekonomi ve finans Türkçesi alanında müstakil olarak öğretim süreci tasarlayacak araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik bir ihtiyaçlar listesi ortaya konmuştur.

Çalışmanın nihayetinde ortaya konan ihtiyaçların analizinin, ekonomi ve finans alanında eğitim almak veya çalışmak üzere ülkemize gelen yabancıların gerek eğitim hayatında gerekse iş hayatında iletişim becerilerinden kaynaklanan/kaynaklanacak olan eksiklikleri asgari düzeye indirilmesine katkı sunacağına inanılmaktadır.

1.3. VARSAYIMLAR

Bu çalışmada;

- Görüşmeye katılan bütün katılımcı gruplarının bütün üyelerinin kendilerine yöneltilen sorulara içtenlikle cevap verdikleri ve gerçek fikirlerini ifade ettikleri,
- Katılımcıların ekonomi ve finans alanına ait bir disiplinde lisans bölümü okuyor ya da okumuş oldukları, ekonomi ve finans alanında çalışıyor oldukları, yabancılara Türkçe öğretimi faaliyeti sürdüren eğitimciler oldukları varsayılmıştır.

1.4. SINIRLILIKLAR

Bu alışma, B1 dil seviyesinde veya üzerinde dil becerisine sahip, ekonomi ve finans alanına ait bir lisans programında öğrenim görmekte olan öğrencilere ve bu alanlarda istihdam edilen yabancılardan yana yönelik özel dil ihtiyaçlarını ortaya koymakla, tarih açısından 2022-2023 eğitim-ğretim yılının bahar yarıyılı ile, katılımcı olarak ekonomi ve finans alanına ait herhangi bir lisans programında eğitim görecek/görmüş olan yabancı uyruklu lisans öğrencileri, niversitelerin Türkçe hazırlık sınıflarında ders veren Türkçe ğretmenleri ve ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanları ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. İHTİYAÇ ANALİZİ

"İhtiyaç" kelimesinin Türkçe etimolojisi, Arapça kökenli bir kelime olan "احتياج" (ihtiyāj) kelimesinden gelmektedir. Bu kelimenin kökü, "حاج" (hāc) köküdür ve "bir şeye gereksinim duymak" anlamına gelir. Arapçadan Türkçeye geçmiş ve anlamını korumuş olan bu kelime, "gereksinim", "eksiklik" veya "zaruret" gibi anlamları ifade eder (TDK, 2023). "İhtiyaç" kelimesi, dilimizde yaygın olarak kullanılan ve birçok farklı bağlamda kullanılan önemli bir terimdir. Genellikle temel gereksinimlerin, isteklerin veya eksikliklerin ifadesinde kullanılır.

İhtiyaçların belirlenerek analiz edilmesi sürecinin sonucunda elde edilen veriler, programların eksiklerini ve amaçlarını belirlemede başvurulacak bilgilerdir. İhtiyaç analizi; bir konuda daha iyi kararlar verebilmek için kullanılan bir araçtır. Bir şeyin ihtiyaç olarak tanımlanması ve onun kişi ya da örgüt için bir öncelik olduğunun tespit edilmesi mevcut performansların yükselmesini sağlayarak istenilen sonuçlara ulaşma şansını artırır (Şahin Ş., Ökmen B., Boyacı Z., Kılıç A., & Adıgüzel A., 2018). İhtiyaç analizi bu bağlamda birçok farklı alanda araştırmacıların, kurum ve kuruluşların üzerine çalışmalar yaptığı bir alan haline gelmiştir. Çeşitli alanlarda kullanılan bu yöntemin bu alanlarda ihtiyaçların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için önemli bir rol oynar. İhtiyaç analizi aşağıdaki alanlarda sıklıkla kullanılır:

Eğitim ve Öğretim: Eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve öğrenme süreçlerini iyileştirmek amacıyla kullanılır. Okullar, üniversiteler, öğretim kurumları ve eğitim programları, öğrencilerin gereksinimlerini karşılamak ve daha etkili eğitim yöntemleri geliştirmek için ihtiyaç analizini kullanabilirler.

İnsan Kaynakları Yönetimi: İş yerlerinde çalışanların eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, yeteneklerini geliştirmek ve kariyer planlaması yapmak için ihtiyaç analizi kullanılır. Çelik (1998), "Personel Eğitimi, Belediyelerde Personel Eğitimi ve İstanbul

Büyükşehir Belediyesinde Orta Kademe Yöneticilerine Yönelik Bir Eğitim İhtiyaç Analizi Uygulaması” isimli yüksek lisans tezinde yerel yönetimlerde istihdam edilen orta seviye yöneticilerin ne tür bir yönetici eğitimi görmeleri gerektiği ve hangi konularda kendilerini geliştirmek ve yetiştirmek istediğini belirlemeye yönelik bir ihtiyaç analizi çalışması ortaya koymuştur.

Sağlık Hizmetleri: Sağlık sektöründe hastaların ihtiyaçlarını belirlemek, sağlık personelinin eğitim gereksinimlerini değerlendirmek ve hizmet kalitesini artırmak amacıyla ihtiyaç analizi yapılır. Uykur (2013), “Şizofreni Hastalarında İhtiyaç Analizi” isimli tıpta uzmanlık tezinde şizofreni hastalarının ihtiyaçlarını tanımlamak ve bu ihtiyaçlarının ne kadarının karşılanıp ne kadarının karşılanmadığını belirlemeyi amaçlayarak bir ihtiyaç analizi çalışması yapmıştır.

Proje Yönetimi: Proje gereksinimlerini ve kaynak ihtiyaçlarını belirlemek, projenin başarılı bir şekilde tamamlanması için gerekli adımları belirlemek amacıyla ihtiyaç analizi yapılır. Aldanmaz (2019), “Akıllı Kentler Kapsamında Türkiye İçin Akıllı Ulaşım Sistemleri İhtiyaç Analizi” isimli yüksek lisans tezinde akıllı kent projelerinde yer alacak akıllı ulaşım sistemlerinin hangi ihtiyaçları ne ölçüde karşılaması gerektiği konusunu aydınlatmak üzere bir ihtiyaç analizi çalışması yapmıştır.

Sosyal Hizmetler: Sosyal hizmet alanında, toplumun dezavantajlı gruplarının ihtiyaçlarını belirlemek ve bu gruplara yönelik destek programları geliştirmek amacıyla ihtiyaç analizi kullanılır. Yalçın (2016), otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylere bakım verecek kişilere yönelik “Otizm Spektrum Bozukluğuna Bakım Veren Ebeveynler: İhtiyaç Analizi, Model Testi ve Müdahale Çalışması” isimli yüksek lisans tezinde bir ihtiyaç analizi çalışmasına yer vermiştir.

Bu sadece bazı örneklerdir; ihtiyaç analizi birçok farklı sektörde ve işlevde kullanılabilir. Temel olarak bir problemi çözmek, bir hedefe ulaşmak veya bir gereksinimi karşılamak için ne tür adımların atılması gerektiğini belirlemek amacıyla her alanda ihtiyaç analizi yapılabilmektedir.

2.2. PROGRAM GELİŞTİRME SÜRECİNDE İHTİYAÇ ANALİZİ

Bugünkü anlamından uzak olmakla beraber ilk müfredat, gençler için eğitim sistemleri geliştiren Yunanlar, Mısırlılar ve Çinliler gibi antik uygarlıklara kadar izlenebilir. Ancak günümüzdeki yapılandırılmış müfredat ve kurumlarla tanıdığımız resmi eğitim, Orta Çağ'da Avrupa'da ortaya çıkmaya başladı. Ancak, tüm çocuklar için zorunlu eğitim kavramı daha sonraki dönemlerde ortaya çıktı. 19. yüzyılda çeşitli ülkelerde eğitim reformları gerçekleştirildi ve çocukların genel eğitime erişimi ve katılımı teşvik edildi (Bobbitt, 1924). Bu dönemde zorunlu eğitim yasaları ve eğitim sisteminin genişletilmesiyle birlikte daha yaygın bir eğitim hedeflendi. Dolayısıyla, günümüzdeki resmi eğitim sistemi ve yapılandırılmış müfredat, Orta Çağ'da başlayan kurumsal gelişmelerin ve 19. yüzyılda gerçekleşen eğitim reformlarının bir sonucudur. Zamanla eğitim sistemi, toplumun değişen ihtiyaçlarına ve eğitim felsefelerine uygun olarak evrilmiş ve gelişmiştir. Nihayetinde program çalışmalarının uygulamaya dayalı olarak tarihesinin geçmişi oldukça eskiye dayanmasına karşın, sistemli çalışılan bir "praxis" bilimi olması 20. yy'de gerçekleşmiştir (Goodlad, 1985).

"The Curriculum" adlı kitap (Bobbitt, 1918), "curriculum" kelimesinin kökeni hakkında bir açıklama yapar. Bobbitt'e göre, "curriculum" kelimesinin Latince "curro" Tamından türetilmiştir, bu fiil "koşmak" veya "koşturmak" anlamı gelir. Bobbitt, bu kelimenin kökeninden yola çıkarak, eğitimde "müfredatın bir plan veya programı ifade ettiğini belirtir. Bobbitt'in Açıklamasına göre, bir eğitim programı veya müfredat, öğrencilerin belirli sürelerde koşmalarını sağlamak için kullanmak bir plan olarak hedefleniyor. Bu nedenle, "müfredat" kelimesi, eğitim alanında yaygın olarak kullanılan ve bir öğrencinin tamamlanması gereken belirli dersler, konular ve hedefleri ifade eden bir terim haline geldi.

Bugünkü anlamda müfredat, çok temel terimlerle bir eğitim planı seti olarak anılmaktadır. Çeşitli akademisyenler, bir çalışma alanı olarak müfredat, bir sistem olarak müfredat ve/veya konu olarak farklılaşarak müfredata farklı anlamlar atfederler (Kürkçü, 2021). Eğitim programı geliştirmek bir çalışma alanı olarak ele alındığında felsefi, tarihsel, toplumsal temelleri ve ilkeleri vardır. Schubert'in (1987) yaptığı tanıma göre, müfredat çoğunlukla toplumun bir ürünüdür ve asıl amacı aynı toplumu dönüştürmektir.

Caswell ve Campbell (1935), programı sadece ders müfredatı veya planları olarak değil, çocukların öğretmenleri eşliğinde yaşadıkları deneyimlerin tamamını

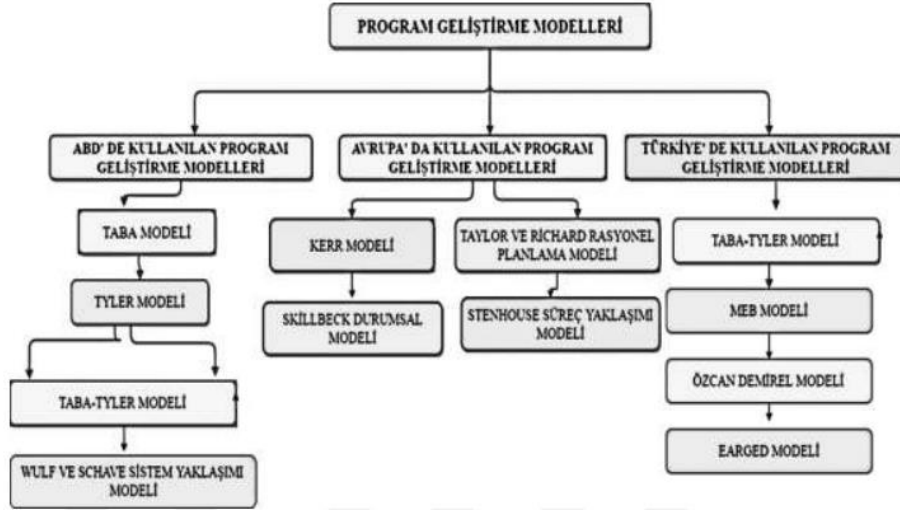
kapsayan bir yapı olarak görürler. Bu anlayışta, öğrenme sadece bilgi aktarımından ibaret değildir, aynı zamanda öğrencilerin duygusal, sosyal ve entelektüel gelişimlerini destekleyen deneyimlerin yaşandığı bir süreçtir.

Özetle müfredat, eğitim programı, tarih boyunca insan hayatında yer almış ancak insanların değişen ve gelişen ihtiyaçları nedeniyle yapılan tanımlar birbirinden hep farklı olmuştur. Bunların yanında eğitim programı en temel haliyle, bir eğitim sisteminde, belli bir ihtiyacı karşılamak için belli bir amaca yönelik oluşturulan hedef, içerik ve kuralları belirlemeye yarayan bir sistem olarak da düşünülebilir.

Öğretim programları, öğretmenlere bir çerçeve sağlar ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini düzenlerken yol gösterir. Programların etkili bir şekilde geliştirilmesi için uzman kişiler tarafından pedagojik yaklaşımlar, öğrenme teorileri ve mevcut araştırmalar temel alınmalıdır. Ayrıca programların sürekli olarak gözden geçirilmesi, güncellenmesi ve iyileştirilmesi gerekmektedir, böylece değişen öğrenci ihtiyaçları ve eğitim trendleri dikkate alınabilir. Fer, (2019) “öğretim programlarının gerek öğrencilerin gerekse toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için de ‘Öğrenciler, hangi nitelikleri, hangi öğretim programıyla kazanacak, okullardan ne tür mezunlar vereceğiz?’ vb. soruları yanıtlamamız gerekiyor” diyerek program geliştirme sürecinde ihtiyaçların ve hedeflerin belirlenmesinin önemine vurgu yapmıştır. İhtiyaçların ve hedeflerin isabetli olarak belirlenmesi programın geliştirme ve uygulama aşamalarına harcanan kaynağın israf olmaması ve daha önemlisi öğrenci ve program uygulayıcılarının programdan aldıkları verimin optimize edilmesini sağlayacaktır.

2.2.1. Program Geliştirme Modelleri ve İhtiyaç Analizi

Dünyada ve ülkemizde program geliştirme kavramı tarihsel seyri içerisinde toplumların özel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde çeşitlenmiştir. Bu şekilde Demirel’in kitabında verdiği gibi ABD, Avrupa ve Türkiye olmak üzere sık tercih edilen program geliştirme modelleri şekil üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 1: Dünyada ve ülkemizde tercih edilen program geliştirme modellerinin dağılımı (Demirel, 2017)

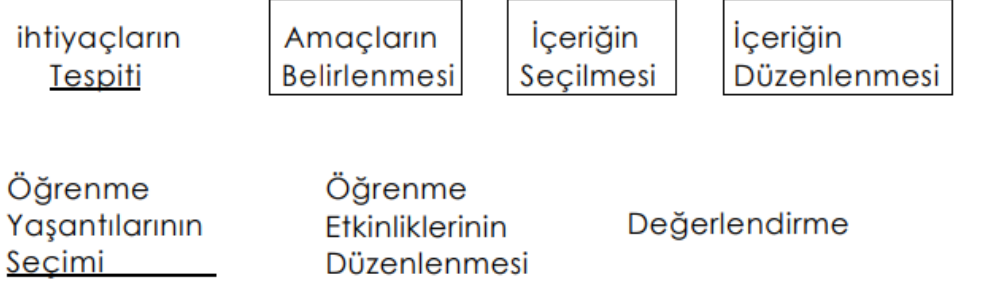
Günümüzde en çok bilinen program geliştirme modeli Ralph Tyler tarafından geliştirilmiş ve hemen hemen bütün program geliştirme modelleri geliştirilirken bu modelin etkisi altında kalınmıştır (Posner 1995, S.13 akt. Erişen, 1998). Tyler program geliştirmede cevaplandırılması gereken 4 temel soruya yer vermiştir (Tyler 1993, s.1). Bunlar;

1. Okulun gerçekleştirmek istediği eğitimsel amaçlar nelerdir?
2. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için hangi eğitim tecrübeleri bireylere kazandırılmalıdır?
3. Eğitim tecrübeleri etkili olarak nasıl düzenlenmelidir?
4. Ulaşılmak istenen amaçlar ne ölçüde gerçekleştirilmiştir?

Bu sorulara göre Tyler Modeli'nde "okulun gerçekleştirmek istediği eğitimsel amaçlar nelerdir?" ve "bu amaçların gerçekleştirilmesi için hangi eğitim tecrübeleri bireylere kazandırılmalıdır?" sorularını yanıtlamak için gerekli veriler ihtiyaç analizi sonucu elde edilmektedir.

Hilda Taba, program geliştirmeyi karmaşık bir süreç olarak tanımlayarak, birçok unsurların etkileşim halinde olduğunu vurgulamıştır. Program geliştirme süreci, sadece eğitim kurumlarının veya iş yerlerinin hedeflerini karşılamak amacıyla değil, aynı zamanda bireyin ve toplumun bilişsel ve duyuşsal ihtiyaçlarına da cevap verebilme yeterliliğini içermelidir (Dursun, 2021). Taba modeli, bireyin ve toplumun ihtiyaçlarının özelden genele doğru belirlenmesi gerektiğini savunur ve bu yaklaşımıyla tümevarım prensibine dayanır. Bu şekilde, program modeli, genel ihtiyaçlara uygun ve kapsayıcı bir yaklaşım sergileyerek birey ve toplum gereksinimlerini karşılayabilecek bir yapıya sahip olmalıdır (Taba, 1962).

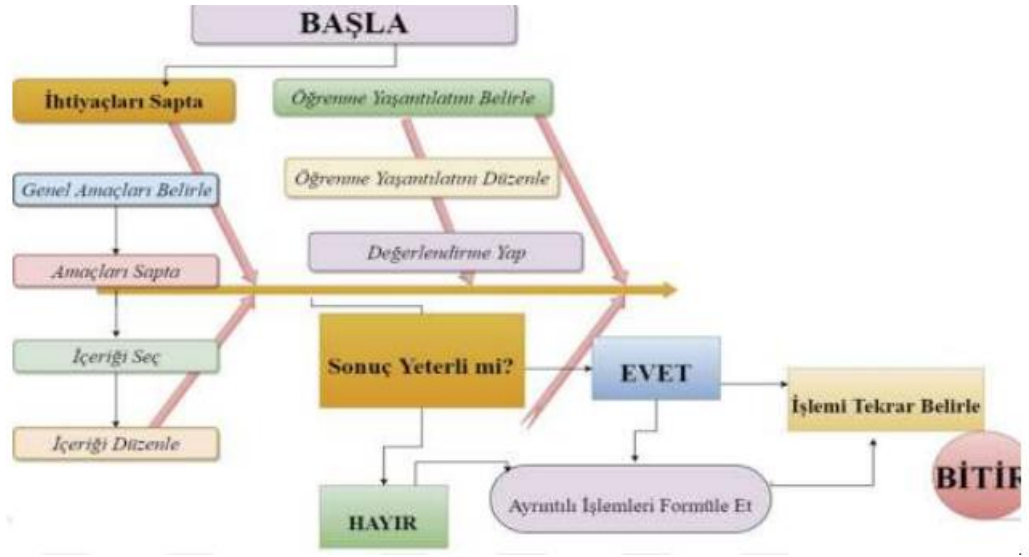
Model yedi safhadan oluşmaktadır. Bu safhaların şema halinde görselleştirilmesi Erişen (1997) tarafından yapılmıştır:

Şekil 2: *Taba Program Geliştirme Modeli (Erişen, 1997)*

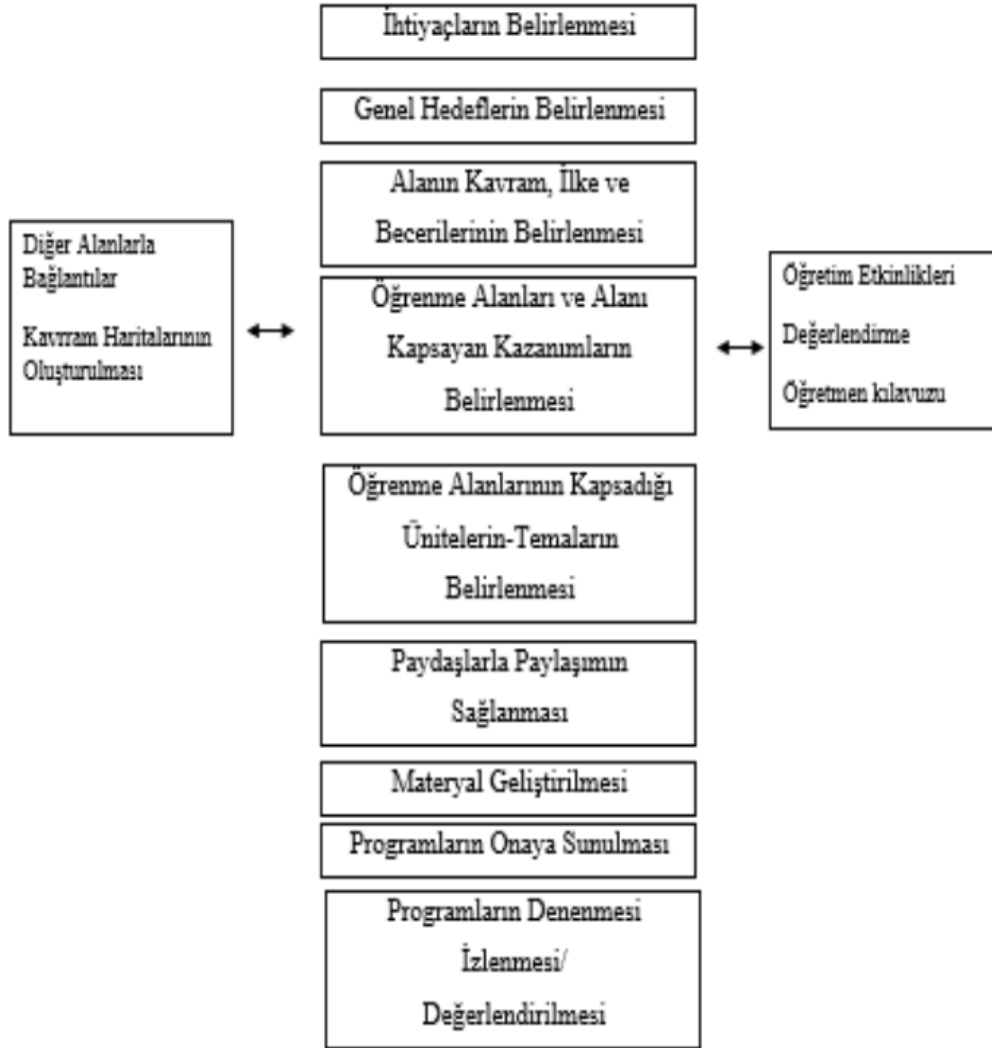
Bu safhalardan ilki Stenhouse (1993, s.55) ve Ornstein ve Hunkins (1988, s.194) tarafından şöyle açıklanmaktadır; İhtiyaçların Belirlenmesi: Bu aşama, öğretmenlerin (program tasarımcılarının) öğrencilerin ihtiyaçlarını tespit ederek başladığı bir safhadır. Taba Modeli'ne göre bütün program ve süreç ilk aşamadaki ihtiyaç analizi sonucu elde edilen bulgulardan hareketle hazırlanmaktadır.

Taba-Tyler modeli olarak bilinen ve mantıklı planlama olarak da adlandırılan bu model ise, Taba ve Tyler modellerinin ortak özelliklerin analiziyle geliştirilmiştir (Erişen, 1998). Taba-Tyler Modelinde, ilk basamakta genel ve özel amaçların belirlenmesi, içeriğin, öğrenme yaşantılarının seçimi ve düzenlenmesi yer almaktadır. Ardından yapılan değerlendirmeye sonuçların yeterliliği incelenir. Sonuçların yeterli tespit edildikten sonra ise ayrıntılı işlemler formüle edilerek işlem tekrar belirlenir. Basamaklar incelendiğinde modelin Taba Modeli ve Tyler Model'inin güçlü yönlerin harmanlanmasıyla ortaya çıktığı daha net görülmektedir. Ayrıca özellikle döngüsel bir yapıya sahip olması basamaklardaki iş ve işlemlerin sırasının benzerliği ile ülkemizdeki program geliştirme çalışmalarına ne şekilde temel oluşturduğunu gözlemlenebilir. Türkiye'deki program geliştirme modellerinin temeli sayılabilecek olan Taba-Tyler modeli incelendiğinde Demirel'in program geliştirme modeli ile benzerlikler gösterdiğini söylemek mümkündür.

Şekil 3: Taba-Tyler Program Geliştirme Modeli Şeması (Demirel,2017)

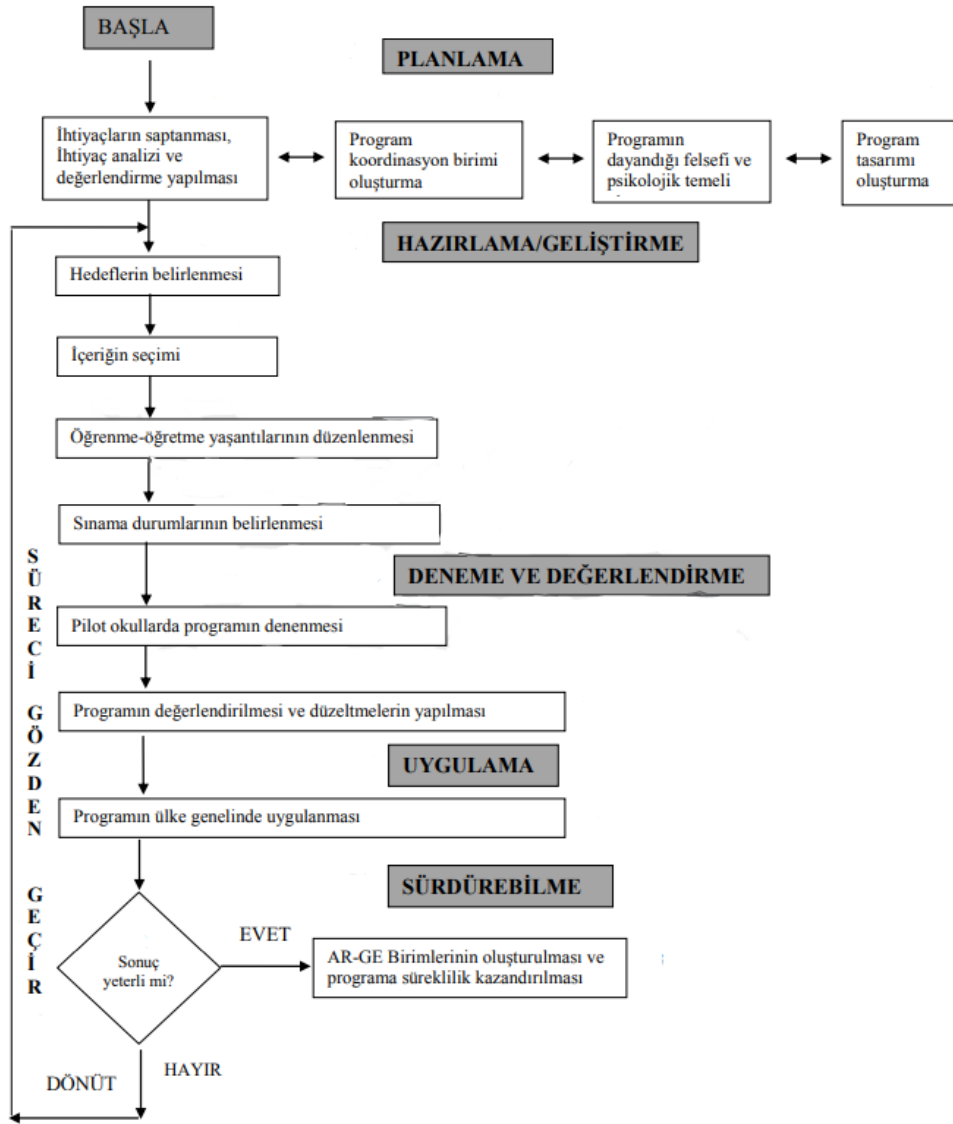
Ülkemizde eğitim-öğretim programları belirli bir sistem dahilinde geliştirilmeye 1950’li yıllar itibarıyla başlanmıştır. Aradan geçen zamanda ülkemizin kendine özgü yapısı ve ihtiyaçlarının karşılanabilmesi kendi programımızı belirli bir standart ve yöntem doğrultusunda geliştirebilmemiz ihtiyacı hasıl olmuştur. Demirel öncülüğünde Özgen ve Gönentürk’ün yaptığı çalışmada, (1988) “Türk eğitim sisteminde program geliştirme modeli nasıl olmalıdır?” sorusuna uzmanların görüşleri vasıtasıyla yanıt aranmıştır. Bu arayış sonucu belli ölçütler doğrultusunda yabancı modeller de göz önünde bulundurularak 2004 yılında MEB tarafından bir model ortaya çıkarılmıştır.

Şekil 4: *MEB Modeli. Demirel, Ö. 2020. Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme. 28. bs. Ankara: PEGEM Akademi, 74.*

Millî Eğitim Bakanlığı Program Geliştirme Modeli, programın geliştirilme sürecinde öncelik verdiği kavramları sıraya sokmuştur. Sıraya göre öncelikle ihtiyaçlar belirlenir ardından genel hedefler, beceriler ve kazanımlara yer verilir.

Demirel Program Geliştirme Modeli (DEPGEM) ise program geliştirme konusunda Türkçe literatürde birçok araştırması bulunan ve kendinden sonraki araştırmalar için bir standart belirleyen Prof. Dr. Özcan Demirel tarafından geliştirilmiştir. Aşamaları ve işleniş bakımından Taba-Tyler Modeli ile benzerlik gösteren DEPGEM öğretmen eğitiminde, eğitim fakültelerinde kullanılacak programları geliştirmek üzere geliştirilen bir modeldir (Demirel, 2017). DEPGEM, 5 ana ve 15 alt basamaktan oluşmaktadır.

Şekil 5: DEPGE M uygulama şeması (Demirel, 2014, s.59)

Şekil 5’te görüldüğü üzere Demirel’in modeli; planlama, hazırlama/geliştirme, deneme/değerlendirme, uygulama ve sürdürülebilirlik olarak 5 ana basamaktan oluşmaktadır. Programın ilk basamağında programın hazırlanmasına gerekçe oluşturması için ihtiyaçların saptanması, ihtiyaç analizi ve değerlendirme yapılması yer almaktadır.

2.3. GENEL AMAÇLI VE ÖZEL AMAÇLI YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

İnsanoğlu tarih boyunca kimi zaman farklı bir kültüre duyulan merakla kimi zaman ise askeri, ticari, ekonomik veya eğitsel faydalar gözeterek yabancı bir dili öğrenme çabasına girmiştir. Herhangi amaçla olursa olsun neredeyse medeniyet tarihi kadar eski olan bu çabanın ilk kayıtlı örnekleri M.Ö. II. Yy’da Romalı çocukların

Yunanca öğrenme çabasıdır. Öğrenciler başlangıçta Yunanca alfabeyi, heceleri ve kelimeleri okumayı öğrendikten sonra yazılı metinlerle çalışmışlardır (Schmidt, 2000, s.10). O yıllarda Romalı çocuklarda ortaya çıkan bu eğilim ebeveynlerinin Yunancayı önemsemesi ile paralel ilerlemiştir. Romalı ebeveynler ikinci bir dil eğitiminin önemini kavramış ve henüz çok küçük yaşlardayken çocuklarının Yunancayı öğrenebilmeleri için evlerinde ana dili Yunanca olan hizmetçiler, köleler, öğretmenler istihdam etmişlerdir. Böylece çocuklarının Latincenin yanında Yunancayı da öğrenmelerine olanak sağlamışlardır.(Bowen vd., 1985:6, akt:Albayrak,2003). Başlangıcı bu örneklerle M.Ö. II. yy.a kadar uzanan yabancı dil öğretimi bu tarihten günümüze değin dünyada yaşanan çeşitli gelişmelere bağlı olarak kimi zaman hızlı kimi zaman yavaş da olsa netice itibarıyla sürekli ilerlemiştir. Günümüze daha yakın dönemlerde ise hızla gelişen ulaşım ve iletişim araçları dünyamızı küçülmüş, yabancı dil kullanmayı diğer ülkelerle siyasal, bilimsel, kültürel, ekonomik alanlarda ilişkiler kurabilmek ve bu ilişkileri geliştirebilmek adına bir gereklilik hâline getirmiştir (Dilidüzgün, 1995, s. 2).

Türkçe hem Türkiye’de hem de yurtdışında, ana dili farklı olan birçok insan tarafından öğrenilmek istenen bir dildir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin kökleri günümüzden çok daha eskiye dayanır. İlk Türkolog olarak kabul edilen Kaşgarlı Mahmut’un 1072-1074 yılları arasında Bağdat’ta yazdığı Divânü Lügâti’t-Türk isimli eseri bu alanda yapılan ilk somut çalışma olduğu kabul edilir. Hangi ortamlarda, hangi araç-gereçle veya hangi şartlarda ve nasıl yapıldığı noktasında tam bir uzlaşma olmasa da Türkçenin binlerce yıldır hem ana dili olarak hem de yabancı dil olarak öğretiminin yapıldığı bilinmektedir (Biçer, 2017). Kaşgarlı Mahmut’tan günümüze kadar, Türkiye’nin dönem içindeki durumuna göre, yabancılara Türkçe öğretimi az ya da çok her zaman ihtiyaç olmuştur. Günümüzde ise yabancılara Türkçe öğretimine duyulan ihtiyaç son yıllarda hızla artmıştır. Bu artış yabancılara Türkçe öğretiminin bağımsız bir bilim dalı olarak gelişmesini sağlamıştır. Ayrıca yabancılara Türkçe öğretimi yapılan kurumlar da aynı sebepten dolayı sayıca artmış ve profesyonelleşmiştir. Başlangıçta Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Ege Üniversitesi bünyesinde kurulan dil öğretim merkezlerinde yürütülen Türkçe öğretim faaliyetleri, günümüzde neredeyse bütün üniversitelerin bünyesindeki dil öğretim

merkezleri ile özel kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmektedir (Öztürk, 2019, s. 223).

Özel amaçlı dil öğretiminin ortaya çıkışı genel amaçlı dil öğretiminden ayrılışı tarihsel olarak incelendiğinde, bu alanda yazılan ilk materyalin gezginler için olduğu düşünülmektedir (Demircan, 1990, s.263). Daha sonra ise özellikle II. Dünya Savaşı sırasında yaşanan gelişmelerin özel amaçlı dil öğretimi açısından en ciddi ve kalıcı gelişmeler olduğu görülmektedir. II. Dünya Savaşı esnasında Amerika Birleşik Devletleri, askerlerini denizaşırı ülkelere göndereceği için onların egzotik dilleri bilmesi gerekliliği olduğunu düşünmekte ve bu sebeple akademisyenlerin “Army Specialized Training Program” yani “Ordu İçin Göreve Yönelik Eğitim Programı” hazırlayıp uygulama yapmaktadır. Bu uygulama sonucunda okuma ve yazma becerilerinden daha çok dinleme ve konuşma becerilerinin askerler için daha çok önem arz ettiği ortaya çıkmıştır (Albayrak, 2003).

Özel amaçlı dil öğretimi çalışmaları Türkçe için diğer dillere nazaran çok daha geç başlamıştır. Bu sebeple ilk çalışmalarda bu alanın ilk olarak isminin Türkçeleştirilmesine yönelik farklı görüşler yer almaktadır. İngilizce literatürde “english for special purposes” veya “english for spesific purposes” olarak yer alan çalışma alanının isminde göze çarpan ilk ayrılık special ve spesific sözcükleri olmuştur. Koç (1979, s.39) ve Soytekin (1982, s.6) special kelimesinin karşılığı olan özel kelimesini çok geniş kapsamlı bulmuştur. Bu sebeple spesific kelimesinin karşılığı olan “belirli” sözcüğünü tercih etmiş ve çalışmalarında “belirli amaçlı Türkçe” kalıbını kullanmışlardır. Demircan (1990, s.263) ve Albayrak (2003, s.10) ise “belli” sözcüğünü tercih ederek çalışmalarında bu alanın ismini “belli amaçlı Türkçe” olarak zikretmişlerdir. Ancak daha sonraları Türkçe literatürde bu çalışma alanında yapılan araştırmalar sıklıkla “özel amaçlı Türkçe” başlığıyla yapıldığı için günümüzde en çok tercih edilen ve kalıcı olan isimlendirme bu olmuştur (Kurt, 2021).

Özel Amaçlı Dil Öğretimi	Genel Amaçlı Dil Öğretimi
Genellikle yetişkinler öğrenciler.	Her yaş grubundan öğrenciler.
Ortak hedefli öğrenciler.	Farklı hedefli öğrenciler.
Yüksek motivasyonlu öğrenciler.	Motivasyon düzeyleri farklı öğrenciler.
Kısa dönemli kurslar.	Uzun dönemli kurslar.
İhtiyaç analizi temelli.	Öğrenci ihtiyaçları göz önünde bulundurulmayabilir.
Akademik, mesleki veya işyeri odaklı olmak.	Belirli bir odağı yoktur.
Özel bir içeriği vardır.	Genel bir içeriği vardır
Öğrenciler genellikle temel bir dil bilgisine sahiptir.	Öğrenciler, her seviyeden olabilir.

Tablo 1: Kurt'un (2021), Woodrow'dan (2018, s.23-24) uyarladığı özel amaçlı ve genel amaçlı dil öğretiminin kıyaslandığı tablo

Özel amaçlı dil öğretiminde araştırmacılar ve mensubu oldukları ülkeler tarafından güdülen asıl amaç, ülkelere belirli bir sektörde çalışmaya gelecek olan yabancılardan katmadeğer yaratarak ekonomik fayda sağlamaktır. Bu da ancak uyum sürecinin kısa sürede ve başarıyla tamamlanmasıyla mümkün olmaktadır. Bu amaçlarla ülkeye gelen bir yabancıya genel amaçlarla dil öğrenmek zaman kaybı yaratarak hem öğrenci için hem de o ülkede çalışacağı sektör için alınan verimi oldukça düşürecektir. Bu sebeplerle yabancı literatürde gelen potansiyel iş gücünü maksimize etmeye yönelik Alderson (2010) tarafından hazırlanan “sivil havacılık İngilizcesi” çalışması gibi hemen her iş kolunda ESP çalışmalarına rastlamak mümkündür.

Özel amaçlı dil öğretiminde ilk sorulacak soru öğrencinin dili neden öğrenmek istediğidir. Bu soruya verilen cevaplar farklı öğrenci gruplarının farklı iletişimsel ihtiyaçları olduğunu ortaya koyar (Kurt, 2021). Bu sebeple özel amaçlı dil öğretimi

doğası gereği öğrenciyi merkeze alan programlar, içerikler, yaklaşımlar ve materyaller içermelidir.

Araştırmacıların özel amaçlı Türkçe öğretimi kavramına ilişkin farklı tanımları bulunmaktadır. Bu tanımların kapsamları ve sınırları net çizgilerle belli olmamakla beraber Kurt (2021) bu kavramı “akademik ve mesleki dil öğretimi” olarak ikiye ayırmış ve geri kalan alt başlıkları bu iki başlık içerisinde incelemeyi uygun görmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Literatür taraması yapıldığında Özel amaçlı Türkçe öğretimi (ÖATÖ) konusunda yapılan çalışmaların sınırlı olduğu, ancak ÖAİ öğretimine yönelik birçok çalışmanın yapıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde dil öğretimi alanında yapılan ihtiyaç analizi çalışmaları da ağırlıklı olarak İngilizce öğretimi üzerine yapılmış çalışmalardır. Bu çalışmalardan bazıları, günümüze en yakın olandan başlayarak kronolojik olarak geçmişe doğru sıralanmıştır. Bu derleme ile ÖATÖ ve ihtiyaç analizi alanında yapılan çalışmaların konularına ve sonuçlarına bakılarak birbirleri üzerine nasıl inşa edildiklerini, gelişmelerini ve değişimlerini analiz etmek mümkün olacaktır.

3.1. TÜRKİYE’DE ÖZEL AMAÇLI DİL ÖĞRETİMİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ MAKALELER

Şen ve Ünlü Alkaya (2021) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yapılmış Özel Amaçlı Dil Öğretim Çalışmalarının Analizi adlı çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılmış özel amaçlı dil öğretimi (ÖADÖ) çalışmalarını incelemişlerdir. Araştırmanın verileri doküman analizi ile toplanmıştır. Araştırmada sadece yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılmış ÖADÖ çalışmaları ele alınmıştır. Araştırmada incelenen çalışmaların çoğunluğunun akademik Türkçeye yönelik olduğu, çok az bir kısmının mesleki Türkçeye yönelik olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, yabancı öğrencilerin alanları ile ilgili ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacı ile daha fazla ÖADÖ çalışmalarının yapılması gerektiğine ulaşılmıştır.

Özbal (2020) Özel Amaçlı Türkçe Öğrenimine Örnek Tarihî Bir Ders Kitabının İncelenmesi adlı çalışmada, Birinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye’de bulunan

Alman askerlerinin Türk halkı ile rahat iletişim kurabilmesi ve meslekleri ile ilgili konuşmaları yürütebilmeleri amacı ile Wely Bey Bolland tarafından 1917 yılında hazırlanmış olan “Türkisch für Offiziere und Mannschaften” adlı eseri incelemiştir. Çalışmanın verileri doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak eserin genel yapısı ortaya çıkarılmış ve temalar oluşturulmuştur. Temalar, öncelikle betimlenmiş daha sonra örneklendirilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, eserin askerler için hazırlanmış olan bir konuşma kılavuzu olduğu, içeriğinin askerleri karşılaşılabilecekleri durumlara hazırlamaya uygun olarak seçildiği ve konuşma dilini öğretmeyi amaçladığına ulaşılmıştır

Balcı ve Metin (2019) Turizm Lisans Öğrencilerine Yönelik Hazırlanan Yabancı Dil İngilizce Ders Kitaplarının Hedef Kitle Açısından Uygunluk Analizi adlı çalışmada, turizm lisans öğrencilerinin yabancı dil dersleri için hazırlanmış olan ders kitaplarının hedef kitleye uygunluğu üzerinde durmuşlardır. Çalışmanın amacı, turizm öğrencilerinin İngilizce dersinde kullanılmak üzere hazırlanmış olan English for International Tourism adlı ders kitabının öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığını belirlemeye çalışmak ve elde edilen verilerden hareketle turizm odaklı hazırlanan İngilizce ders kitaplarının nasıl olması gerektiği konusunda öneriler sunmaktır. İncelenen ders kitabında dilbilgisi konularına basitten zora doğru, sistematik bir şekilde değinildiği, dilbilgisi konularının ünitelere dağılımının dengeli bir şekilde yapıldığı, bütün ünitelerde kadın erkek eşitliğinin sağlandığı, sözcük hazinesinin tamamen hedef odaklı olduğu, farklı ülkelerin kültürlerine değinildiği, kitabın güncel konuları ele aldığı, kitapta edebi metinlere yer verilmediği tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, kitapta yer alan konuşma aktivitelerinin artırılması; kültürlerarası karşılaştırmalara yer verilmesi, müzik, spor, tiyatro, edebi eserler, yazarlar ve filmlerin sayısının artırılması; yabancı yazarların eserlerinden edebi metinlere kitapta yer verilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Kural (2019) Güzel Sanatlar Öğrencilerinin Devam Etmekte Olan ÖAİ Programları Hakkındaki Tutumlarının Değerlendirilmesi adlı çalışmasında, bir özel üniversitedeki güzel sanatlar öğrencilerinin devam etmekte olan özel amaçlı İngilizce (ÖAİ) programlarına yönelik tutumlarını değerlendirmeyi ve bu programları yeniden düzenleyerek eksiklikleri gidermeyi hedeflemiştir. Araştırma, Güzel Sanatlar

Fakültesi lisans öğrencilerinin İngilizce programlara olan tutumlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonuçları, ders programı tasarımı ve sınıf içi öğretimde uygulanan sosyal yapılandırmacı yaklaşımın katılımcıların sınıf içindeki etkinliklere katılımında bazı zorluklarla karşılaşmalarına rağmen genel olarak memnuniyet sağladığını göstermiştir.

Altmışdört (2017) “ÖAİ Programlarında Öğrenci ve Öğretmenlerin Gereksinimleri Üzerine Bir Çalışma” adlı çalışmada, özel amaçlı İngilizce öğretim programlarında ders veren öğretmenlerin ve öğrenim gören öğrencilerin beklenti ve gereksinimlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Veriler, ders süreci değerlendirmesi, kontrol listesi ve anketler gibi yöntemlerle elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenler ve öğrencilerden alınan veriler temelinde programdaki eksiklikler saptanmış, beklenti ve ihtiyaçlar belirlenmiş ve programın geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur

Çangal ve Başar (2016) Türkçe Öğrenen İranlılar İçin Turizm Türkçesi Öğretim Programı, Terimler Sözlüğü ve Konuşma Kılavuzu Denemesi adlı çalışmada, İran'dan Türkiye'ye gelen turistlerin sayısının artması sonucunda, İran'da turizm acentelerinin sayısının artması ve buradaki turizm sektöründe Türkçe bilen personel ihtiyacının ortaya çıkmasıyla birlikte, turizm Türkçesi öğrenmek isteyenlerin ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla öğretim programı, terimler sözlüğü ve konuşma kılavuzu hazırlanmıştır. Terimler sözlüğünde 230 kelimenin İngilizce ve Arapça çevirileri yer almaktadır.

Temizyürek, Çangal ve Yörüsün (2015) Yabancılara Türkçe Öğretiminde İş Türkçesi Öğretim Programı, Ders Kitabı ve Terimler Sözlüğü Denemesi: Bankacılık Örneği adlı çalışmalarında, iş Türkçesi alanında bankacılık örneği üzerinde ayrıntılı bir şekilde durulmuştur. Bu amaç doğrultusunda, örnek bir öğretim programı titizlikle hazırlanmış ve bankacılık terminolojisini içeren kapsamlı bir terimler sözlüğü oluşturulmuştur. Ayrıca, ders kitaplarında bankacılık Türkçesi konusunda özellikle dikkat edilmesi gereken noktalar vurgulanmıştır. Bu şekilde, iş Türkçesi öğrenmek isteyenlerin bankacılık alanındaki ihtiyaçlarına daha etkin bir şekilde yanıt verilebilmesi amaçlanmıştır.

Kazar ve Mede (2015) Özel Amaçlı Bir İngilizce Programı'nda Öğrencilerin Öğrenme ve Hedef İhtiyaçları Algıları adlı 59 öğrenci ve 6 okutmanın katıldığı

çalışmada, araştırmacılar elde ettikleri veriler neticesinde katılımcıların ihtiyaçları doğrultusunda söz konusu programın yeniden düzenlenmesi gerekliliğine vurgu yapmışlardır.

Altmışdört ve Işık (2012) Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programında Ders Süreci Nasıl Değerlendirilmelidir? adlı çalışmalarında, özel amaçlı yabancı dil öğretiminde kullanılmak üzere bir “tutum ölçeği” geliştirmişlerdir. Tutum ölçeği ile birlikte özel amaçlı dil öğretiminde ihtiyaç analizinin önemine de vurgu yapılmıştır. Ders sürecinin etkililiğini ölçmek üzere geliştirilen tutum ölçeğinin oluşturulduğu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır.

Altmışdört (2010) Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programında İzlenec: Önemi, İçeriği ve Etkinliği adlı çalışmasında, özel amaçlı yabancı dil öğretimi programlarında izlencen kavramı üzerinde durulmuştur. Araştırmadaki veriler betimleme ve derleme metotları ile elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda etkin bir izlencede olması gereken unsurlar belirlenmiş ve buna ek olarak izlencenin hazırlık ve uygulama süreçlerinde dikkat edilmesi gereken hususlara vurgu yapılmıştır.

3.2. TÜRKİYE’DE ÖZEL AMAÇLI TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ OLAN YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİ

Arat (2022), Özel Amaçlı Türkçe Öğretiminde İhtiyaç Analizi, Materyal Örnekleri ve Terimler Sözlüğü: Askeri Türkçe isimli yüksek lisans tezinde tarama modeliyle toplam 10 ülkeden 116 (Türkçe öğrenmeye devam eden 55 ve Türkçe öğrenimini tamamlamış 61 yabancı uyruklu askeri personel) katılımcıya ve askeri gruplar için açılmış olan Türkçe derslerini yürüten 23 Türkçe okutmanına uyguladığı anket ile ihtiyaç analizi çalışması yapmış ve bunun çalışma doğrultusunda ortaya materyal örnekleri ve terimler sözcüğü çıkarmıştır.

Dursun (2021) Özel Amaçlı Türkçe Öğretim Programı Tasarısı: Sağlık Türkçesi Öğretim Programı adlı yüksek lisans tezinde, Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi kapsamında tanımlanan B1 dil seviyesi özellikleri merkeze alınarak Türkçe öğrenen sağlık bilimi lisans programı öğrenci adaylarına yönelik özel amaçlı Türkçe öğretim programı oluşturmayı amaçlamıştır. Çalışmanın ihtiyaç analizi aşamasında bir program geliştirme uzmanı, on iki öğrenci ve beş öğretim elemanı ile görüşülmüştür. Verilerin analizi sonucunda, sağlık bilimine özgü akademik ve mesleki dil ihtiyaçları

tespit edilmiştir. Araştırmanın bulguları sonucunda sağlık Türkçesi öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları ve ölçme-değerlendirme unsurları oluşturulmuştur.

Ünlü Alkaya'nın (2021) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sağlık Türkçesinin Mevcut Durumuna Yönelik Öğretici ve Öğrenci Görüşleri adlı yüksek lisans tezinde, katılımcılar 44 yabancı öğrenci ve 10 öğreticiden oluşmaktadır. Çalışmanın amacı bu katılımcı gruplarının görüşleri doğrultusunda yabancılara Türkçe öğretiminde sağlık Türkçesinin mevcut durumunu belirlemektir. Araştırma sonucunda yabancı öğrencilerden oluşan katılımcı grubunun sağlık Türkçesi eğitimi almadıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin aldıkları genel Türkçe derslerinin eğitim ve iş yaşantıları için yeterli olmadığı sonucuna ulaşmış ve sağlık alanında özel amaçlı Türkçe faaliyetlerinin artması gerektiğine değinmiştir.

Kurt (2019) Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Özel Amaçlı Dil Öğretimi: İş Türkçesi adlı doktora tezinde, yabancılara Türkçe öğretiminde iş Türkçesine yönelik olarak kuramsal bilgiler vermeyi amaçlamıştır. Çalışmada hedef kitle olarak Türkçeyi yabancı dil olarak kullanacak olan iş adamları oluşturmaktadır. Çalışmada, Çağdaş Türkçenin Sıklık Sözlüğü, Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü ve A Frequency Dictionary of Turkish taranarak Türkçenin iş amaçlı öğretiminde kullanılabilecek 601 sözcük tespit etmiş ve tespit edilen sözcükler birleştirilerek A1-A2 seviyelerine yönelik bir iş Türkçesi sözlüğü oluşturulmuştur

Tüfekçioğlu (2018) Yabancı Dil Olarak Akademik Türkçe: Sosyal Bilimlerde Akademik ve Teknik Söz Varlığı adlı doktora tezinde, akademik Türkçe derslerinde kullanılmak üzere akademik sözcük listesi hazırlamıştır. Toplam 1.854.157 sözcükbirimlik bir veri tabanı oluşturan Tüfekçioğlu, sözcükleri sınıflandırarak sıklığı 100'den fazla olan sözcüklerden "akademik Türkçe sözcük listesi" ortaya koymuştur.

Ulutaş'ın (2016) Türkiye'de Yükseköğrenim Görecek Yabancılar İçin Özel Amaçlı Türkçe Öğretimine Yönelik Program Geliştirme: Bir Model Önerisi adlı doktora tezi, Uşak Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde eğitim görecek yabancı öğrenciler için Öğretim Amaçlı Türkçe (ÖAT) öğretim programının geliştirilmesini hedeflemiştir. Çalışmanın verileri, mevcut durum analizi anketi, görüşmeler, ihtiyaç tespiti ve içerik belirleme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Bu verilerin ışığında öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak okuma,

dinleme, yazma ve konuşma becerilerini kapsayan 37 kazanım ve amaç belirlenmiş, aynı zamanda ilgili alanla ilgili içerik hedefleri belirlenmiştir. Çalışmada, alana özgü kelimeler, kelime grupları ve terimlerin yer aldığı "İlk 1000 Sözcük Listesi" bulunmaktadır. Bu liste, yabancı öğrencilerin akademik Türkçe dil becerilerini güçlendirmelerine yardımcı olacak önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Şen'in (2015) İktisadi ve İdari Bilimler Türkçesinin İncelenmesi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı adlı yüksek lisans tezi, mesleki dilin genel özelliklerini belirleyerek İktisadi ve İdari Bilimler Türkçesinin dil yapısını betimlemeyi ve materyal önerilerinde bulunmayı hedeflemiştir. Bu doğrultuda, mesleki dilin tanımı yapılmış, genel dilin dışında özel bir alan olduğu ve kendine özgü birçok özelliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, mesleki yabancı dil öğretiminin nasıl yapılabileceği üzerinde önemle durulmuştur. Elde edilen verilerin kullanılmasıyla, örnek materyaller hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda, mesleki dilin genel dilin özel bir alanı olduğu, kendine özgü birçok özelliğe sahip olduğu ve bazı özelliklerinin genel dilden seçilerek alındığı, ancak kullanıma bağlı olarak genel dilden ayrılabilirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bulgular, mesleki dilin öğretimine yönelik stratejilerin geliştirilmesi ve materyal tasarımında dikkate alınması için önemli bir temel oluşturmaktadır.

Albayrak (2003) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Gereksinim Çözümlemesi: Kara Kuvvetleri Lisan Okulu'ndaki Misafir Personele Yönelik Bir Uygulama Örneği isimli yüksek lisans tezinde, 50 öğrenciden oluşan birinci grup, 20 mezundan oluşan ikinci grup ve 10 öğretmenden oluşan üç grup ile eş zamanlı bir ihtiyaç analizi çalışması yaparak askerlerin meslek hayatlarındaki özel gereksinimlerini ortaya koymuştur.

3.3. TÜRKİYE'DE DİL ÖĞRETİMİNDE İHTİYAÇ ANALİZİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ OLAN YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİ

Kaya (2023), Türk Milli Sporculara Özgü İngilizce Dil İhtiyaç Analizi Çalışması isimli yüksek lisans tezinde limpiyatlara hazırlanan, devlet ve özel bir dernek tarafından finanse edilen bir Spor İngilizcesi kursuna gönüllü olarak katılan Türk milli sporculara özgü İngilizce dil ihtiyaçlarını belirlemek için bu çalışmayı betimsel araştırma tekniği kullanarak için hazırlanmıştır.

Kurbunar (2023), İmam Hatip Liseleri İçin Özel Amaçlı İngilizceye Yönelik İhtiyaç Analizi Çalışması isimli yüksek lisans tezinde imam-hatip liselerine yönelik ilahiyat özel alan bilgisiyle-genel dil becerilerinin bir araya getirildiği bir mesleki İngilizce öğretim programı için İstanbul ilinde bulunan beş farklı ilçedeki söz konusu okul türünde öğrenim gören öğrenciler, bu okul türünde görev yapan İngilizce, İmam Hatip Meslek Dersleri ve DİKAB öğretmenleri ile Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı kurumlarda çalışan imam-hatip-müftü gibi paydaşların öğrenci ihtiyaçlarına yönelik görüşlerinin alınmasından elde edilen bulgular ile öğrencilerin kendilerini ilahiyat temalı İngilizce becerilerinde yetersiz gördüklerini, alanlarıyla ilgili kelime ve kavramları bilmediklerini ve ilgili disiplin terminolojisini içeren bir Özel Amaçlı İngilizce programının bu sorunun çözümü olabileceği sonucuna ulaşmıştır.

Ben Ayub (2023), Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: Hindistan Örneği isimli yüksek lisans tezinde Hindistan'da Jamia Millia İslamia Üniversitesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dil ihtiyaçlarının belirlenmesi; bu ihtiyaçların cinsiyet, yaş, eğitim, ana dil gibi faktörlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesini amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda topladığı verileri ANOVA, t testi, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Arat (2022), Özel Amaçlı Türkçe Öğretiminde İhtiyaç Analizi, Materyal Örnekleri ve Terimler Sözlüğü: Askeri Türkçe isimli yüksek lisans tezinde tarama modeliyle toplam 10 ülkeden 116 (Türkçe öğrenmeye devam eden 55 ve Türkçe öğrenimini tamamlamış 61 yabancı uyruklu askeri personel) katılımcıya ve askeri gruplar için açılmış olan Türkçe derslerini yürüten 23 Türkçe okutmanına uyguladığı anket ile ihtiyaç analizi çalışması yapmış ve bunun çalışma doğrultusunda ortaya materyal örnekleri ve terimler sözcüğü çıkarmıştır

Köse (2022), Bir İhtiyaç Analizi: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrenciler isimli yüksek lisans tezinde farklı Türkçe öğretim merkezlerinden 63 öğrenciyi katılımcı olarak kullanmıştır. Araştırmada öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek; bu ihtiyaçların yaş, cinsiyet ve dil seviyeleri gibi değişkenler karşısında farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amaçlanmıştır.

Duran Güler (2021), Mesleki Orta Öğretimde Öğrenci Ve Öğretmen Görüşlerini Hedefleyen Özel Amaçlı İngilizce Üzerine Bir İhtiyaç Analizi Çalışması

isimli yüksek lisans tezinde ikinci sınıf turizm meslek lisesi öğrencileri ve onların İngilizce öğretmenleri ile bir ihtiyaç analizi çalışması gerçekleştirmiştir. Bu çalışmayla turizm öğrencileri ve İngilizce öğretmenlerinin mevcut ESP (özel amaçlı İngilizce öğretimi) derslerine, öğrencilerin yabancı dil ve mesleki ihtiyaçlarına ayrıca derslerdeki yabancı dil performanslarına yönelik görüşlerini belirlemektir.

Karaçay (2021), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Dil İhtiyaç Analizi: TÖMER Örneği isimli yüksek lisans tezi ile Türkçe öğrenme ihtiyaç analizi ölçeğinin; "ticaret yapma, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar ile sınıf içi iletişim kurma" alt boyutlarında yaş ve dil becerileri faktörlerine göre anlamlı sayılabilecek bir değişiklik göstermediği; yalnızca "ticaret yapma" alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiş, diğer boyutlarda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakıldığında ölçeğin genel toplam puanlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Minhaj (2021), Yabancı Dil Olarak ve İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminin İhtiyaç Analizi: Hindistan Örneği isimli doktora tezinde Türkiye’de Türkçe öğrenen Hindistan uyruklu öğrencilerin dil ihtiyaçlarını belirlemek üzere bir çalışma gerçekleştirmiştir. Verilerin analizinde yüzde ve aritmetik ortalama kullanılmıştır. Elde edilen veriler Türkiye ve Hindistan’da Türkçe öğrenen öğrencilerin/öğrencilerin dil öğrenme ihtiyaçları sırasıyla sınıf içi iletişim kurma, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar, eğitim ve iş imkânı ile ticaret yapma olmak üzere dört alt boyutta incelenmiştir.

Hereh (2020), Gaziantep Şehrinde Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Suriyeli Öğrenciler İçin Dil Öğrenme İhtiyaç Analizi isimli yüksek lisans tezinde 2018-2019 akademik yılında Gaziantep ili kapsamında lise öğretimini tamamlamış Suriyeli öğrencilerin dil öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla bir ihtiyaç analizi çalışması yürütülmüştür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama süreçleri ve verilerin analizi yer almaktadır.

4.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışma, paralel desenli karma yöntemi benimsemiştir. Araştırma, nicel ve nitel verilerin aynı dönemde toplandığı ve analiz edildiği bir yaklaşımı temsil etmektedir. Bu yöntemde, nitel ve nicel veri türleri aynı anda elde edilmiş ve çözümlenmiştir. Araştırmanın vurgusu, nitel verilere öncelik verilerek belirlenen hedeflere ulaşmak üzerine olmuştur. Veri birleştirme aşamasında, nitel ve nicel sonuçlar birleştirilmiş ve bir araya getirilmiştir. İki farklı veri tipi, yan yana getirilerek analiz edilmiştir. Sonuç olarak, bu inceleme hem nitel hem de nicel verilerin aynı dönemde toplandığı ve analiz edildiği bir yaklaşımı benimsemiştir. Araştırmanın amacı, verilerin birleştirilmesiyle elde edilen sonuçların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktır (Plano Clark ve Creswell, 2015).

Bu araştırmada da ihtiyaç duyulan verilerin elde etmek için üç farklı katılımcı grubuna araştırmacı tarafından hazırlanan “Ekonomi ve Finans Türkçesi Anketleri” uygulanmıştır. Anket, bireylerden sözlü veya yazılı olarak bilgi almak için yapılır. Bireyden istenen bilgiler kendisi, çevresi veya kurumuyla ilgili değişik türden nicel ve nitel veriler olabilir. Bu bilgiler esas itibarıyla yüz yüze görüşerek, posta ile yazılı olarak, telefonla veya internet ortamında sorarak elde edilir (Arıkan, 2018).

4.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini ülkemize ekonomi ve finans alanına ait disiplinlerde lisans eğitimi alan, almış olan yabancı öğrenciler, bu gruplarda eğitim-öğretim faaliyeti sürdüren Türkçe okutmanları ve son olarak da ekonomi ve finans alanlarında çeşitli görev ve unvanlarda çalışan iş insanlarından oluşmaktadır. Bu çalışmada “tipik durum örnekleme yöntemi” kullanılmıştır. Tipik durumlar, evrende yer alan çok sayıdaki benzeri arasından genel olarak incelenen olay veya olguyu açıklayabilecek düzeyde bilgi içeren durumlardır (Patton (2005)’dan Akt. Baltacı, 2018: 251).

Araştırmanın örneklemini ise ülkemize ekonomi ve finans alanına ait herhangi bir disiplinde lisans eğitimi almış/alan 25 tane yabancı öğrenci, yabancılara Türkçe

öğretimi faaliyetlerini aktif olarak sürdüren 17 adet Türkçe okutmanı ve ekonomi ve finans alanlarında çeşitli kurumlarda çeşitli pozisyonlarda çalışan 9 adet iş insanından oluşmaktadır.

4.3. VERİ KAYNAKLARI

4.3.1. Katılımcılar

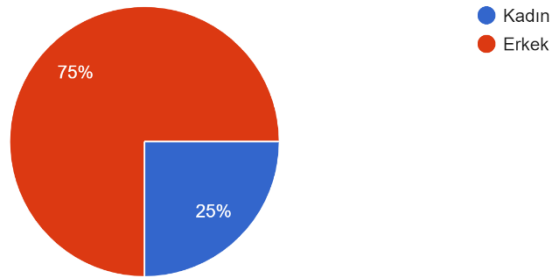
Araştırma verilerinin temelini 3 farklı katılımcı grubu oluşturmaktadır. İlk çalışma grubu ekonomi ve finans ile ilgili çeşitli pozisyonlarda çalışan 8 adet iş insanından, ikinci çalışma grubu yabancılara Türkçe öğretimi alanında sahada çalışan 17 Türkçe okutmanından, üçüncü ve son çalışma grubu ise ekonomi ve finans alanlarında lisans eğitimi gören yahut görmüş olan 25 yabancı uyruklu öğrenciden oluşmaktadır.

4.3.1.1. İlk Katılımcı Grubu

Araştırmaya katılan birinci katılımcı grubu, iş insanları, analiz edildiğinde cinsiyet dağılımlarının 6 erkek, 2 kadından oluştuğu görülmektedir

Grafik 1: İlk katılımcı grubunun cinsiyet dağılımları

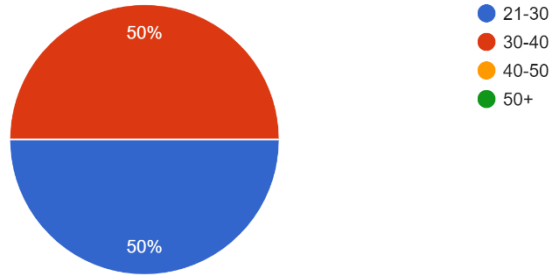
Cinsiyetiniz?
8 yanıt

Araştırmaya katılan iş insanlarının tamamının ana dili Türkçedir. Araştırmaya katılan iş insanlarından 4'ü 21-30 yaş arasında, 4'ü ise 30-40 yaşları arasındadır.

Grafik 2: İlk katılımcı grubunun yaş gruplarının dağılımı

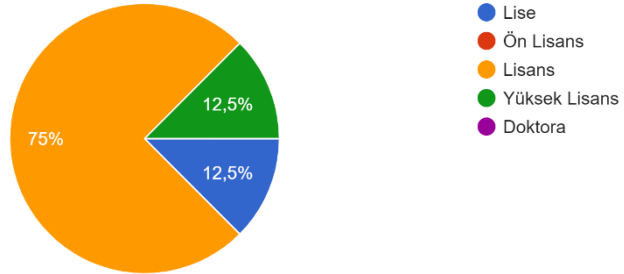
Yaşınız?
8 yanıt

Araştırmaya katılan iş insanlarının eğitim durumları analiz edildiğinde 6'sının lisans, birinin yüksek lisans, birinin ise lise mezunu olduğu görülmüştür.

Grafik 3: İlk katılımcı grubunun eğitim durumlarının dağılımı

Eğitim durumunuz nedir? (En son bitirdiğiniz okul düzeyi)
8 yanıt

Araştırmaya dahil olan katılımcılar arasından lisans ve üzeri eğitime sahip olanlarının mezun oldukları lisans bölümlerinin adları aşağıdaki gibidir:

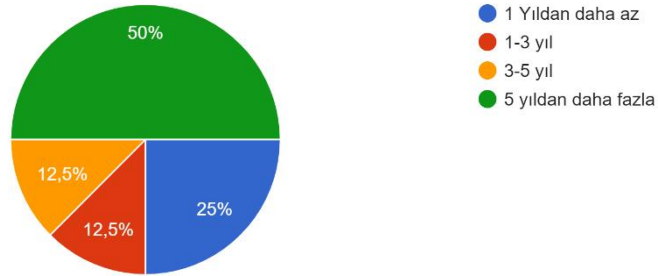
Tablo 2: İlk katılımcı grubunun mezun oldukları lisans bölümleri ve bu bölümlerin bağlı olduğu fakülteler

Lisans Bölümü	Bağlı Olduğu Fakülte	Sayı
Kamu Yönetimi	İİBF	2
Matematik	FF	1
İlahiyat	EF	1
Sosyoloji	EF	1
İşletme	İİBF	1
Toplam		6

Araştırmaya dahil olan katılımcıların mevcut çalışıyor oldukları sektörde kaç yıldır çalıştıkları analiz edildiğinde ulaşılan sonuç aşağıdaki gibidir:

Grafik 4: İlk çalışma grubunun şu an çalıştıkları sektörde kaç yıldır çalıştıklarını gösteren grafik

Kaç yıldır şu an çalıştığınız sektörde çalışıyorsunuz?
8 yanıt

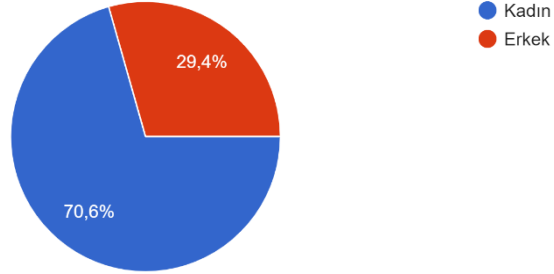

4.3.1.2. İkinci Katılımcı Grubu

Araştırmaya katılan ikinci katılımcı grubu, yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışan okutmanlar, analiz edildiğinde cinsiyet dağılımlarınının 12 kadın, 5 erkekten oluştuğu görülmektedir

Grafik 5: İkinci katılımcı grubunun cinsiyet dağılımı

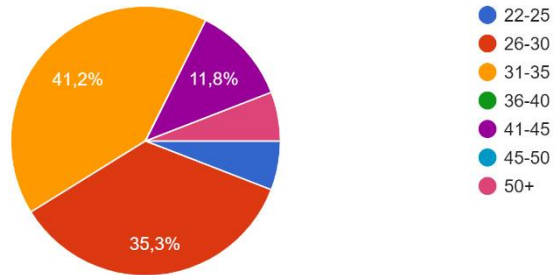
Cinsiyetiniz?
17 yanıt

Araştırmaya katılan ikinci katılım grubunun; 7'si (41,2%) 31-35 yaş aralığında, 6'sı (35,3%) 26-30 yaş aralığında, 2'si (11,8%) 41-45 yaş aralığında, 1'i (5,9%) 22-25 yaş aralığında, 1'i (5,9%) ise 50 yaş ve üstüdür.

Grafik 6: İkinci katılımcı grubunun yaşlarının dağılımı

Yaşınız kaç?
17 yanıt

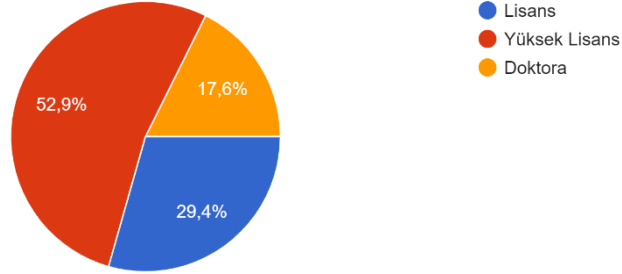

Araştırmaya katılan ikinci katılımcı grubundan; 9'u (52,9%) yüksek lisans mezunu, 5'i (29,4%) lisans mezunu, 3'ü (17,6%) ise doktora mezunudur.

Grafik 7: İkinci katılımcı grubunun eğitim durumlarının dağılımı

Eğitim durumunuz nedir? (En son bitirdiğiniz okul düzeyi)

17 yanıt

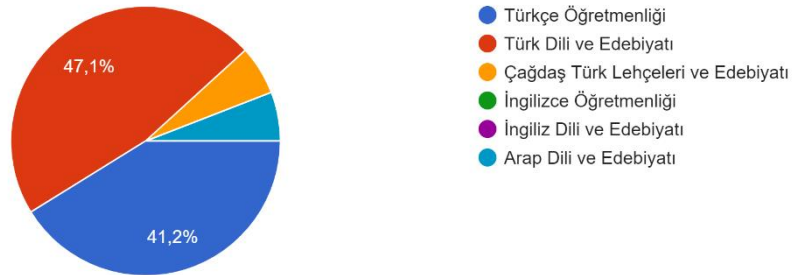

Araştırmaya katılan ikinci katılımcı grubunun mezun oldukları lisans bölümleri incelendiğinde; 8'i (47,1%) "Türk Dili Ve Edebiyatı", 7'si (41,2%) "Türkçe ğretmenliği", biri (5,9%) "ağdaş Türk Lehçeleri Ve Edebiyatı", birinin (5,9%) ise "Arap Dili Ve Edebiyatı" bölümlerinden mezun oldukları belirlenmiştir.

Grafik 8: *İkinci katılımcı grubunun mezun oldukları lisans bölümlerinin dağılımı*

Mezun olduğunuz lisans bölümü nedir?

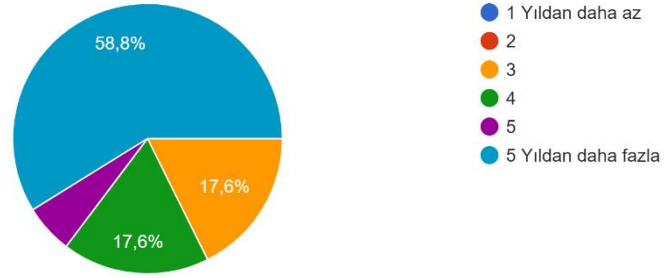
17 yanıt

Araştırmaya katılan ikinci katılımcı grubunun ne kadar zamandır yabancılara Türkçe ğretimi görevini sürdürdükleri sorulduğunda; 10'unun (58,8%) 5 yıldan daha uzun süredir, 3'ünün (17,6%) 4 yıldır, 3'ünün (17,6%) 3 yıldır, birinin (5,9%) ise 5 yıldır Türkçe ğretimi görevini sürdürdüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Grafik 9: İkinci katılımcı grubunun mezun oldukları lisans bölümlerinin dağılımı

Ne kadar zamandır Türkçe öğretiyorsunuz?
17 yanıt

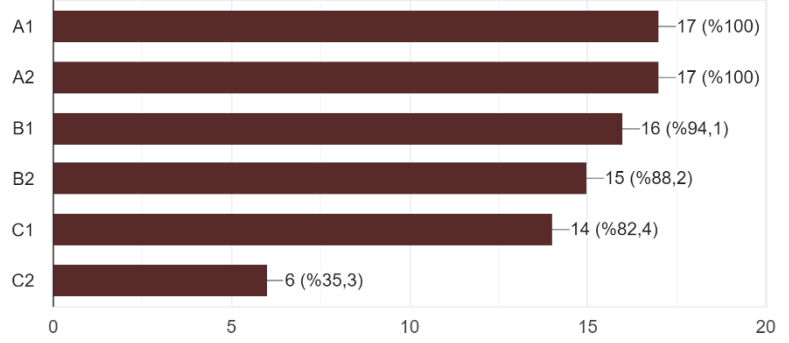

Araştırmaya katılan ikinci çalışma grubunun yabancılara Türkçe öğretimini hangi düzeylerde gerçekleştirdikleri sorulduğunda; bütün katılımcıların A1 ve A2 düzeylerinde öğretim yaptıkları, 16 tanesinin (94,1%) B1 seviye Türkçe öğretimi tecrübesinin bulunduğu, 15'inin (88,2%) B2 seviye Türkçe öğretimi tecrübesinin bulunduğu, 14'ünün (82,4%) C1 seviye Türkçe öğretimi tecrübesinin bulunduğu ve 6 tanesinin (35,3%) ise C2 seviye Türkçe öğretimi tecrübesinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Grafik 10: İkinci katılımcı grubunun hangi seviyelerde Türkçe öğrettiklerinin dağılımı

Hangi düzeylerde Türkçe öğrettiniz?

17 yanıt

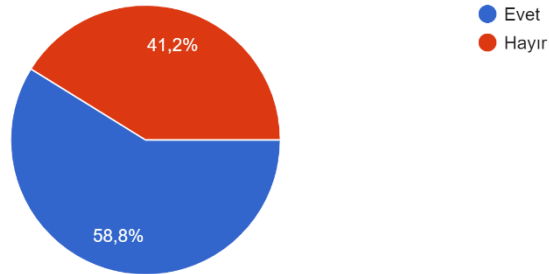

Araştırmaya katılan ikinci çalışma grubundan 10 katılımcı (58,8%) daha önce genel Türkçe haricinde özel amaçlı Türkçe öğretimi tecrübesi bulunurken 7'sinin (41,2%) daha önce genel Türkçe öğretimi hariç özel amaçlı Türkçe vb. öğretim tecrübeleri bulunmamaktadır.

Grafik 11: İkinci katılımcı grubundan daha önce özel amaçlı Türkçe öğretimi yapanların ve yapmayanların dağılımı

Daha önce genel Türkçe dışında özel amaçlı Türkçe öğretiminde buldunuz mu?(İş Türkçesi, akademik Türkçe vb.)

17 yanıt

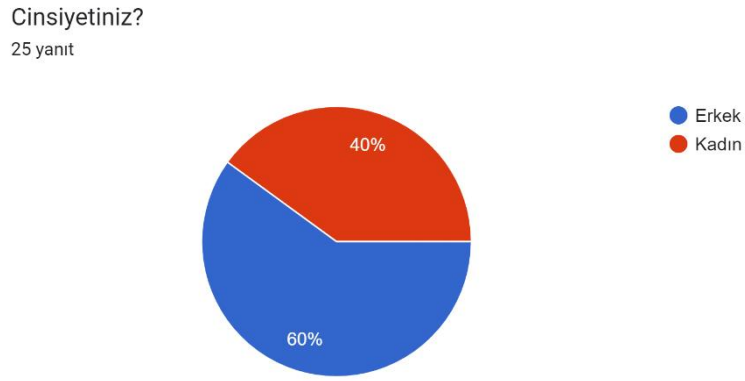

Grafik 11 incelendiğinde, katılımcıların tanesinin (58,8%) daha önce özel amaçlı Türkçe öğretiminde bulunmuş, tanesinin (41,2%) daha önce özel amaçlı amaçlı Türkçe öğretiminde bulunmadığı görülmektedir.

4.3.1.3. Üçüncü Katılımcı Grubu

Araştırmaya katılan üçüncü katılımcı grubu, yabancı öğrenciler, analiz edildiğinde cinsiyet dağılımlarının 15 erkek, 10 kadından oluştuğu görülmektedir.

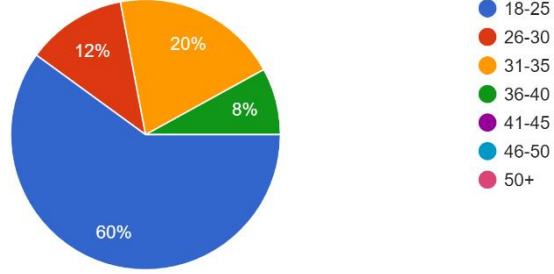
Grafik 12: Üçüncü katılımcı grubunun cinsiyetlerinin dağılımı

Araştırmaya katılan üçüncü katılımcı grubunun yaşlarının dağılımı incelendiğinde; 15'inin (60%) 18-25 yaş aralığında, 5'inin (20%) 31-35 yaş aralığında, 3'ünün (12%) 26-30 yaş aralığında, 2'sinin (8%) 36-40 yaş aralığında olduğu görülmüştür.

Grafik 13: Üçüncü katılımcı grubunun yaşlarının dağılımı

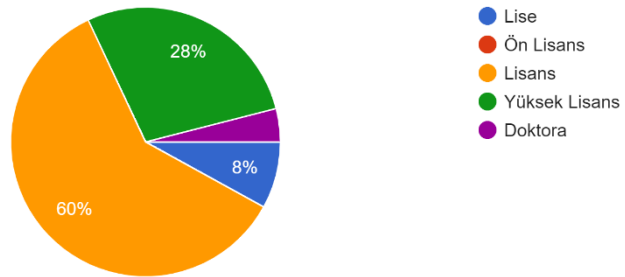
Yaşınız?
25 yanıt

Grafik 14 incelendiğinde araştırmaya katılan üçüncü katılımcı grubunun en son bitirdikleri okulların düzeyi incelendiğinde; 7'sinin yüksek lisans (28%), 15'inin lisans (60%), 2'sinin lise (8%), birinin (4%) ise doktora düzeyinde eğitim durumlarının olduğu ortaya çıkmıştır.

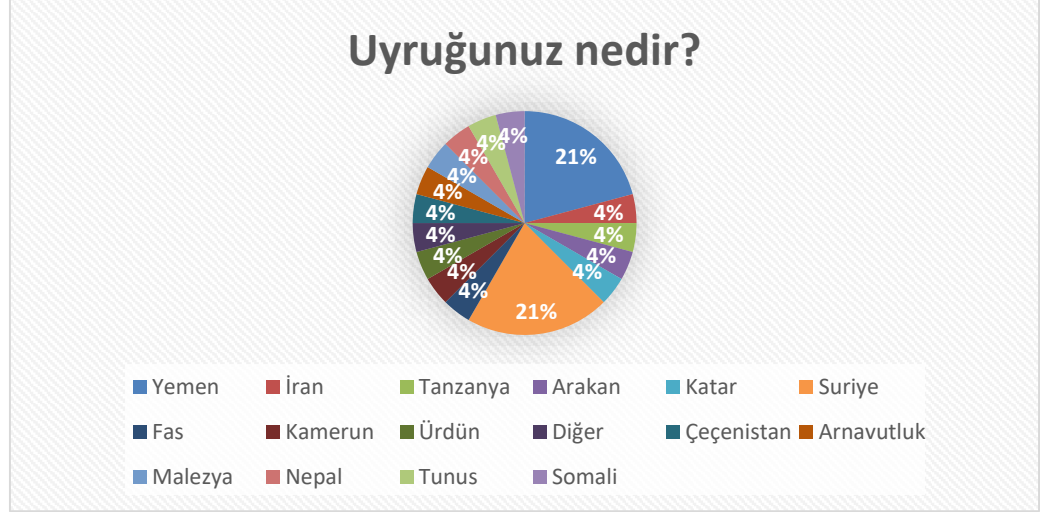
Grafik 14: Üçüncü çalışma grubunun eğitim durumlarının dağılımı

Eğitim durumunuz nedir? (En son bitirdiğiniz okul düzeyi)
25 yanıt

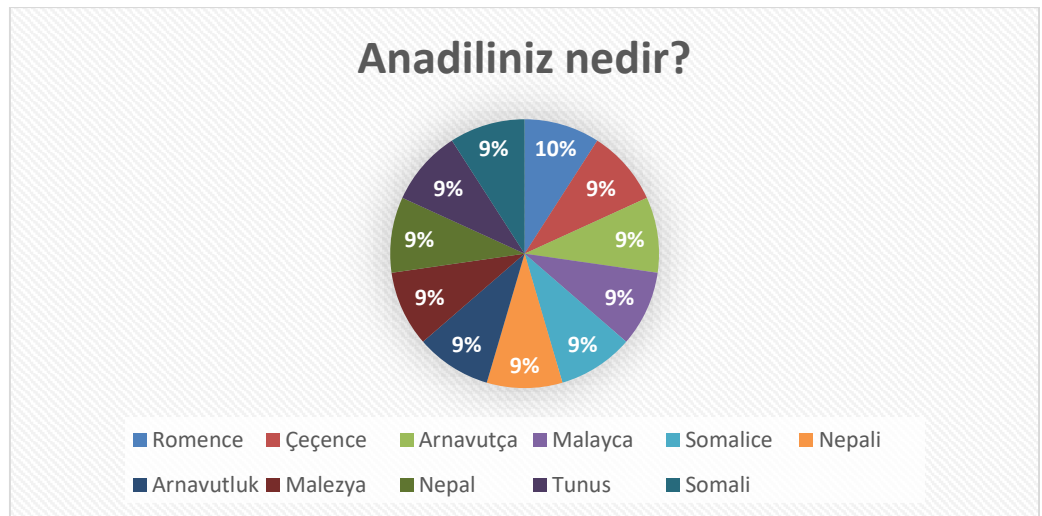
Grafik 15 incelendiğinde Araştırmaya katılan üçüncü katılımcı grubunun mensup oldukları milletler incelendiğinde; 2'sinin (22,2%) Yemen, birinin (11,1%) Tanzanya, birinin (11,1%) İran, birinin (11,1%) Arakan, birinin (11,1%) Katar, birinin (11,1%) Suriye, birinin (11,1%) Fas, birinin (11,1%) ise Kamerun uyruklu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Grafik 15: Üçüncü katılımcı grubunun uyruklarının dağılımı

Araştırmaya katılan üçüncü çalışma grubunun ana dilleri incelendiğinde; 5'inin Arapça, birinin Fransızca, birinin Farsça, birinin Svahilice, birinin ise Romence ana diline sahip olduğu sonucu görülmüştür.

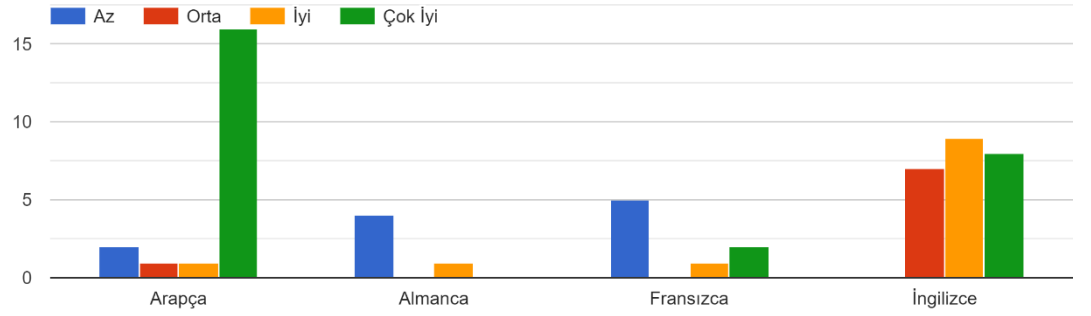
Grafik 16: Üçüncü çalışma grubunun ana dillerinin dağılımı

Araştırmaya katılan üçüncü çalışma grubunun bildikleri yabancı diller ve o dillerin düzeyleri sorulduğunda 5'inin çok iyi derecede Arapça, 4'ünün ise çok iyi derecede İngilizce bildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Grafik 17: Üçüncü katılımcı grubunun bildikleri yabancı diller ve düzeylerinin dağılımı

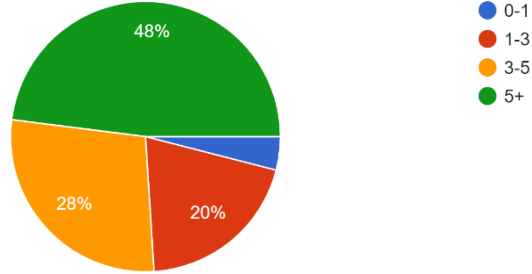
Bildiğiniz yabancı dilleri ve düzeyini belirtiniz?

Araştırmaya katılan üçüncü çalışma grubundan; 4'ü (44,4%) 5 yıldan fazla, 3'ü (33,3%) 1-3 yıl arası, biri (11,1%) 3-5 yıl arası, biri (11,1%) ise 1 yıldan az süredir Türkiye'de yaşamaktadır.

Grafik 18: Üçüncü katılımcı grubunun kaç yıldır Türkiye'de yaşadıklarının dağılımı

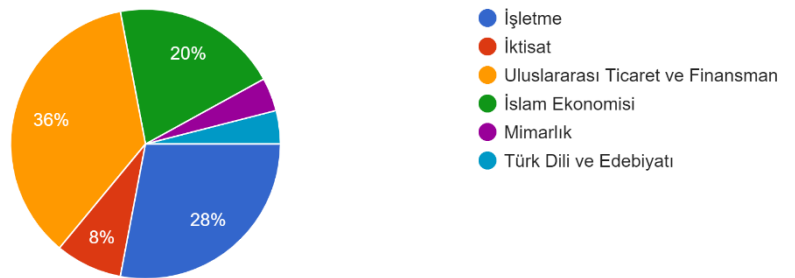
Kaç yıldır Türkiye'de bulunuyorsunuz?
25 yanıt

Araştırmaya katılan üçüncü katılımcı grubuna üniversitede tercih ettikleri/edecekleri lisans bölümleri sorulduğunda; 4'ü (44,4%) işletme, 3'ü (33,3%) uluslararası ticaret ve finansman, biri (11,1%) İslam ekonomisi, biri (11,1%) ise iktisat bölümü cevabını vermiştir.

Grafik 19: Üçüncü katılımcı grubunun üniversitede tercih ettikleri/edecekleri lisans bölümlerinin dağılımı

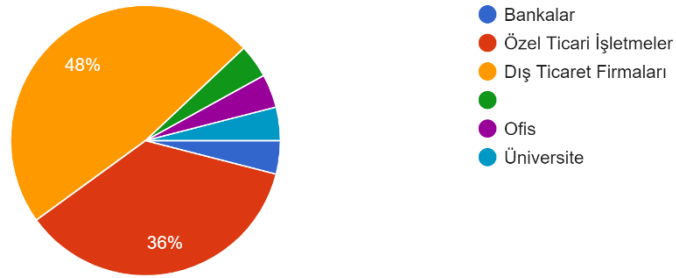
Üniversitede tercih ettiğiniz/edeceğiniz lisans bölümü nedir?
25 yanıt

Araştırmaya katılan üçüncü çalışma grubuna lisans eğitimleri sonrası ne tür bir kurumda istihdam edilmek istedikleri sorulunca; 4'ü (44,4%) dış ticaret firmaları, 4'ü (44,4%) özel ticari işletmeler, biri (11,1%) ise bankalarda çalışmak istediklerini belirtmişlerdir.

Grafik 20: Üçüncü katılımcı grubunun eğitim hayatlarından sonra çalışmak istedikleri kurumların dağılımı

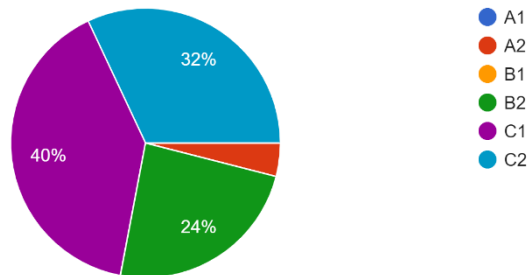
Lisans eğitiminiz sonrası ne tür bir kurumda çalışmak istersiniz veya çalışıyorsunuz?
25 yanıt

Araştırmaya katılan üçüncü çalışma grubunun bu ankete katılım sağladıkları zamanki mevcut Türkçe seviyeleri şu şekildedir: 4'ü (44,4%) B2, 2'si (22,2%) C1, 2'si (22,2%) C2, biri (11,1%) ise A2 düzeyinde Türkçe bilmektedir.

Grafik 21: Üçüncü çalışma grubunun hangi düzeylerde Türkçe bildiklerinin dağılımı

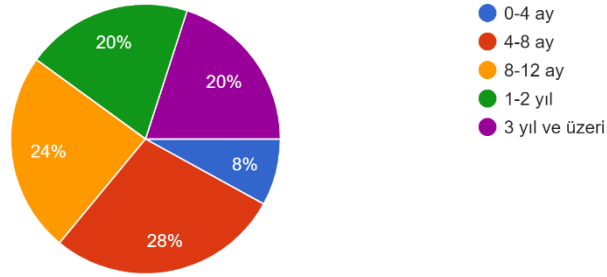
Türkçe seviyeniz?
25 yanıt

Araştırmaya katılan üçüncü çalışma grubunun ne kadar zamandır Türkçe öğrendikleri eğer tamamladıysa Türkçe eğitimlerini ne kadar zamanda tamamladıkları sorulduğunda; 4'ü (44,4%) 8-12 ay, 2'si (22,2%) 0-4 ay, biri (11,1%) 4-8 ay, biri (11,1%) 1-2 yıl, birinin (11,1%) ise 3 yıldan daha uzun süredir Türkçe öğrenimine devam ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Grafik 22: Üçüncü katılımcı grubunun ne kadar süredir Türkçe öğrendiklerinin dağılımı

Ne kadar zamandır Türkçe öğreniyorsunuz?/Türkçe eğitiminizi tamamladıysanız ne kadar sürdü?
25 yanıt

4.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada hedeflenen amaç kapsamında fayda göstereceği düşünülen en sağlıklı verileri elde edebilmek için anket kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından üç farklı katılımcı grubuna uygulanan anket de katılımcı gruplarının farklılıkları ve özel durumları gözeticilerle seviyeye uygun sorular hazırlanmıştır. Araştırma amacına yönelik hazırlanan üç ankette de kısa cevaplı sorular, ucu açık sorular, çoktan seçmeli sorular ve Likert tipi ölçek kullanılarak karma bir anket geliştirilmiştir. Bu anketlerden ilki EK-4'te belirtilen Türkçe Okutmanlarına Uygulanacak Ankettir. Bu sorulardan 7 tanesi katılımcıların kişisel bilgilerini, uyuklarını, eğitim-öğretim durumlarını ve mesleki tecrübelerini belirlemeye yöneliktir. 13 tanesi ise araştırmamıza temel oluşturacak özel amaçlı Türkçe yaklaşımları ve ihtiyaçları tespit etmeye yönelik hazırlanmıştır.

Bu anketlerden ikincisi EK-5'te belirtilen Türkçe Öğretimi Gören veya Görmüş Olan Yabancı Öğrencilere Uygulanacak Anket'tir. Bu sorulardan 15 tanesi katılımcıların kişisel bilgilerini, uyruklarını, eğitim-öğretim durumlarını ve mesleki tecrübelerini belirlemeye yöneliktir. 17 tanesi ise araştırmamıza temel oluşturacak özel amaçlı Türkçe yaklaşımları ve ihtiyaçları tespit etmeye yönelik hazırlanmıştır.

Bu anketlerden üçüncüsü ise EK-6'da belirtilen Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarına Uygulanacak Anket'tir. Bu sorulardan 9 tanesi katılımcıların kişisel bilgilerini, uyruklarını, eğitim-öğretim durumlarını ve mesleki tecrübelerini belirlemeye yöneliktir. 3 tanesi ise araştırmamıza temel oluşturacak özel amaçlı Türkçe yaklaşımları ve ihtiyaçları tespit etmeye yönelik hazırlanmıştır.

4.5. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan verileri elde etmek için hazırlanan anketler Google Forms uygulaması üzerinden dijital ortama dökülmüştür. Bu anketler böylece katılımcıların farklı fiziksel ortamlarda bir araya toplanma gereksinimi duyulmaksızın ve farklı zamanlarda rahatlıkla yanıtlanabilmesine olanak sağlamıştır. Ardından gelen yanıtların yeterli sayıya ve çeşitliliğe ulaşmasıyla birlikte bu yanıtlar bir havuzda toplanmıştır. Yine Google Forms uygulaması üzerinden bu yanıtların sütun grafik, pasta grafik ve tablolar halinde görselleştirilmiş hali elde edilmiştir. Grafikler halinde analiz edilen anket sonuçlarının son olarak kendi aralarındaki benzer maddeler üzerinden karşılaştırması yapılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna yönelik olarak geliştirilen veri toplama araçlarının, araştırmanın katılımcılarına uygulanması sonucu elde edilen verilerinin analizi sonucu elden edilen bulgulara ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Araştırmanın bulguları, araştırma kapsamında uygulanan anketlerin ismiyle başlıklandırılmıştır. Yabancılara Türkçe Öğretimi Yapan Türkçe Okutmanlarına Yapılan Anket Sonucu Elde Edilen Bulgular, Yabancı Öğrencilere Uygulanan Anket Sonucu Elde Edilen Bulgular ve Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarına Yapılan Anket Sonucu Elde Edilen Bulgular başlıklarıyla bulgular üç grupta incelenmiş ve yorumları yapılmıştır.

5.1. EKONOMİ VE FİNANS ALANINDA ÇALIŞAN İŞ İNSANLARINA YAPILAN ANKET SONUCU ELDE EDİLEN BULGULAR

5.1.1. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarının Ortalama Bir İş Gününde En Çok Hangi Temel Dil Becerisini Kullandıklarına Dair Bulgular

Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanlarına “İş hayatınızda ortalama bir gününüzü ele alırsanız hangi dil becerisini ya da becerilerini daha yoğun olarak kullandığınız görülmektedir?” sorusu sorulmuştur. Verilen yanıtların dağılımı tablo olarak Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanlarının “İş hayatınızda ortalama bir gününüzü ele alırsanız hangi dil becerisini ya da becerilerini daha yoğun olarak kullandığınız görülmektedir?” sorusuna yanıtları

	Okuma	Yazma	Konuşma	Dinleme
ii1	X		X	
ii2	X		X	

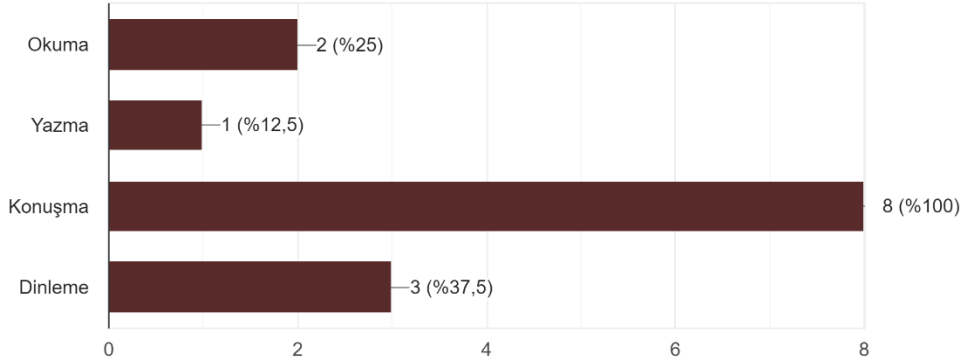
ii3		X	X	
ii4			X	X
ii5			X	X
ii6			X	X
ii7			X	
ii8			X	
Toplam (%)	%25	%12,5	%100	%37,5

Tablo 3'ün sütun grafik olarak gösterimi Grafik 23'te verilmiştir.

Grafik 23.: Tablo 3'ün sütun grafiğe dönüştürülmüş hali

İş hayatınızda ortalama bir gününüzü ele alırsanız hangi dil becerisini ya da becerilerini daha yoğun olarak kullandığınız görülmektedir?

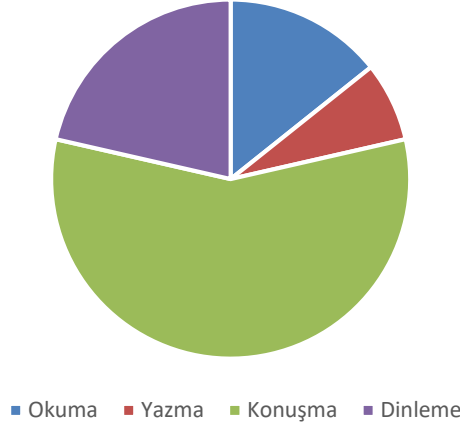
8 yanıt

Tablo 3'ün pasta grafik olarak gösterimi Grafik 24'te verilmiştir.

Grafik 24: Tablo 3'ün pasta grafiğe dönüştürülmüş hali

İş hayatınızda ortalama bir gününüzü ele alırsanız hangi dil becerisini ya da becerilerini daha yoğun olarak kullandığınız görülmektedir?

Veriler incelendiğinde iş insanlarının “İş hayatınızda ortalama bir gününüzü ele alırsanız hangi dil becerisini ya da becerilerini daha yoğun olarak kullandığınız görülmektedir?” sorusuna bütün katılımcıların “konuşma” yanıtı verdiği görülmektedir. Bu cevabı veren katılımcılardan 25%’lik bir grubun yalnızca konuşma becerisini tercih etmişken geri kalan kısmı konuşma becerisiyle birlikte bir beceriyi daha işaretlemeyi tercih etmiştir. Katılımcıların %37,5’i konuşma becerisi ile dinleme becerisini, %25’i konuşma becerisi ile birlikte okuma becerisini, katılımcıların %12,5’i ise konuşma becerisi ile yazma becerisini bir iş gününde en çok kullandıkları dil becerileri olarak belirtmişlerdir.

5.1.2. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarının İş Hayatlarında En Çok Karşılaştığı İletişim Durumları ile İlgili Bulgular

Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanlarına “Aşağıdaki iletişim durumlarıyla iş hayatınızda ne sıklıkla karşılaştığınız belirtiniz.” sorusu sorulmuştur. Verilen yanıtların dağılımı tablo olarak Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanların “Aşağıdaki iletişim durumlarıyla iş hayatınızda ne sıklıkla karşılaştığınız belirtiniz.” Sorusuna yanıtları

MADDELER	HiÇ		BAZEN		SIK SIK		TOPLAM
	N	%	N	%	N	%	%
Konuşmaları dinlerken not almak	1	12,5	7	87,5	0	0	100
Yazılı veya sözlü metinleri özetlemek	0	0	5	62,5	3	37,5	100
Resmi üslupla e-posta yazmak	1	12,5	3	37,5	4	50	100
Mektup yazmak	7	87,5	1	12,5	0	0	100
Davet metni yazmak	6	75	2	25	0	0	100
Dilekçe yazmak	0	0	5	62,5	3	37,5	100
Sayısal verilerden faydalanarak raporlar yazmak	2	25	3	37,5	3	37,5	100
Sunum hazırlamak	5	62,5	1	12,5	2	25	100
Alanımdaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek	0	0	3	37,5	5	62,5	100
Kendimden üst makamda biriyle telefonda konuşmak	0	0	6	75	2	25	100

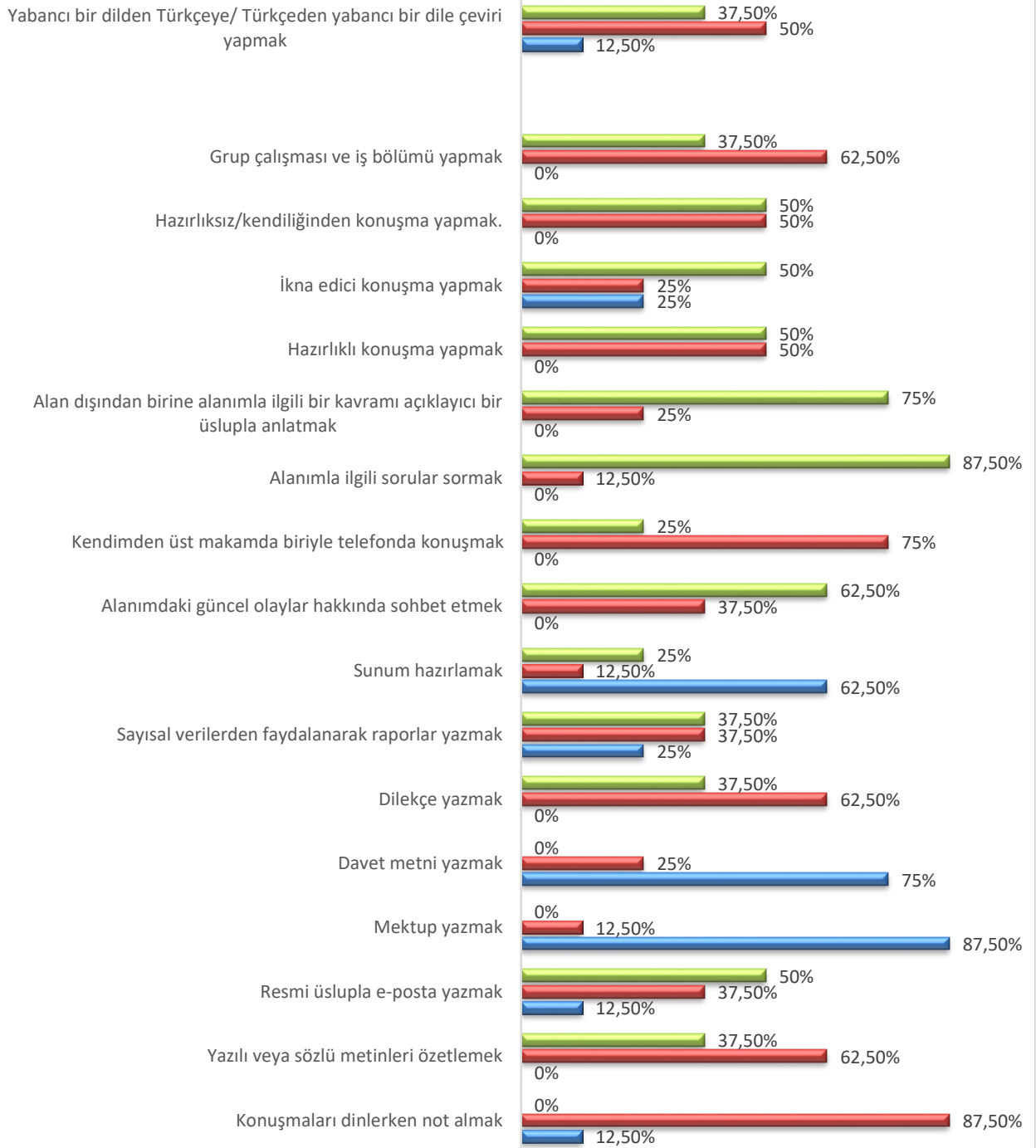
Gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak	0	0	1	12,5	7	87,5	100
Alanımla ilgili sorular sormak	0	0	2	25	6	75	100
Alan dışından birine alanımla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak	0	0	4	50	4	50	100
Hazırlıklı konuşma yapmak	2	25	2	25	4	50	100
İkna edici konuşma yapmak	0	0	4	50	4	50	100
Hazırlıksız/kendiliğinden konuşma yapmak.	0	0	5	62,5	3	37,5	100
Grup çalışması ve iş bölümü yapmak	1	12,5	4	50	3	37,5	100
Yabancı bir dilden Türkçeye/ Türkçeden yabancı bir dile çeviri yapmak	0	0	4	50	4	50	100

Tablo 4'teki verilerin sütun grafiğe dönüştürülmüş hali Grafik 25'te verilmiştir.

Grafik 25: Tablo 4'teki verilerin sütun grafiğe dönüştürülmüş hali

Grafik Aşağıdaki iletişim durumlarıyla iş hayatınızda ne sıklıkla karşılaştığınız belirtiniz.

■ SIK SIK ■ BAZEN ■ HİÇ

Tablo 4 ve Grafik 25'teki veriler incelendiğinde ekonomi ve finans alanlarında çalışan iş insanlarının en sık kullandığı iletişim becerilerinin; Gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak (%87,5), alanıyla ilgili sorular sormak (%75) ve alanındaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek (%62,5) olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Bu iletişim becerilerini takiben en sık kullanılan iletişim becerilerinin; Resmi üslupla e-posta yazmak (%50), alan dışından birine alanıyla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak (%50), hazırlıklı konuşma yapmak (%50), ikna edici konuşma yapmak (%50) ve yabancı bir dilden Türkçeye/ Türkçeden yabancı bir dile çeviri yapmak (%50%) olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tablo 4 ve Grafik 25'teki veriler incelendiğinde ekonomi ve finans alanlarında çalışan iş insanlarından “konuşmaları dinlerken not alma” becerisi 87,5% yüzde ile bazen yani orta sıklıkla yapıldığı en fazla bildirilen iletişim becerisi olmuştur. Kendimden üst makamda biriyle telefonda konuşmak 75% ile yazılı veya sözlü metinleri özetlemek, dilekçe yazmak ve hazırlıksız/kendiliğinden konuşma yapmak ise 62.5% ile iş insanları tarafından orta sıklıkta kullanıldığı ifade edilen diğer iletişim becerileridir. Bu becerilerden en sonra en çok orta sıklıkta kullanıldığı ifade edilen beceriler ise alan dışından birine alanıyla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak (%50), ikna edici konuşma yapmak (%50), grup çalışması ve iş bölümü yapmak (%50) ve yabancı bir dilden Türkçeye/ Türkçeden yabancı bir dile çeviri yapmak (50%) olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 4 ve Grafik 25'teki veriler incelendiğinde ekonomi ve finans alanlarında çalışan iş insanlarının hiç kullanmadığını ifade ettikleri iletişim becerilerinin işaretlenme yüzdesine bakılarak sırasıyla; mektup yazmak (%87.5), davet metni hazırlamak (%75) ve sunum hazırlamak (%62,5) olduğu tespit edilmiştir.

5.1.3. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarının İş Hayatında Kullandıkları Dil Becerilerine Yönelik Tavsiyelerine İlişkin Bulgular

Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanlarına “Sizin mesleğinizi yapacak yabancı uyruklu bir birey için iş hayatında daha başarılı olabilmesi için Türkçe

öğrenirken üzerinde durmasını tavsiye edeceğiniz bir husus var mı? Varsa nedir? Kısaca açıklayınız.” sorusu sorulmuştur. Verilen yanıtların dağılımı tablo olarak Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5: İş insanlarının kendi alanlarında çalışacak olan yabancı uyruklu bireylere tavsiyeleri

Katılımcı	Yanıt
İİ1	<i>Ekonomi, finans bankacılık ile ilgili terimlere hâkim olmak Müşteri karşılama, dinleme, geri dönüş yapabilme ve uğurlamaya hâkim olmalı Yapacağı görev ile ilgili yeterli miktarda mevzuata hâkim olmalı.</i>
İİ2	<i>Gündelik hayatta daha akıcı ve açıklayıcı kısa net cümleler öğrenip kullanmak</i>
İİ3	<i>Mesleki terimleri iyice öğrenilmesi gerekir.</i>
İİ4	<i>Meslek ile ilgili kavramları günlük konuşmasında sürekli tekrar edip günlük hayatında Türkçe konuşmaya gayret gösterip nesnelere aracılığıyla öğrenmeye çalışabilir.</i>
İİ5	<i>Sık sık Türkçe kitaplar okuması.</i>

5.1.4. Ekonomi ve Finans Alanında Çalışan İş İnsanlarına Uygulanan Anketin Bulgularına Dair Yorumlar

Bu anket sonucunda elde edilen bulgular analiz edildiğinde ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanlarının ortalama bir iş gününde en çok kullandıkları dil becerilerinin “konuşma becerisi” olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre tasarlanacak olan “Ekonomi ve Finans Türkçesi Öğretim Programı”, öğrencilerin eğitim sonrası iş yaşantısı göz önünde bulundurularak konuşma becerisi temelli kazanımlara ağırlık vermelidir. Konuşma becerisine yönelik tema, metin ve etkinlikleri önerecek şekilde tasarlanmalıdır.

İş insanlarına sorulan “Aşağıdaki iletişim durumlarıyla iş hayatınızda ne sıklıkla karşılaştığınızı belirtiniz.” Sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda Tablo 4 ve Grafik 25’ten elde edilen bulgular analiz edilerek en sık kullanıldığı ifade edilen dil ve iletişim becerilerinin; gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak (87,5%), alanıyla ilgili sorular sormak (75%), alanındaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek (62,5%), konuşmaları dinlerken not alma (87,5%), Kendimden üst

makamda biriyle telefonda konuşmak (75%), yazılı veya sözlü metinleri özetlemek (62.5%), dilekçe yazmak (62.5%) ve hazırlıksız/kendiliğinden konuşma yapmak (62.5%) olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu becerilerden katılımcıların yüzde 62,5'lük kısmının orta sıklıkta kullandığını ifade ettiği yazılı veya sözlü metinleri özetlemek ve dilekçe yazma becerileri temel dil becerilerinden yazma becerisinin alanına girerken geriye kalanların konuşma ve dinleme temel beceri alanlarına ait olduğu görülmüştür. Bu durum ekonomi ve finans Türkçesi için özel amaçlı bir program hazırlanacağı taktirde öncelikli olarak konuşma ve dinleme becerilerine ağırlık verilmesi daha sonra yazma ve okuma becerilerine ağırlık verilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4 ve Grafik 25'ten elde edilen bulgulardan hareketle ekonomi ve finans alanında eğitim gören veya görececek olan öğrencilere yönelik özel amaçlı bir Türkçe öğretim programı tasarlandığında hangi dil ve iletişim becerilerine ağırlık verilmesi gerektiğine yönelik çıkarımlarda bulunulabilir. Hedef kitledeki öğrencilerin mezun olduktan sonra istihdam edilecekleri kurumlarda benzer durumlarda ve pozisyonlarda çalışacaklarına buna bağlı olarak da bu dil ve iletişim becerilerini benzer sıklıkta kullanacaklarına bu verilerden ulaşmak mümkündür. Bu sebeple hazırlanacak öğretim programı tasarısı da Tablo 5 ve Grafik 25'ten elde edilen bulgular ışığında bazı dil ve iletişim becerilerini sıklıkla bazılarını orta sıklıkta bazılarını ise oldukça nadir içerecek yahut hiç içermeyecek şekilde tasarlanmalıdır.

Ekonomi ve finans alanında çalışan iş insanlarına “Sizin mesleğinizi yapacak yabancı uyruklu bir birey için iş hayatında daha başarılı olabilmesi için Türkçe öğrenirken üzerinde durmasını tavsiye edeceğiniz bir husus var mı? Varsa nedir? Kısaca açıklayınız.” Sorusu sorulduğunda ve Tablo 5'te yer alan açık uçlu soruya verilen tavsiye niteliğindeki yanıtlar incelendiğinde;

İİ1, karşılama, dinleme, geri dönüş yapabilme, uğurlama gibi sözlü iletişim becerilerinin üstünde durmuştur. Bunlara ek olarak mevzuat ve terim kavramlarının önemini vurgulamıştır.

İİ2, akıcı, açıklayıcı, kısa ve net cümleler kurmak gibi konuşma becerisinin içine giren kavramlardan söz etmiştir.

İİ3, terimler üzerinde durmuştur.

İİ4, terimler üzerinde durmuş ve Türkçe öğrenim süreçlerinde nesnelere üzerinden bir metot sürdürülmesini tavsiye etmiştir.

İİ5, sık sık Türkçe kitaplar okunmasını tavsiye etmiştir.

İş insanlarının tavsiyeleri göz önüne alındığında konuşma ve dinleme becerilerine ek olarak terim bilgisi kendi iş hayatlarındaki iletişim süreçleri bakımından önem arz ettiği söylenebilir.

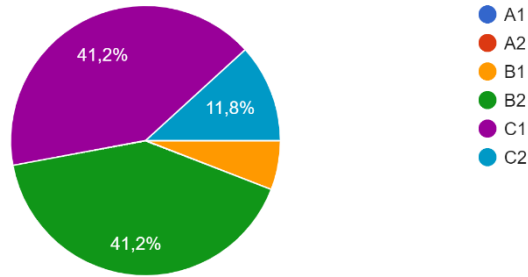
5.2. TÜRKÇE ÖĞRETİMİ OKUTMANLARINA YAPILAN ANKET SONUCU ELDE EDİLEN BULGULAR

5.2.1. Yabancılara Türkçe Öğreten Okutmanların Öğrencilerin Genel Türkçeye Dair Görüşlerine Yönelik Bulgular

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Öğrencilerinizin hangi düzeye kadar genel Türkçe öğrenmelerinin meslek hayatları için yeterli olacağını düşünüyorsunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 26’da gösterilmiştir.

Grafik 26: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Öğrencilerinizin hangi düzeye kadar genel Türkçe öğrenmelerinin meslek hayatları için yeterli olacağını düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı

Öğrencilerinizin hangi düzeye kadar genel Türkçe öğrenmelerinin meslek hayatları için yeterli olacağını düşünüyorsunuz?
17 yanıt

Grafik 26’da yer alan yanıtların dağılımı incelendiğinde; yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlarından 7’sinin (41,2%) C1, 7’sinin (41,2%) B2, 2’sinin (11,2%) C2, birinin (5,9%) ise B1 seviyesinde genel Türkçe öğrenmenin öğrencilerin meslek hayatları için yeterli olacağını düşünmektedir.

Yabancılara Türkçe öğreten okutmanlara “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorusuna verdikleri yanıtlar

Katılımcı	Yanıt
TO1	<i>Bir problemle karşılaştığında çözümlemesi için B1 seviyesi yeterli olacaktır.</i>
TO2	<i>Daha iyi iletişim kurabilmeleri için</i>
TO3	<i>Çerçeve metinden hareketle bu seviyenin yeterli olduğu kanaatindeyim.</i>
TO4	<i>B2 sonrasında kendileri iş ve okul hayatlarında daha hızlı tamamlayabilirler</i>
TO5	<i>Belli bir alana yönelik Türkçe öğretimi olmaması durumunda B2 düzeyinde Türkçe öğrenimi olması gerekir. Çünkü gerek dilbilgisi gerekse kelime öğretimi daha alt seviyelerde iletişimi ve etkileşimi yeterli kılacaktır.</i>
TO6	<i>İş hayatı için her dört beceride en az B2 seviyesinde yetkinlik gerektiğini düşünüyorum.</i>
TO7	<i>Çünkü iş hayatında dilekçe vs. gibi resmi yazışmalarda kullanacakları sözcük bilgisi ve gramere sahip olmaları gerekiyor.</i>
TO8	<i>C1 düzeyine kadar temel olan birçok konuyu alan öğrenci C2 seviyesinde kendi mesleği içerisinde kullanabileceği daha karmaşık olan terimleri cümle içerisinde hem anlamlandırabilir hem de kullanabilir.</i>
TO9	<i>Türkçeyi iletişim düzeyinde sözlü ve yazılı olarak kullanmak için öğrenmeleri gereken beceriler B2 kuruna kadar veriliyor. C1 gramer önceki kurlara nazaran günlük hayatta az kullanılıyor. Ayrıca C1 kurunu hakıyla öğrenmek için B2 becerilerini en az 1 yıl kullanmaları gerekir. C1 kuru, gramerden çok metin merkezli işlenmeli. Metin inceleyen biri bu becerileri kendisi de kazanabilir. Bu nedenle bol uygulamayla verilen B2 eğitiminin, teorik düzlemde kalmış C1 eğitiminden daha faydalı olacağını düşünüyorum.</i>

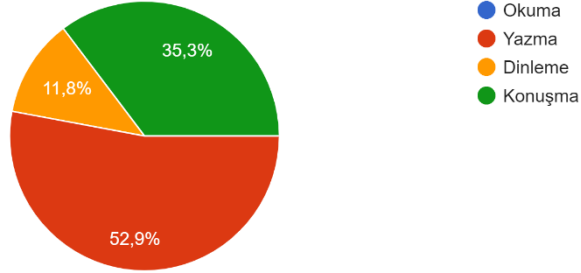
TO10	<i>Dilin detaylarını bilmek önemli</i>
TO11	<i>Dilbilgisi yapıları kullanıma hazır hale geliyor. Kelimeleri, anlamları algılamakta zorluk çekmiyor. Farklı yapılarla aynı anlamda birçok cümle kurabiliyor. Mesleki terimlere açık oluyorlar.</i>
TO12	<i>İş hayatı, temel Türkçenin ötesinde bir bilgi birikimine sahip olmayı ister. Anlaşmak önemlidir ama iş hayatında daha hassas konular vardır. Doğru anlamak ve anladığını doğru ifade etmek bazen hayati öneme sahiptir. Küçük hatalar, büyük karışıklıklara sebep olabilir. Ayrıca hızlı iletişim de bu hususta çok önemlidir. B2 seviyesini bitiren birçok birey bu konularda daha iyi olacağını düşünüyor.</i>
TO13	<i>Öğrencilerin meslek hayatlarında ancak bu seviye ile karşılık verebileceklerini görüyorum.</i>
TO14	<i>Çünkü ileri düzeyde dil bilmenin insanların mesleki hayatında gerekli olduğunu düşünüyorum.</i>
TO15	<i>Meslek hayatında dil yapılarının doğru kullanımı, mecaz ifadeler ve kelime hazinesinin en az C1 yeterliliğini karşılaması gerektiğini düşünüyorum.</i>
TO16	<i>Türkçe, ana dilleri olmadığı için ancak uzun bir eğitim dönemiyle ve üst seviyelerdeki başarılarıyla yeterli konuma geleceğini düşünüyorum</i>
TO17	<i>Kendini ifade etme yetisine sahip olabileceği seviyede olduğunu düşünüyorum</i>

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil becerisinde zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 27’de gösterilmiştir.

Grafik 27: *Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil becerisinde zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı*

Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil becerisinde zorlandıklarını düşünüyorsunuz?

17 yanıt

Grafik 27 incelendiğinde, yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil becerisinde zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımına göre; en çok zorlanılan dil becerisinin 9 kişinin oyuyla (52,9%) yazma, en çok zorlanılan ikinci dil becerisinin 6 kişinin oyuyla (35,3%) konuşma, üçüncü olarak ise 2 kişinin oyuyla (11,8%) dinleme becerisi olduğu görülmüştür. Okuma becerisini ise hiçbir katılımcı öğrencilerin en çok zorlandığı dil becerisi olarak belirtmemiştir.

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorusuna verdikleri yanıtlar

Katılımcı	Yanıt
TO1	<i>Dikkat eksikliği (dinleme)</i>
TO2	<i>Öğrencilerin çoğu Türkçe konuşma kaygısı yaşıyor. Günlük hayatta iletişim kurabilmek için konuşmak istiyorlar ancak kelime ve cümleleri yanlış telaffuz etmekten ve yanlış anlaşılmaktan korkuyorlar. Yaş aralıklarına göre ve cinsiyete göre utanma, heyecan gibi sebeplerden dolayı konuşma becerisinde problem yaşıyorlar. (Konuşma)</i>

TO3	<i>Yazma becerisi hem zor hem zahmetli. Dil ölçütleri anlamında yeterli seviyeye ulaşamazsa öğrenci bu beceride zorlanıyorlar. (Yazma)</i>
TO4	<i>Pratik eksikliği (konuşma)</i>
TO5	<i>Günlük hayatta sosyal medya, reklam panoları, ilanlar, duyurular kulüp çalışmaları ile okuma, dinleme ve konuşma becerilerine dair girdiler tekrar şansı bulmaktadır. Ancak herhangi bir kurumdan talep edilmiş bir yazı gerekemediği sürece yazma kişisel bir zevk olarak algılanmakta ve arka plânda kalmaktadır. Bunun bir diğer nedeni kişinin konuşmada esnek davranırken yazmada kurallara uymak zorunda olmasıdır. Zira kendi ana dillerinde dahi yazma konusunda yeterli olmayabiliyorlar. (Yazma)</i>
TO6	<i>Yazma becerisinin en son gelişen beceri olduğunu düşünüyorum. (Yazma)</i>
TO7	<i>Çünkü kendi dillerinde ya da diğer öğrendiği yabancı dildeki harflerle yazmaya çalışıyorlar. (Yazma)</i>
TO8	<i>Çeşitli nedenlerden dolayı Türklerle iletişim kuramayan öğrenciler konuşma becerisinde pratik yapamamakta bu yüzden en zorlandıkları beceri olduğunu düşünüyorum. (Yazma)</i>
TO9	<i>Aktif bir dil becerisi olan yazma, bütün dil becerilerinin en üst düzeyi. Yazma, en üst düzey dil becerisidir. Aktif bir beceridir, var olan malzemeler tüketilmez, öğrenciler metin üretir. Bunu yaparken dilin bütün kurallarına uymaları gerekir. A1 ve A2 düzeyinde harf-ses ilişkisinden sorun yaşamaktadırlar. Türkçe harfler, İngilizceden farklı seslendirilmektedir. Teknolojinin etkisiyle İngilizce harf-ses ilişkisini öğrenen öğrenciler, Türkçe harf-ses ilişkisinde sorun yaşamaktadır. Kelime kadrosunun darlığı bu kurlardaki diğer problemdir. B1 ve sonrası kurlarda yazma becerisindeki gördüğüm en temel problem öğrencinin zihin dünyasından kaynaklanmaktadır. Önceki kurlarda da görülmesine rağmen bu sorun B1'den sonra iyice belirmektedir. Öğrenci ana dili ile düşünüp kelimeleri Türkçeye aktarmaktadır. Kendi dilindeki zaman, gramer ve mecazları Türkçeye aktarınca ortaya anlamsız cümleler çıkmaktadır. Bir diğer sorun ise uzun cümle yazma kaygısıdır. Cümlelerini uzatmaya çalışan öğrenci, aralarında herhangi bir ilgi bulunmayan yüklemeleri birlikte kullanmaktadır. (Yazma)</i>

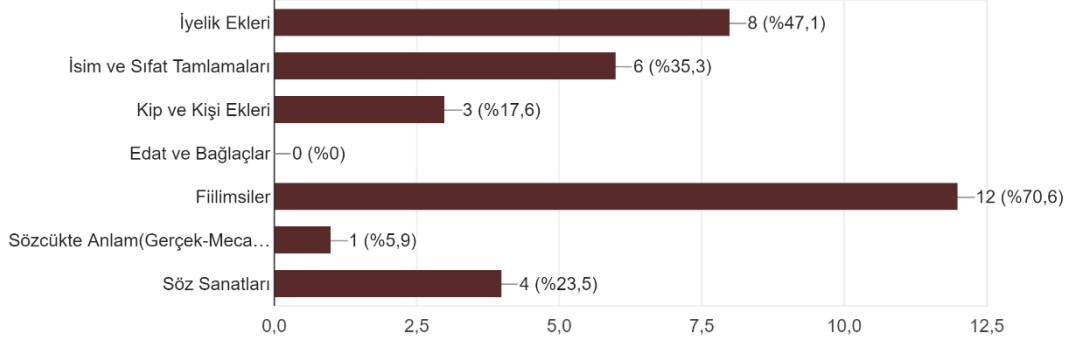
TO10	<i>En zor gelişen beceri (Yazma)</i>
TO11	<i>Görülmeven şey her zaman soru işareti barındırıyor öğrencilerin nezdinde. (Dinleme)</i>
TO12	<i>Yazma becerisinde hataları somut olarak görmek mümkündür. Yazma becerisi, konuşma becerisi gibi bir çıktıdır, denilebilir. Dolayısıyla iç dünyanın dışa yansıtılmadır. Yazma becerisinde bütün bildiklerini aynı anda doğru ifade etmen gerekiyor. Ses ve tonlama, jest ve mimiklerimizle anlamı güçlendirme ya da açıklık getirme gibi bir şansımız da olmadığı için diğer becerilere göre daha kurallı ifade edilmesi gerekiyor. Bu beceride kurallara daha fazla bağlı kalınmasından dolayı yazma becerisi diğer becerilere göre daha zordur, denilebilir. (Yazma)</i>
TO13	<i>Cesaret ve pratik yapmama sebebiyle zorlandıklarını düşünüyorum.</i>
TO14	<i>Çünkü anlatma becerileri daha geç gelişiyor. (Konuşma)</i>
TO15	<i>Günümüzde teknolojinin yaygın kullanımı nedeniyle geleneksel yazma derslerini gittikçe zorlaşmaktadır. Ayrıca dil yeterliliklerinin yetersiz olması öğrencinin yazma kabiliyetini ve metin tasarımı oluşturma aşamalarını olumsuz etkilemektedir. (Yazma)</i>
TO16	<i>Yetersiz konuşma egzersizi (Konuşma)</i>
TO17	<i>Kendi dillerinde kullandıkları gramer ile Türkçe gramerini kullanmakta zorluk çekiyorlar. (Konuşma)</i>

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil bilgisi konularında zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 28’de gösterilmiştir.

Grafik 28: Yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil bilgisi konularında zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı

Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil bilgisi konularında zorlandıklarını düşünüyorsunuz?

17 yanıt

Grafik 28 incelendiğinde, yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil bilgisi konularında zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımına göre; yabancı öğrencilerin en çok zorlandıkları dil bilgisi konusunun 12 katılımcının (70,6%) oyu ile fiilimsiler ardından ise 8 katılımcının (47,1%) oyu ile iyelik ekleri, 6 katılımcının (35,3%) oyu ile isim ve sıfat tamlamaları, 4 katılımcının (23,5%) oyu ile söz sanatları, 3 katılımcının (17,6%) oyu ile kip ve kişi ekleri, 1 katılımcının (5,9%) oyu ile sözcükte anlamın en çok zorlanılan dil bilgisi konuları olduğunu belirttikleri gözlemlenmektedir. Edatlar ve bağlaçlar ise hiçbir katılımcı tarafından yabancı öğrencilerin en çok zorlandıkları dil bilgisi konusu olarak oylanmamıştır.

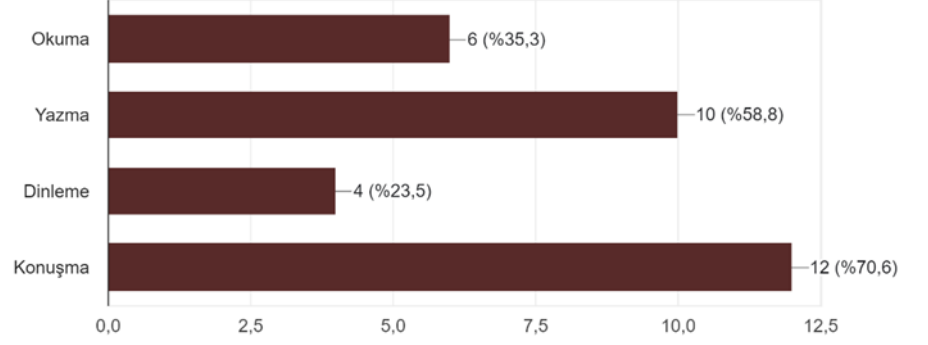
5.2.2. Yabancılara Türkçe Öğreten Okutmanların Özel Amaçlı Türkçe Öğretimi/Ekonomi ve Finans Türkçesine Karşı Yaklaşımlarına Yönelik Bulgular

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Ekonomi ve Finans alanına ve alt alanlarına ait lisans bölümlerini tamamlayan öğrencilerin istihdam profili düşünüldüğünde size genel Türkçe derslerindeki hangi dil becerisi ya da becerileri öğrencilerin iş hayatı için daha önemlidir?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 29’da gösterilmiştir.

Grafik 29: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “*Ekonomi ve Finans alanına ve alt alanlarına ait lisans bölümlerini tamamlayan öğrencilerin istihdam*

profili düşünülduğünde size genel Türkçe derslerindeki hangi dil becerisi ya da becerileri öğrencilerin iş hayatı için daha önemlidir?” sorusuna yanıtlarının dağılımı

Ekonomi ve Finans alanına ve alt alanlarına ait lisans bölümlerini tamamlayan öğrencilerin istihdam profili düşünülduğünde size genel Türkçe derslerinde...erileri öğrencilerin iş hayatı için daha önemlidir?
17 yanıt

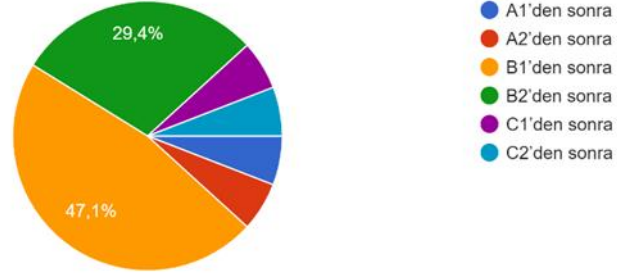

Grafik 29 incelendiğinde, yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Ekonomi ve Finans alanına ve alt alanlarına ait lisans bölümlerini tamamlayan öğrencilerin istihdam profili düşünülduğünde size genel Türkçe derslerindeki hangi dil becerisi ya da becerileri öğrencilerin iş hayatı için daha önemlidir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımına göre; en önemli görülen dil becerisinin 12 kişinin oyuyla (70,6%) konuşma becerisi olduğu, önemli görülen ikinci dil becerisinin ise 10 kişinin oyuyla (58,8%) yazma becerisi olduğu, bu iki beceriyi 6 kişinin oyuyla (35,3%) yazma becerisinin takip ettiğini ve en son olarak da en az önemli görülen dil becerisinin 4 kişinin oyuyla (23,5%) dinleme becerisi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri hangi dil seviyesinden itibaren verilmeye başlanmalıdır?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 30’da gösterilmiştir.

Grafik 30: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri hangi dil seviyesinden itibaren verilmeye başlanmalıdır?” sorusuna yanıtlarının dağılımı

Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri hangi dil seviyesinden itibaren verilmeye başlanmalıdır?
17 yanıt

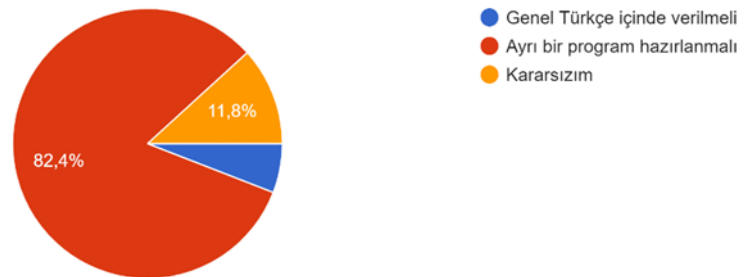

Grafik 30 incelendiğinde yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri hangi dil seviyesinden itibaren verilmeye başlanmalıdır?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımına göre; 8 katılımcı (47,1%) B1’den sonra, 5 katılımcı (29,4%) B2’den sonra, 1 katılımcı (5,9%) A1’den sonra, 1 katılımcı (5,9%) A2’den sonra, 1 katılımcı (5,9%) C1’den sonra, 1 katılımcı ise (5,9%) C2’den sonra ekonomi ve finans Türkçesi derslerinin verilmeye başlanmasının uygun olacağını düşünmüşlerdir.

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri, genel Türkçe kursu içinde mi verilmeli yoksa ayrı bir program mı hazırlanmalı?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 31’de gösterilmiştir.

Grafik 31: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri, genel Türkçe kursu içinde mi verilmeli yoksa ayrı bir program mı hazırlanmalı?” sorusuna yanıtlarının dağılımı

Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri, genel Türkçe kursu içinde mi verilmeli yoksa ayrı bir program mı hazırlanmalı?
17 yanıt

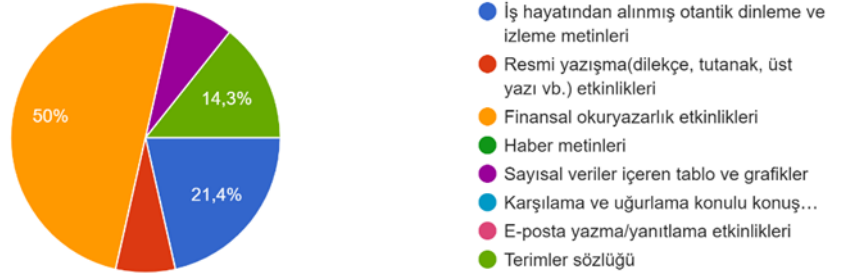
Grafik 31 incelendiğinde yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri, genel Türkçe kursu içinde mi verilmeli yoksa ayrı bir program mı hazırlanmalı?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımına göre; 14 katılımcı (82,4%) ayrı bir program hazırlanmalı yanıtı vermiş, 2 katılımcı (11,8%) kararsız kalmış, 1 katılımcı ise genel Türkçe derslerinin içinde verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Yabancılara Türkçe öğreten okutmanlara “Bir önceki soruya cevabınız “Ayrı bir program hazırlanmalı” ise yeni bir program hazırlanacak olsa içerisinde nelerin yer alması gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 32’de gösterilmiştir.

Grafik 32: Yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Bir önceki soruya cevabınız “Ayrı bir program hazırlanmalı” ise yeni bir program hazırlanacak olsa içerisinde nelerin yer alması gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı

Bir önceki soruya cevabınız “Ayrı bir program hazırlanmalı” ise yeni bir program hazırlanacak olsa içerisinde nelerin yer alması gerektiğini düşünüyorsunuz?

14 yanıt

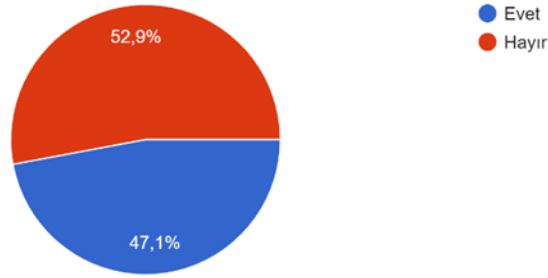
Grafik 32 incelendiğinde yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Bir önceki soruya cevabınız “Ayrı bir program hazırlanmalı” ise yeni bir program hazırlanacak olsa içerisinde nelerin yer alması gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımına göre ayrı bir program hazırlanması gerektiğini düşünen okutmanların; 7’si (50%) finansal okuryazarlık etkinliklerinin, 3’ü (21,4%) iş hayatından alınmış otantik dinleme ve izleme metinlerinin, 2’si (14,3%) terimler sözlüğünün, biri (7,1%) sayısal veriler içeren tablo ve grafiklerin, biri (7,1%) ise resmi

yazışma (dilekçe, tutanak, üst yazı vb.) etkinliklerinin hazırlanacak yeni program içerisinde yer verilmesi gereken unsurlar olduğunu belirtmişlerdir.

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Genel Türkçe derslerinizde kullandığınız ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim görecektelen öğrenciler için farklı materyaller öneriyor musunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Grafik 33’te gösterilmiştir.

Grafik 33: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde kullandığınız ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim görecektelen öğrenciler için farklı materyaller öneriyor musunuz?” sorusuna yanıtlarının dağılımı

Genel Türkçe derslerinizde kullandığınız ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim görecektelen öğrenciler için farklı materyaller öneriyor musunuz?
17 yanıt

Grafik 33 incelendiğinde yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde kullandığınız ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim görecektelen öğrenciler için farklı materyaller öneriyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımına göre; 17 katılımcının (52,9%) genel Türkçe derslerinde kullandıkları ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim görecektelen yabancı öğrenciler için farklı bir materyal önermediği, 8 katılımcının (47,1%) ise farklı materyaller önerdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanlara “Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise hangi materyalleri ne için kullandığınızı kısaca açıklayınız.” sorusu sorulduğunda verilen yanıtlar Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise hangi materyalleri ne için kullandığınızı kısaca açıklayınız.” Sorusu sorusuna verdikleri yanıtlar

Katılımcı	Yanıt
TO1	<i>Her alanda Farklı materyallere ihtiyaç vardır. Kitap tek başına yeterli olamaz. Kitabı beslemek gerekir. Point sunuları, kartlar, toplum içinde konuşma yapılabilmesi için materyaller</i>
TO2	<i>Akademik Türkçe farkındalığı için gerekli bence. Materyal desteği fark yaratır.</i>
TO3	<i>Gazi üniversitesi İleri Türkçe kitabı</i>
TO4	<i>İzmir yabancılar için iktisadi İdari Bilimler Türkçesi Ekonomi dergilerinden sadeleştirilmiş yazılar (dinleme ve okuma) İktisat konusunda teknik bilgiler veren iş adamlarının röportajları, Kendi dillerinde iktisat konulu bir metni Türkçeye çevirme (cümle dizimi, taşıma farkındalık) yazma</i>
TO5	<i>Türkçe-Arapça ekonomi sözlüğü, Cantaş Yayıncılık. Ticaret Sözlüğü- UTESAV</i>
TO6	<i>Kullanılan YTÖ kitapları derinlemesine mesleki sözcükler içermemekte. Dolayısıyla özellikle bu meslek grubunun çoğunlukta olduğu sınıflarda farklı materyallerin kullanılması gerektiğini düşünüyorum.</i>
TO7	<i>Alan ile ilgili makale ve yazılar</i>
TO8	<i>Bölümüyle ilgili gazete ve dergilerdeki yazılar, konuyla alakalı videolar izlemesini öneriyorum.</i>

Araştırmacılardan “Genel Türkçe derslerinizde kullandığımız ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim göreceğ olan öğrenciler için farklı materyaller öneriyor musunuz?” sorusuna evet cevabını verenlerin “Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise hangi materyalleri ne için kullandığınızı kısaca açıklayınız.” sorusuna verdikleri kısa yanıt şeklindeki cevaplar incelendiğinde program tasarısına hedef gösterebilecek olan bazı noktaların üzerinde durulmaktadır.

5.2.3. Türkçe Okutmanlarına Uygulanan Anketin Bulgularına Dair Yorumlar

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Öğrencilerinizin hangi düzeye kadar genel Türkçe öğrenmelerinin meslek hayatları için yeterli olacağını düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı incelendiğinde katılımcıların ağırlıklı çoğunluğunun cevaplarına dayanarak özel amaçlı Türkçe öğretimi gerçekleştirilecek öğrenci kitlesinin en az B2 seviyesinde genel Türkçe derslerini tamamlamış olmaları tavsiye edilebilir. Tasarlanacak olan öğretim programı da bu tavsiyeye binaen öğrencilerin en az B2 seviye genel Türkçe kazanımlarına sahip olduğunu varsayarak tasarlanmalıdır. Araştırmacıların hangi seviyede genel Türkçe öğrenmenin öğrencilerin meslek hayatları için yeterli olacağına dair cevaplarının kısa yanıt şeklinde verilen gerekçeleri incelendiğinde üzerinde durulan ve program tasarısına hedef gösterebilecek olan bazı noktaların üzerinde durulmaktadır.

TO6, 4 temel dil becerisinin eş zamanlı olarak aynı seviyeye çıkması gerektiğini ve bu açıdan yeter seviyenin B2 olduğunu belirtmiştir.

TO8, özel amaçlı bir Türkçe öğretim sürecine başvurulmayacağını varsayarak mesleki terimler için C2 seviye genel Türkçe'nin yeterli olduğunu belirtmiştir.

TO9, C1 seviyede Türkçe öğretiminin teorik düzeyde kalmasındansa B2 düzeyinde yapılan Türkçe öğretiminin uzun bir süreye yayılarak bol pratikle pekiştirildiği vakit çok daha etkin olduğunu ve yeterli olacağını belirtmiştir.

TO11, dil bilgisi yapılarının öğretiminin tamamlanmış olmasını, kelimelerin farklı anlamlarının algılanmasında güçlük çekilmemesini ve buna bağlı olarak öğrencinin cümleler kurma konusunda yapısal ve anlamsal açıdan daha özgür olacağını düşünmektedir. Bu sebeple yeterli düzeyi C1 olarak belirtmiştir.

TO12, günlük hayata nazaran iş hayatında anlamak ve anlaşılmanın daha hassas bir yeri olduğunu düşünerek B2 seviyeyi yeterli görmüştür.

TO15, dil yapıları, mecaz ifadeler ve kelime hazinesinin önemine vurgu yaparak C1 düzey genel Türkçe bilmenin yeterli olacağını belirtmiştir.

Yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil becerisinde zorlandıklarını düşünüyorsunuz?” sorusu sorulduğunda katılımcıların en çok oyladıkları seçeneğin 9 kişinin oyuyla (52,9%) yazma, en çok zorlanılan ikinci dil becerisinin 6 kişinin oyuyla (35,3%) konuşma

becerisi olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre genel Türkçe derslerinde en çok zorlanılan becerilerin aynı zamanda ekonomi ve finans Türkçesi dersi alacak olan öğrencilerin de en çok muhatap olacağı becerilerden olduğu söylenebilir. Bu sorunun genel Türkçe bağlamında sorulduğu göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin belli bir seviyeye kadar geldikten sonra özel amaçlı Türkçe programlarına tabii tutulması gerektiği yorumu yapılabilir. Bu soruya verilen yanıtların kısaca sebebi sorulmuştur ve araştırmacıların en çok zorlanılan dil becerisini belirttikleri cevaplarının kısa yanıt şeklinde verilen gerekçeleri incelendiğinde üzerinde durulan ve program tasarısına hedef gösterebilecek olan bazı noktaların üzerinde durulmaktadır.

TO1, dikkat eksikliği üzerinde durmuştur ve dinleme cevabını vermiştir. TO11 ise görülmeyen bir şeyin öğrencilerin zihninde soru işareti bırakarak dinleme becerisinin en zor gelişen beceri olduğunu belirtmiştir.

TO3, TO6 ve TO9, diğer becerilerde istenilen seviyeye ulaşılamadığında yazma becerisinin de geri kaldığını ifade ederek “yazma” cevabını vermiştir. Üç araştırmacının ortak noktası yazmayı diğer üç beceri üzerinde inşa edilen bir dil becerisi olarak görmeleridir.

TO2 ve TO16, yetersiz pratik ve egzersizden kaynaklı olarak konuşma becerisi yanıtını vermiştir. TO4 ise konuşma becerisi cevabını verirken “kaygı” kavramı üzerinde durmuştur.

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri hangi dil seviyesinden itibaren verilmeye başlanmalıdır?” sorusuna yanıtları incelendiğinde yanıtlar büyük oranda “Öğrencilerinizin hangi düzeye kadar genel Türkçe öğrenmelerinin meslek hayatları için yeterli olacağını düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar ile paralellik gösterdiği görülmüştür. 8 katılımcı (47,1%) B1’den sonra, 5 katılımcı (29,4%) B2’den sonra cevaplarını vermişlerdir. Her iki soruya birden dayanarak ekonomi ve finans Türkçesi öğretim programı tasarlandığı takdirde bu programın B2 düzeyini bitirmiş yabancı öğrencilere yönelik tasarlanması gerektiği yorumu yapılabilir.

Yabancılara Türkçe Öğreten okutmanların “Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri, genel Türkçe kursu içinde mi verilmeli yoksa ayrı bir program mı hazırlanmalı?” sorusuna verdikleri 82,4% “ayrı bir program hazırlanmalı” yanıtıyla çalışmamıza temel oluşturmuş ve genel Türkçe derslerinin ekonomi ve finans alanında

eğitim gorecek ve çalışacak öğrenciler için yetersiz olduğu sonucunu ortaya çıkarmışlardır.

Yabancılara Türkçe öğreten okutmanların “Bir nceki soruya cevabınız “Ayrı bir program hazırlanmalı” ise yeni bir program hazırlanacak olsa içerisinde nelerin yer alması gerektiğini dşnyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde birçoğu daha önce özel amaçlı Türkçe ğretimi yapmış olan okutmanlardan oluşan katılımcı grubunun önerdiği çeşitli kaynak ve materyalleri gorebiliyoruz. Bu soruya verdikleri yanıtların dağılımına gore ayrı bir program hazırlanması gerektiğini dşnen okutmanların; 7’si (50%) finansal okuryazarlık etkinliklerinin, 3’ (21,4%) iş hayatından alınmış otantik dinleme ve izleme metinlerinin, 2’si (14,3%) terimler szlgnn, 1’i (7,1%) sayısal veriler içeren tablo ve grafiklerin, 1’inin (7,1%) ise resmi yazışma dilekçe, tutanak, st yazı vb.) etkinliklerinin hazırlanacak yeni program içerisinde yer verilmesi gereken unsurlar olduğunu belirtmişlerdir. Bununla beraber bir katılımcı şıklardan birden fazlasını işaretleme istediğini hatta kendisi eklenti yaparak özellikle “makaleler” üzerinde durmak istediğini anketimizin gor ve öneriler kısmında belirtmiştir. Bu sebeple anketteki seçeneklerin ve bulunmayan makale seçeneğinin oy oranlarına bakılmaksızın her birinin ğretim programında yer alması önem arz eden materyaller olduğu yorumu yapılabilir.

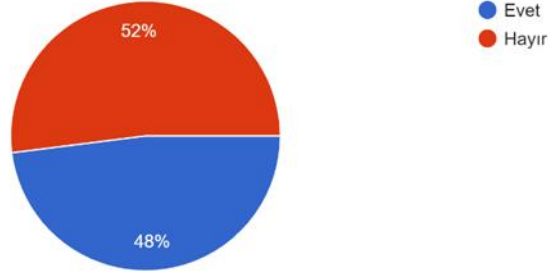
5.3. Ekonomi ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan veya Alacak ğrenciler İçin Hazırlanan Anket Sonucu Elde Edilen Bulgular

5.3.1. Ekonomi ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan veya Alacak ğrencilerin Genel Türkçeye Dair Tutumlarına İlişkin Bulgular

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak ğrencilere “Türkçe kurslarına başlamadan önce Türkçe ğrenmeye çalıştınız mı?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 34’te gösterilmiştir.

Grafik 34: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak ğrencilere “*Türkçe kurslarına başlamadan önce Türkçe ğrenmeye çalıştınız mı?*” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Türkçe kurslarına başlamadan önce Türkçe öğrenmeye çalıştınız mı?
25 yanıt

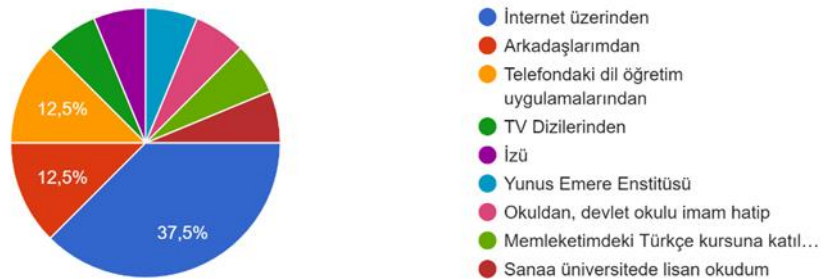

Grafik 34 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Türkçe kurslarına başlamadan önce Türkçe öğrenmeye çalıştınız mı?” sorusuna yabancı öğrencilerden 12’si (50%) evet cevabı verirken 13’ü (52%) ise hayır cevabı vermiştir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise Türkçeyi nasıl öğrendiniz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 35’te gösterilmiştir.

Grafik 35: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya cevabınız “Evet” ise Türkçeyi nasıl öğrendiniz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

12. Soruya cevabınız “Evet” ise Türkçeyi nasıl öğrendiniz?
16 yanıt

Grafik 35 incelendiğinde daha önce Türkçe öğrenmeye çalıştıysa nasıl ve nereden öğrendiklerinin dağılımı şu şekildedir: yabancı öğrencilerin 6’sının (37,5%) internet üzerinden, 2’sinin (12,5%) arkadaşlarımdan, 2’sinin (12,5%) telefondaki dil

öğretim uygulamalarından, birinin (6,3%) TV dizilerinden, birinin (6,3%) yurt içindeki bir üniversite bünyesinde, birinin (6,3%) yurt dışındaki bir üniversite bünyesinde, birinin (6,3%) lisede, birinin (6,3%) Yunus Emre Enstitüsünde, birinin (6,3%) ise kendi memleketindeki özel bir Türkçe kursunda daha önce Türkçe öğrenmek için çaba gösterdikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Türkçe derslerinde hangi kitabı kullanıyorsunuz ya da kullandınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 36’da gösterilmiştir.

Grafik 36: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “*Türkçe derslerinde hangi kitabı kullanıyorsunuz ya da kullandınız?*” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

14. Türkçe derslerinde hangi kitabı kullanıyorsunuz ya da kullandınız?
25 yanıt

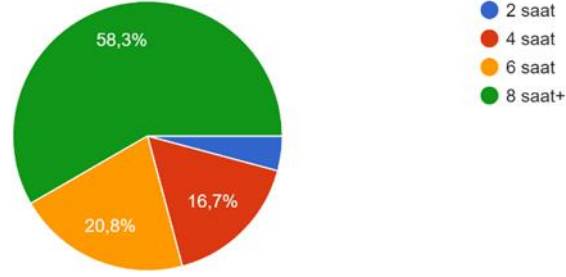

Grafik 36 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Türkçe derslerinde hangi kitabı kullanıyorsunuz ya da kullandınız?” sorusuna verilen yanıtların dağılımları şu şekildedir: 17 katılımcı (66,7%) İstanbul Türkçe Öğretim Seti, 3 katılımcı (12%) Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti, 2 katılımcı (8%), geriye kalan 3 katılımcı (12%) ise çeşitli sebeplerle kurslardan Türkçe öğrenmediklerini ve dolayısıyla bu kitapları kullanmadıklarını belirtmiştir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Haftada kaç saat Türkçe dersi alıyorsunuz/aldınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 37’de gösterilmiştir.

Grafik 37: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Haftada kaç saat Türkçe dersi alıyorsunuz/aldınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Haftada kaç saat Türkçe dersi alıyorsunuz/aldınız?
24 yanıt

Grafik 37 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Haftada kaç saat Türkçe dersi alıyorsunuz/aldınız?” sorusuna verilen yanıtların dağılımları şu şekildedir: 14 katılımcı (58,3%) 8 saatten daha fazla, 5 katılımcı (20,8%) 6 saat, 4 katılımcı (16,7%) 4 saat, 1 katılımcı ise 2 saat haftalık Türkçe dersi aldıklarını/alıyor olduklarını belirtmişlerdir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Aşağıda verilen durumlar okuduğunuz/okuyacağınız lisans bölümlerinden sonra istihdam edilmeniz muhtemel olan kariyer seçeneklerinde sıklıkla karşılaşmanız beklenen durumlardır. Bu durumlardan hangilerini şu an eğitim görmekte olduğunuz Türkçe öğretim kurumunda ne sıklıkla yapıyorsunuz ya da yaptınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Aşağıda verilen durumlar okuduğunuz/okuyacağınız lisans bölümlerinden sonra istihdam edilmeniz muhtemel olan kariyer seçeneklerinde sıklıkla karşılaşmanız beklenen durumlardır. Bu durumlardan hangilerini şu an eğitim görmekte olduğunuz Türkçe öğretim kurumunda ne sıklıkla yapıyorsunuz ya da yaptınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

	HİÇ		BAZEN		SIK SIK		TOPLAM
	N	%	N	%	N	%	%
MADDELER							
Konuşmaları dinlerken not almak	4	16,6	9	37,49	11	45,83	100
Yazılı veya sözlü metinleri özetlemek	2	8	15	60	8	32	100
Resmi üslupla e-posta yazmak	8	32	8	32	9	36	100
Mektup yazmak	6	24	12	48	7	28	100
Davet metni yazmak	10	40	12	48	3	12	100
Dilekçe yazmak	6	25	11	45,83	7	29,16	100
Sayısal verilerden faydalanarak raporlar yazmak	9	36	11	44	5	20	100
Sunum hazırlamak	1	4	10	40	14	56	100
Alanımdaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek	3	12,49	7	29,16	14	58,33	100
Kendimden üst makamda biriyle telefonda konuşmak	1	4,16	14	58,33	9	37,49	100
Gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak	2	8	13	52	10	40	100
Alanımla ilgili sorular sormak	1	4	12	48	12	48	100

Alan dışından birine alanıyla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak	6	24	9	36	10	40	100
Hazırlıklı konuşma yapmak	5	20	12	48	8	32	100
İkna edici konuşma yapmak	7	28	9	36	9	36	100
Hazırlıksız/kendiliğinden konuşma yapmak.	7	28	11	44	7	28	100
Grup çalışması ve iş bölümü yapmak	4	16,66	10	41,66	11	45,83	100
Ana dilimden Türkçeye/Türkçeden yabancı bir dile çeviri yapmak	1	4	14	56	10	40	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Aşağıda verilen durumlar okuduğunuz/okuyacağınız lisans bölümlerinden sonra istihdam edilmeniz muhtemel olan kariyer seçeneklerinde sıklıkla karşılaşmanız beklenen durumlardır. Bu durumlardan hangilerini şu an eğitim görmekte olduğunuz Türkçe öğretim kurumunda ne sıklıkla yapıyorsunuz ya da yaptınız?” sorusuna verilen yanıtların dağılımları şu şekildedir: öğrencilerin eğitimleri sırasında en çok pratiğini yaptığı/yapıyor olduğu becerilerin başlıcaları; konuşmaları dinlerken not almak (45,83%), sunum hazırlamak (56%), alanındaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek (58,33%), alanıyla ilgili sorular sormak (48%), grup çalışması ve iş bölümü yapmak (45,83%).

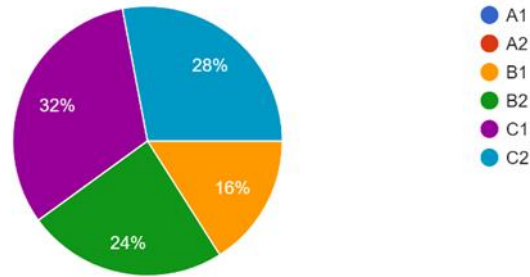
Katılımcıların aynı soruda hiç pratiği yapılmadığını ifade ettiği becerilerin başlıcaları şu şekildedir; davet metni yazmak (40%), sayısal verilerden faydalanarak raporlar yazmak (36%), resmi üslupla e-posta yazmak (32%), ikna edici konuşma yapmak (28%) ve hazırlıksız/kendiliğinden konuşma yapmak (28%).

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Sizce meslek hayatınızda hangi düzeyde genel Türkçe bilmeniz

yeterli olur?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 38’de gösterilmiştir.

Grafik 38: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “*Sizce meslek hayatınızda hangi düzeyde genel Türkçe bilmeniz yeterli olur?*” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Sizce meslek hayatınızda hangi düzeyde genel Türkçe bilmeniz yeterli olur?
25 yanıt

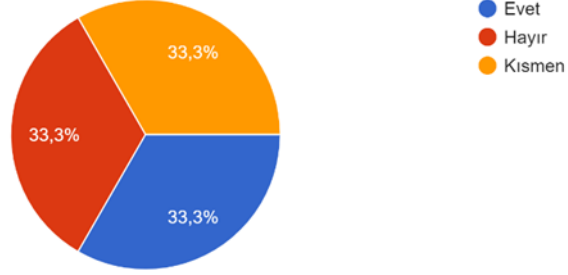
Grafik 38 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Sizce meslek hayatınızda hangi düzeyde genel Türkçe bilmeniz yeterli olur?” sorusuna verilen yanıtların dağılımları şu şekildedir: 8 katılımcı (32%) C1, 7 katılımcı (28%) C2, 6 katılımcı (24%) B2, 4 katılımcı (16%) B1 seviye genel Türkçe bilmelerinin meslek hayatlarında yeterli olacağını düşünmektedir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Genel Türkçe derslerinizde, ekonomi ve finans konularının bulunduğu okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinlikleri yapılıyor mu veya yapılıyor muydu?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 39’da gösterilmiştir.

Grafik 39: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “*Genel Türkçe derslerinizde, ekonomi ve finans konularının bulunduğu okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinlikleri yapılıyor mu veya yapılıyor muydu?*” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Genel Türkçe derslerinizde, ekonomi ve finans konularının bulunduğu okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinlikleri yapılıyor mu veya yapılıyor muydu?

24 yanıt

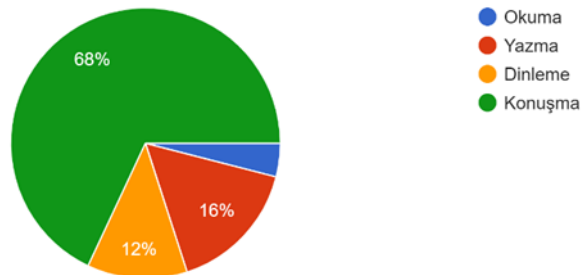
Grafik 39 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Genel Türkçe derslerinizde, ekonomi ve finans konularının bulunduğu okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinlikleri yapılıyor mu veya yapılıyor muydu?” sorusuna verilen yanıtların dağılımları şu şekildedir: 8 katılımcı (33,3%) evet, 8 katılımcı (33,3%) hayır, 8 katılımcı (33,3%) kısmen yanıtlarını vermiştir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Sizce, genel Türkçe derslerinde alanınızla ilgili konulara yönelik en çok hangi becerilere yönelik etkinliklerin yapılması gerekir?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 40’ta gösterilmiştir.

Grafik 40: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Sizce, genel Türkçe derslerinde alanınızla ilgili konulara yönelik en çok hangi becerilere yönelik etkinliklerin yapılması gerekir?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Sizce, genel Türkçe derslerinde alanınızla ilgili konulara yönelik en çok hangi becerilere yönelik etkinliklerin yapılması gerekir?

25 yanıt

Grafik 40 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Sizce, genel Türkçe derslerinde alanınızla ilgili konulara yönelik en çok hangi becerilere yönelik etkinliklerin yapılması gerekir?” sorusuna verilen yanıtların dağılımları şu şekildedir: 17 katılımcı (68%) konuşma, 4 katılımcı (16%) yazma, 3 katılımcı (12%) dinleme, 1 katılımcı ise (4%) okuma becerisinin alanına yönelik başarının artması için genel Türkçe derslerinde ağırlıklı olarak verilmesi gereken dil becerisi olduğunu belirtmiştir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Katılımcı	Yanıt
YÖ1	<i>Çünkü Türkiye’de yaşamak konuşarak dil pratiği yapmayı gerektirir.</i>
YÖ2	<i>Konuşma en zor beceri olmaya devam ediyor</i>
YÖ3	<i>Ne kadar çok okursan o kadar çok bilirsin</i>
YÖ4	<i>Çünkü insanlarla konuşmak lazım</i>
YÖ5	<i>İletişim ve birçok sorgulama ile ilgili nedenlerle</i>
YÖ6	<i>Çünkü Konuşma, fikirlerin başkalarına aktarılmasında önemlidir.</i>
YÖ7	<i>Önemli hayatta çünkü iyi öğrenmemiz lazım</i>
YÖ8	<i>Konuşma çok önemli bir şey. İş hayatı için iyi bir konuşmacı olmalıyız.</i>
YÖ9	<i>İnsan öğrenmek istediği dille ancak konuşursa, dinlerse öğrenir</i>
YÖ10	<i>Bana göre en iyi şekilde dil öğrenmenin garanti yolu o dili bilen biriyle sürekli iletişim kurarak o dili öğrenme, ben zaten Türkçeyi bu şekilde ana dilim imiş gibi öğrendim.</i>
YÖ11	<i>İş hayatında yazma etkinlikleri (rapor yazma, dilekçe, mail gönderme vs.) fazla olabilir</i>
YÖ12	<i>Dil öğrenmek için en önemli şeyler dinleme ve okuma.</i>

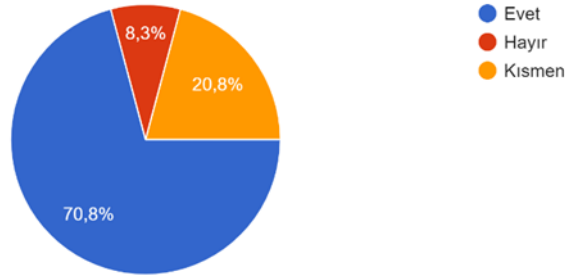
YÖ13	<i>Pratik yapmak için</i>
YÖ14	<i>Çünkü insanın bol bol dinlediğinde fark etmeden çok şeyler öğrenir keşimelerse cümlelerse vb..</i>
YÖ15	<i>Çünkü konuşma yaparken etkileyici bir şekilde konuşma gerekir</i>

5.3.2. Ekonomi ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan veya Alacak Öğrencilerin Özel Amaçlı Türkçeye Dair Görüşleri

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Meslek hayatınızda daha başarılı olmanız için ekonomi ve finans Türkçesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Grafik 41’de gösterilmiştir.

Grafik 41: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Meslek hayatınızda daha başarılı olmanız için ekonomi ve finans Türkçesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Meslek hayatınızda daha başarılı olmanız için ekonomi ve finans Türkçesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?
24 yanıt

Grafik 41 incelendiğinde araştırmaya katılan yabancı öğrencilere yöneltilen “Meslek hayatınızda daha başarılı olmanız için ekonomi ve finans Türkçesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtların dağılımları şu şekildedir: 17 katılımcı (70,8%) evet, 5 katılımcı (20,8%) kısmen, 2 katılımcı ise (8,3%) hayır yanıtını vermiştir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11: Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımı

Katılımcı	Yanıt
YÖ1	<i>Türkiye’de günlük yaşam için önemli bir şey bence</i>
YÖ2	<i>Ekonomi günlük hayatın bir parçasıdır. Türkçe kavram ve kavramları öğrenmek geçerli olabilir</i>
YÖ3	<i>Tabii ki Türkiye’de yaşadığım için</i>
YÖ4	<i>Birçok günlük ve ticari iş göreviyle ilgili olduğu için</i>
YÖ5	<i>İş ve tecrübe için gereklidir.</i>
YÖ6	<i>Meslek hayatında her alan iyi olman lazım. Çünkü Yarış var CV çok önemli</i>
YÖ7	<i>Tabii ki bu kavramları daha doğru anlamak önemlidir</i>
YÖ8	<i>Ekonomi ve finans Türkçe bilmek önemli, ama zaten başarılı bir insanı bilmese de çok etkileyeceğini düşünmüyorum. Üstesinden gelebilir</i>
YÖ9	<i>Çünkü finansın ana dili İngilizcedir.</i>
YÖ10	<i>İhtisas alanına göre ve gündem ekonomisi anlamak içindir.</i>
YÖ11	<i>Doğrudur fakat ben bu bölümü okumadım ama zevkli buluyorum kendimce</i>

5.3.3. Ekonomi Ve Finans Alanlarıyla İlgili Bir Alt Disiplinde Lisans Eğitimi Alan Veya Alacak Öğrencilere Uygulanan Anketin Bulgularına Dair Yorumlar

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Türkçe derslerinde hangi kitabı kullanıyorsunuz ya da kullandınız?” sorusu sorulduğunda verilen cevabın büyük bir çoğunlukla “İstanbul Türkçe Öğretim Seti” olduğu ortaya çıkmaktadır. Buna dayanarak tasarlanacak olan EFTÖP için örneğin B2 seviye genel Türkçe derslerini tamamlamış bir öğrencinin bu kitap setindeki kazanımlara, metinlere, kelime hazinesine, yöntem ve tekniklere aşına

olduğu varsayımı yapılabilir. Aynı öğrencilere “Türkçe kurslarına başlamadan önce Türkçe öğrenmeye çalıştınız mı?” sorusu sorulduğunda 52%’lik bir çoğunluğun hayır demesi sebebiyle öğrencilerin bu kitap seti çerçevesi derecesinde hazır bulunuşluğa sahip olduğu çıkarımı yapılabilecekken evet diyen ve farklı kaynaklardan Türkçe ile bağlantısı önceden bulunan öğrenciler için ise en kötü ihtimalle bu kitap çerçevesinde bir hazır bulunuşluk düzeyi beklenmesi gereklidir.

Tablo 9’da ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Aşağıda verilen durumlar okuduğunuz/okuyacağınız lisans bölümlerinden sonra istihdam edilmeniz muhtemel olan kariyer seçeneklerinde sıklıkla karşılaşmanız beklenen durumlardır. Bu durumlardan hangilerini şu an eğitim görmekte olduğunuz Türkçe öğretim kurumunda ne sıklıkla yapıyorsunuz ya da yaptınız?” sorusunun yanıtlarının dağılı görülmektedir. Aynı soru iş insanlarına da sorulup Grafik 17’de yanıtlarının dağılımları gösterilmiştir. Yabancı öğrencilerin okuyacakları lisans bölümü neticesinde istihdam edilecekleri çeşitli kurumlarda çalışmamıza paydaşlık eden iş insanlarına benzer koşullarda çalışma hayatları sürdürecekleri göz önünde bulundurulduğunda bu iki grubun aynı maddeler içeren soruya verdikleri yanıtların karşılaştırılması EFTÖP için temel oluşturacaktır. İş insanlarının yanıtlarının dağılımına bakıldığında en çok karşılaşılan ve ihtiyaç duyulan iletişim durumları şunlardır; Gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak (87,5%) alanıyla ilgili sorular sormak (75%) ve alanındaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek (62,5%) olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Bu iletişim becerilerini takiben en sık kullanılan iletişim becerilerinin; Resmi üslupla e-posta yazmak (50%), alan dışından birine alanıyla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak (50%), hazırlıklı konuşma yapmak (50%) ikna edici konuşma yapmak (50%) ve yabancı bir dilden Türkçeye/ Türkçeden yabancı bir dile çeviri yapmak (50%).

En az karşılaşılan ve en az ihtiyaç duyulan iletişim durumları ise şunlardır; mektup yazmak (87.5%) davet metni hazırlamak (75%) ve sunum hazırlamak (62,5%) olduğu tespit edilmiştir.

Yabancı öğrencilerin yanıtlarının dağılımına bakıldığında ise Türkçe öğretimi sürecinde en çok pratiği yapılan iletişim durumları şunlardır; konuşmaları dinlerken not almak (45,83%), sunum hazırlamak (56%), alanındaki güncel olaylar hakkında

sohbet etmek (58,33%), alanıyla ilgili sorular sormak (48%), grup çalışması ve iş bölümü yapmak (45,83%).

En az pratiği yapılan iletişim durumları ise şunlardır; davet metni yazmak (40%), sayısal verilerden faydalanarak raporlar yazmak (36%), resmi üslupla e-posta yazmak (32%), ikna edici konuşma yapmak (28%) ve hazırlıksız/kendiliğinden konuşma yapmak (28%).

İş insanlarının “sık sık” karşılaştıklarını belirttikleri iletişim durumları ile bu durumların Türkçe öğretimi sürecinde pratiğinin yapılma oranları Tablo 12’de karşılaştırılmıştır.

Tablo 12: İş insanlarının en sık karşılaştıkları iletişim durumları ile bu durumların Türkçe öğretim sürecinde pratiğinin yapılma oranlarının karşılaştırması

	<i>İş İnsanları (%)</i>	<i>Yabancı Öğrenciler (%)</i>		
	<i>Sık Sık</i>	<i>Sık Sık</i>	<i>Bazen</i>	<i>Hiç</i>
Gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak	87,5	40	52	8
Alanıyla ilgili sorular sormak	75	48	48	4
Alanındaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek	62,5	58,33	29,16	12,49
Resmi üslupla e-posta yazmak	50	36	32	32
Alan dışından birine alanıyla ilgili bir kavramı	50	40	36	24

açıklayıcı bir üslupla anlatmak				
Hazırlıklı konuşma yapmak	50	32	48	20
İkna edici konuşma yapmak	50	36	36	28
Yabancı bir dilden Türkçeye/ Türkçeden yabancı bir dile çeviri yapmak	50	40	56	4

Tablo 12 incelendiğinde; “Resmi üslupla e-posta yazmak”, “ikna edici konuşma yapmak”, “hazırlıklı konuşma yapmak

” ve “alan dışından birine alanıyla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak” maddeleri iş hayatında karşılaşılma/öğretim hayatında pratik yapılma sıklığı konusunda oransal olarak aralarında en fazla fark bulunan iki maddedir. Bu analizden hareketle bu iki maddenin EFTÖP kapsamında kazandırılması gerektiği yorumu yapılabilir.

Bunlarla birlikte oransal olarak aralarında bu iki madde kadar fark bulunmamasına karşın yine de eksikliği bulgular sonucunda ortaya çıkan ve EFTÖP kapsamında yer alması genel Türkçe derslerindeki açığı kapatması açısından yararlı olacağı düşünülen maddeler şunlardır; “alanındaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek”, “gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak” ve “alanıyla ilgili sorular sormak”.

İş insanlarının en çok “hiç” karşılaşmadıklarını belirttikleri iletişim durumları ile bu durumların Türkçe öğretimi sürecinde pratiğinin yapılma oranları Tablo 13’te karşılaştırılmıştır.

Tablo 13: İş insanlarının en çok “hiç” karşılaşmadıklarını belirttikleri iletişim durumları ile bu durumların Türkçe öğretim sürecinde pratiğinin yapılma oranlarının karşılaştırması

	<i>İş İnsanları (%)</i>	<i>Yabancı Öğrenciler (%)</i>		
	<i>Hiç</i>	<i>Sık Sık</i>	<i>Bazen</i>	<i>Hiç</i>
Mektup yazmak	87,5	28	48	24
Davet metni hazırlamak	75	12	48	40
Sunum hazırlamak	62,5	56	40	4

Tablo 13 incelendiğinde;

“Sunum hazırlamak” maddesi iş hayatında kullanılmama/öğretim hayatında pratik yapılma sıklığı konusunda oransal olarak aralarında en fazla fark bulunan iki maddedir. Bu analizden hareketle bu maddeye EFTÖP kapsamında yer verilmemesi yahut asgari düzeyde yerilmesi gerektiği yorumu yapılabilir.

Bunlarla birlikte oransal olarak aralarında sunum hazırlamak maddesi kadar fark bulunmamasına karşın yine de iş hayatına oranla öğretim sürecinde fazlaca yer verildiği bulgular sonucunda ortaya çıkan ve EFTÖP kapsamında asgari düzeyde yer alması gereken maddeler “mektup yazmak” ve “davet metni hazırlamak” maddeleridir.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Sizce meslek hayatınızda hangi düzeyde genel Türkçe bilmeniz yeterli olur?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımına göre öğrencilerin yanıtları okutmanların yanıtlarına paralellik göstermemektedir. Öğrencilere göre en çok tercih edilen maddeler C1 (%32) ve C2 (%28)’dir.

Okutmanlara göre ise en çok tercih edilen maddeler B1 (%47,1) ve B2 (%29,4)’tür.

Bu sonuca göre hazırlanacak olan EFTÖP’ün genel Türkçe seviyesinin minimum B1, ideal olarak ise C1 ve C2 yanıtını veren yabancı öğrencilere de zorluk yaratmayacağı düşünülerek B2 seviyesine erişmiş olan yabancı öğrencileri kıstas

belirleyerek hazırlanması öğretim sürecinin en önemli iki aktörü olan öğretmen ve öğrencinin her ikisi tarafından da uygun görülmüştür.

Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde lisans eğitimi alan veya alacak öğrencilere “Meslek hayatınızda daha başarılı olmanız için ekonomi ve finans Türkçesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulduğunda verilen yanıtların dağılımının %70,8 çoğunlukla “evet” yanıtından oluşması ise çalışmamıza gerekçe oluşturan bir bulgu olmuştur.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında özel amaçlı Türkçe, ihtiyaç analizi ve program geliştirme konularında literatür taraması yapıldığında çeşitli yöntemlerle ve çeşitli çalışma gruplarıyla yapılan çalışmalar karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada amaçlanan benzer çalışmalardan farklı olarak ihtiyaç analizinin yalnızca yabancı öğrencilerin ve yabancılara Türkçe öğretimi faaliyeti sürdüren eğitimcilerin eğitim-öğretim sürecine yönelik görüşleriyle sınırlı kalmamasıdır. İhtiyaç analizi sürecinde çalışma grupları seçilirken ekonomi ve finans alanında lisans eğitimi göreceк öğrencilerin mezuniyet sonrası yaşantılarına ışık tutması amacıyla iş hayatından bir grup katılımcının da ihtiyaç analizi kapsamında yer alması gerektiği düşünülmüştür.

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan ihtiyaç analizi çalışmaları literatür taranarak analiz edildiğinde çalışmalarında öğrencilerin eğitim-öğretim sürecinin birçok unsuruna yönelik sonuçlar elde ettikleri görülmüştür. Bizim çalışmamızda özel amaçlı dil öğrenimine yönelik ihtiyaçların ortaya konması hedeflendiği için çalışma grupları ve sorular bu amaç doğrultusunda seçilmiştir. Çalışma gruplarından ilki ekonomi ve finans alanında çeşitli pozisyonlarda çalışan iş insanlarından, ikincisi yabancı öğrencilere halihazırda Türkçe öğretim faaliyetlerini sürdüren Türkçe okutmanlarından, üçüncüsü ise ülkemize ekonomi ve finans alanında eğitim almaya gelmiş yahut lisans eğitimini tamamlamış olan yabancı uyruklu öğrencilerden oluşmaktadır. Bu üç katılımcı grubunun ekonomi ve finans Türkçesine ait ihtiyaçları belirlemek için isabetli katılımcı profilleri olduğu varsayılmıştır.

Katılımcılara uygulanacak olan anketler oluşturulurken soruların ihtiyaç duyulan verileri elde etmeye yönelik olmasına özen gösterilmiştir. Bu amaçla hazırlanan anketlerin sorularından elde edilen tüm veriler EFTÖP tasarılarının ilk basamağının oluşturulmasına katkı sunacak veriler olarak ortaya çıkmıştır. Sorular oluşturulurken diğer ihtiyaç analizi çalışmaları incelenmiş ve buna göre ikinci ve üçüncü çalışma grubuna sorulan sorular iki başlıkta ele alınmıştır: Genel Türkçeye yönelik görüşler ve özel amaçlı Türkçeye yönelik görüşler. Bu yolla öğrencilerin ve öğretmenlerin genel Türkçe ve özel amaçlı Türkçeye yönelik görüşleri kıyaslanmış ve elde edilen veriler yorumlandığında çalışmamıza gerekçe oluşturmuş. Aynı zamanda öğrencilere ekonomi ve finans alanında çalışan insanlara sorulan “ortalama bir iş gününüzde aşağıdaki iletişim durumlarına ne sıklıkla maruz kalıyorsunuz?” sorusu aynı maddeleri içerecek şekilde “Aşağıda verilen durumlar okuduğunuz/okuyacağınız lisans bölümlerinden sonra istihdam edilmeniz muhtemel olan kariyer seçeneklerinde sıklıkla karşılaşmanız beklenen durumlardır. Bu durumlardan hangilerini şu an eğitim görmekte olduğunuz Türkçe öğretim kurumunda ne sıklıkla yapıyorsunuz ya da yaptınız?” olarak sorulmuştur. İş insanlarının sık sık kullandığını veya hiç kullanmadığını söylediği dil becerileri ve sık sık maruz kaldıklarını veya hiç maruz kalmadıklarını ifade ettikleri iletişim durumları incelenmiş ve oransal olarak analiz edilmiştir. Yabancı öğrencilerin sık sık kullandığını veya hiç kullanmadığını söylediği dil becerileri ve sık sık maruz kaldıklarını veya hiç maruz kalmadıklarını ifade ettikleri iletişim durumları ile karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma oransal olarak yapılmış ve aralarındaki farklar incelenmiştir. İnceleme sonucu birinci çalışma grubunun olan iş insanlarının sık sık olarak işaretlediği ancak üçüncü çalışma grubu olan öğrencilerin hiç veya bazen olarak işaretlediği maddeler EFTÖP’ün hedefler/kazanımlar kısmında başlıca yer edinecek ve ağırlık verilmesi tavsiye edilen maddeler olmuştur. İş insanlarının da öğrencilerin de sık sık olarak işaretlediği maddeler ise yine aynı şekilde EFTÖP kapsamında yer verilmesi tavsiye edilen maddeler olmuştur. İş insanlarının çoğunlukla bazen veya hiç olarak işaretlediği ancak öğrencilerin sık sık, bazen yahut hiç olarak yanıt verdiği maddeler ise öğretim programı tasarılarının hiçbir bileşeninde yer verilmemesi önerilen beceriler ve durumlar olmuştur.

ÖNERİLER

1. Özel amaçlı dil öğretimine yönelik çalışmalar başta İngilizce olmak üzere birçok dilde sıklıkla yapılmaktadır. Türkçe eğitimi alanında çalışma sürdüren araştırmacılara iş Türkçesi, akademik Türkçe vb. özel amaçlı Türkçe öğretiminin her alanında çalışmalar yapması önerilebilir.

2. Araştırmacıların ilkin ülkemize gelen yabancı öğrencilerin gelme amaçlarını, hangi bölümleri okumak, hangi sektörlerde faaliyet göstermek istediklerini saptamak üzerine bir çalışma yapması ve özel amaçlı Türkçe öğretimi çalışmalarının bundan sonra ihtiyaç durumlarına göre bu alanlardan başlanarak yapılması önerilebilir.

3. Ekonomi ve finans Türkçesi özelinde ihtiyaç analizi çalışmaları esas alınarak bireyler yahut kurumlar tarafından yapılacak Ekonomi ve Finans Türkçesi Öğretim Programı tasarılarının ilk basamağı olarak temel alınabilir.

4. Ekonomi ve finans içerisinde birçok sektörü, birçok lisans bölümünü barındıran geniş bir üst başlıktır. Bu başlığın altında yer alan her bir disiplinde özel amaçlı Türkçe ihtiyaç analizi çalışmaları yapılabilir.

5. İhtiyaç analizi sonucu elde edilen verilerin analizine dayanarak özel amaçlı Türkçe öğretimi eşlik etmesi amacıyla özellikle lisans eğitimi baz alınarak ders kitaplarından kelimelerin sıklık listesi çıkarılabilir.

6. Özel amaçlı Türkçe alanında yapılan her çalışma zamanla pilot okullarda uygulanma aşamasına ulaştığı zaman bu çalışmaların geliştirilmesi için gerekli eştiriler ve dönütler içeren inceleme yazıları araştırmacılar tarafından yapılabilir

KAYNAKÇA

- Akarçay, A.** (2021). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Dil İhtiyaç Analizi: TÖMER Örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Albayrak, R.** (2003). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Gereksinim Çözümlemesi: Kara Kuvvetleri Lisan Okulu'ndaki Misafir Askeri Personele Yönelik Bir Uygulama Örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aldanmaz, E.** (2019). *Akıllı Kentler Kapsamında Türkiye İçin Akıllı Ulaşım Sistemleri İhtiyaç Analizi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Alderson, J. C.** (2010). A survey of aviation English tests. *Language Testing*, 1-22.
- Alkaya, H. Ü.** (2021). *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Sağlık Türkçesinin Mevcut Durumuna Yönelik Öğretici ve Öğrenci Görüşleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altmışdört, G.** (2010). Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programında İzlenç: Önemi, İçeriği ve Etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi* 23(2), 663-677.
- Altmışdört, G.** (2017). Özel Amaçlı İngilizce Programları İçin Öğretmen ve Öğrencilerin Beklenti ve Gereksinimleri Üzerine Bir Çalışma. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi* 27(1), 53-78.
- Altmışdört, G., & Işık, A.** (2012). Özel Amaçlı Yabancı Dil Öğretim Programında Ders Süreci Nasıl Değerlendirilmelidir? *H.U. Journal of Education*(43), 14-24.
- Anthony, L.** (1997). *English for specific purposes: What does it mean? Why is it different?* Okayama: Bilinmiyor.
- Arat, E.** (2022). *Özel Amaçlı Türkçe Öğretiminde İhtiyaç Analizi, Materyal Örnekleri ve Terimler Sözlüğü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Arıkan, R.** (2018). Anket Yöntemi Üzerinde Bir Değerlendirme. *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 97-159.
- Arslan, M.** (2012). Tarihi Süreçte Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi-Öğrenimi Çalışmaları. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*(9), 167-188.
- Aykaç, N.** (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Genel Tarihçesi ve Bu Alanda Kullanılan Yöntemler. *Turkish Studies* 10(3), 161-174.

- Balcı, U., & Metin, F.** (2019). Turizm Lisans Öğrencilerine Yönelik Hazırlanan Yabancı Dil İngilizce Ders Kitaplarının Hedef Kitle Açısından Uygunluk Analizi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*(47), 57-76.
- Baltacı, A.** (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 231-274.
- Ben Ayub, M.** (2023). *Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: Hindistan örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Biçer, N.** (2017). *Türkçe öğretimi tarihi.* İstanbul: Kesit Yayınları.
- Bobbit, F.** (1918). *The Curriculum.* Cambridge Massachusetts: Houghton Mifflin Company.
- Bobbitt, F.** (1924). *How to make a curriculum.* Boston: Houghton Mifflin Company.
- Caswell, H. L., & Campbell, D.** (1935). *Curriculum Development.* Georgia: American Book Company.
- Çangal, Ö., & Başar, U.** (2016). Türkçe Öğrenen İranlılar İçin Turizm Türkçesi Öğretim Programı, Terimler Sözlüğü ve Konuşma Kılavuzu Denemesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 11(3), 707-734.
- Çelik, E. B.** (1998). *Personel eğitimi, belediyelerde personel eğitimi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde orta kademe yöneticilerine yönelik bir eğitim ihtiyaç analizi uygulaması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demircan, Ö.** (1990). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri: Dilbilimleri Öğrenme ve Öğretme Yolları, Yabancı Dil Öğretim Yaklaşımları ve Yöntemleri.* İstanbul.
- Demirel, Ö.** (1992). Türkiye'de Program Geliştirme Uygulamaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7).
- Demirel, Ö.** (2014). *Eğitimde Program Geliştirme.* Ankara: PEGEM Akademi.
- Demirel, Ö.** (2017). *Kuramdan Uygulamaya Program Geliştirme.* Ankara: PEGEM Yayıncılık.
- Demirel, Ö.** (2020). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme* (28 b.). Ankara: PEGEM Akademi.
- Dilidüzgün, Ş.** (1995). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinler.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Duran Güler, G.** (2021). *Mesleki Orta Öğretimde Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerini Hedefleyen Özel Amaçlı İngilizce Üzerine Bir İhtiyaç Analizi Çalışması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

- Dursun, A.** (2021). *Özel Amaçlı Türkçe Öğretim Programı Tasarısı: Sağlık Türkçesi Öğretim Programı*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Schubert, W. H.** (1987). Educationally recovering Dewey in the curriculum. *Current Issues in Education* ,1-32.
- Erişen, Y.** (1998). Program Geliştirme Modelleri Üzerine Bir İnceleme. *Eğitim Yönetimi* (Cilt 3, s. 163-180).
- Fer, S.** (2019). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramsal Temellere Bakış*. Ankara: PEGEM Akademi.
- Goodlad, J. I.** (1985). Curriculum as a field of study. *The international encyclopedia of education*. içinde Oxford: Pergamon Oxford.
- Hereh, M. M.** (2020). *Gaziantep Şehrinde Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Suriyeli Öğrenciler İçin Dil Öğrenme İhtiyaç Analizi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Hunkins, F. P., & Ornstein, C.** (1988). *Curriculum: Foundations, Principles and Issues*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Hutchinson, T., & Waters, A.** (1987). *English for Specific Purposes: A Learning-centred Approach*. London: Cambridge University Press.
- Karakaya, Ş.** (2004). *Eğitimde program geliştirme çalışmaları*. Ankara: Asil Yayınları.
- Kaya, K.** (2023). *Türk Milli Sporculara Özgü İngilizce Dil İhtiyaç Analizi Çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). TED Üniversitesi/Lisansüstü Programlar Enstitüsü, Ankara.
- Kazar, S., & Mede, E.** (2015). Özel Amaçlı Bir İngilizce Programı'nda Öğrencilerin Öğrenme ve Hedef İhtiyaçları Algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 23 (2), 479-498.
- Koç, S.** (1983). Baydö'de Okuma İzlenesi ve Okuma Kitabı Yazımı, Temel İlkeler. *Türk Dili Aylık Dil ve Yazın Dergisi Dil Öğretim Özel Sayısı* (211-220) içinde. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Köse, F.B.** (2022). *Bir İhtiyaç Analizi: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrenciler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Kural, F.** (2019). Güzel Sanatlar Öğrencilerinin Devam Etmekte Olan Özel Amaçlı İngilizce Programları Hakkındaki Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*48(1), 275-304.
- Kurbunar, Ş.** (2023). *İmam Hatip Liseleri İçin Özel Amaçlı İngilizceye Yönelik İhtiyaç Analizi Çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul.
- Kurt, V.** (2021). Yabancılarla Özel Amaçlı Türkçe Öğretimi Bağlamında İş Türkçesi: Tanımlar ve Sınırlılıklar. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 1-9.

- Kürkçü, İ.** (2021, Mart). *A Phenomenological Study On Curriculum Development Process In Turkey: Critical Periods And Issues*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Mınhaj, M.** (2021). *Yabancı Dil Olarak ve İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminin İhtiyaç Analizi: Hindistan Örneği*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi / Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Özbal, B.** (2020). Özel Amaçlı Türkçe Öğrenimine Örnek Tarihi Bir Ders Kitabının İncelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (20), 1-11. doi:10.29000/rumelide.791066
- Öztürk, J.** (2019). 4+1 Planlı Yazma Ve Değerlendirme Modelinin Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Yazma Becerilerine Etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 221-250.
- Plano Clark, V. ve Creswell, J. W.** (2015). *Understanding research: a consumer's guide*. (2. Baskı). USA: Pearson Education Inc.
- Posner, J. G.** (1995). *Analyzing The Curriculum*. New York: McGraw-Hill Inc.
- Schmidt, N.** (200). *Vocabular in Language Teaching*. London: Cambridge University Press.
- Soytekin, B.** (1982). Yabancı Diller Okulunda Yöntem Arayışı ve İşlevsel/Kavramsal Yaklaşım. *Yabancı Dil Öğretim Sorunları, Gözlemler, Öneriler*, 6-22. içinde İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Okulu Yayınları.
- Stenhouse, L.** (1993). *An Introduction to Curriculum Research and Development*. Great Britain: Heinemann Educational Books Ltd.
- Şahin Ş., Ökmen B., Boyacı Z., Kılıç A., & Adıgüzel A., (2018)**. Eğitim programları ve öğretim yüksek lisans programı ihtiyaç analizi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 8(3), 502-511. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.291>
- Şen, E.** (2015). *İktisadi ve İdari Bilimler Türkçesinin İncelenmesi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şen, Ü., & Ünlü Alkaya, H.** (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yapılmış Özel Amaçlı Dil Öğretim Çalışmalarının Analizi. *International Journal of Language Academy*, 9(2), 345-366. doi:10.29228/ijla.51117
- TDK (Türk Dil Kurumu)**. "Güncel Türkçe Sözlük". 06.04.2023. <https://sozluk.gov.tr/>
- Taba, H.** (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace & World, Inc.
- Temizyürek, F., Çangal, Ö., & Yörüsün, S.** (2015). Yabancılara Türkçe Öğretiminde İş Türkçesi Öğretim Programı, Ders Kitabı ve Terimler Sözlüğü Denemesi: Bankacılık Örneği. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 7 (2), 87-111.

- Tüfekçioğlu, B.** (2018). *Yabancı Dil Olarak Akademik Türkçe: Sosyal Bilimlerde Akademik ve Teknik Söz Varlığı*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Tyler, W. R.** (1993). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Ulutaş, M.** (2016). *Türkiye’de Yükseköğrenim Görecek Yabancılar İçin Özel Amaçlı Türkçe Öğretimine Yönelik Program Geliştirme: Bir Model Önerisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uykur, B.** (2013). *Şizofreni Hastalarında İhtiyaç Analizi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi / Tıp Fakültesi, Manisa.
- Yalçın, Ç.** (2016). *Otizm spektrum bozukluğuna bakım veren ebeveynler: İhtiyaç analizi, model testi ve müdahale çalışması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- West, R.** (1994). Needs analysis in language teaching. *Language Teaching*, 27(1), 1- 19. doi:10.1017/ S0261444800007527
- Woodrow, L.** (2018). *Introducing Course Design in English for Specific Purposes*. New York: Routledge.

EKLER

EK-1 Anket Uygulama İzni

Gelen Evrak Tarih ve Sayısı: 09.06.2023-50046

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
REKTÖRLÜK

Sayı : E-33121373-044-55316
Konu : Anket Uygulama İzni

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Zeyrek Mh. Büyük Karaman Cd. No:53 Fatih/İSTANBUL

İlgi : 08.06.2023 tarihli ve E-92979750-044-49855 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitim Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yusuf ÇAĞ'ın, "Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Özel Amaçlı Öğretim Programı Tasarısı: Ekonomi ve Finans Türkçesi Öğretim Programı" konulu tez çalışması kapsamındaki anketinin, Üniversitemiz Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde görevli akademisyenler ile öğrencilerine uygulanması talebiniz uygun bulunmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR
Rektör

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu *BSA3DYL8ER* Pin Kodu :20482
Adres:Halkalı Caddesi No: 281 Küçükçekmece/İstanbul
Telefon:444 97 98 Faks:+90 (212) 693 82 29
e-Posta: bilgi@izu.edu.tr Web: www.izu.edu.tr
Kep Adresi: izu@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : https://ebys.izu.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx

Bilgi için: Yurdagül TAŞ
Unvanı: Uzman
Tel No: +902126929642

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK-2 Yayın Etiği Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.06.2023-305

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU KARARI

Karar Tarihi	01/06/2023	Karar Sayısı	25/09
--------------	------------	--------------	-------

KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR / Rektör Yardımcısı - Başkan
Prof. Dr. Erol KILIÇ / Güzel Sanatlar Fakültesi - Dekan - Üye
Prof. Dr. Esra AKGÜL / MYO - Üye
Prof. Dr. Hasan BACANLI / Eğitim Fakültesi - Üye

Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ / Eğitim Fakültesi - Dekan - Üye
Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU / Eğitim Fakültesi - Üye
Prof. Dr. Sefa SAYGILI / İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi - Üye
Dr. Fatih HASDEMİR / Hukuk Müşaviri V. - Raporör

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 01.06.2023 tarihinde saat 11:00'de toplanmış ve aşağıdaki karar alınmıştır.

KARAR

KARAR NO 2023-25/09 Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yabancılara Türkçe Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yusuf ÇAĞ'ın "Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Özel Amaçlı Öğretim Programı Tasarısı: Ekonomi ve Finans Türkçesi Öğretim Programı" isimli araştırmasında kullanacağı anket ve ölçeklerinin etik yönden uygunluğuna,

Toplantıya katılan Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu üyelerinin oy birliği ile karar verildi.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR
Başkan

Katılmadı

Prof. Dr. Hasan BACANLI
Üye

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Erol KILIÇ
Üye

Katılmadı

Prof. Dr. Sefa SAYGILI
Üye

e-İmzalıdır

Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ
Üye

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Esra AKGÜL
Üye

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU
Üye

Doküman No: EÖ.FR-201; İlk Yayın Tarihi: 07.03.2019; Revizyon Tarihi: 20.07.2020; Revizyon No: 01; Sayfa: 1 / 1

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK-3 Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Başvuru Formu ve Taahhütnamesi

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU BAŞVURU FORMU VE TAAHHÜTNAMESİ

Bu çalışma süresince, beklenmeyen gelişmeleri derhal Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kuruluna bildireceğimi,

Başvuru formunda verdiğim tüm bilgilerin eksiksiz ve doğru olduğunu,

Aşağıda gösterilen adresin yasal tebligat adresim olduğunu, adres değişikliği halinde, yazılı olarak yeni adresimi bildirmediğim takdirde, aşağıda belirtilen adrese yapılacak tebligatları yasal ve usulüne uygun tebligat olarak kabul edeceğimi,

Bu çalışmada uygulanacak olan veri toplama aracının seçimi ve/veya kullanımı sırasında fikri mülkiyet haklarından kaynaklanan etik kuralları ihlal etmeyeceğimi,

Taahhüt ederim.

“Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Özel Amaçlı Öğretim Programı Tasarısı: Ekonomi ve Finans Türkçesi Öğretim Programı” başlıklı yüksek lisans araştırmasının etik olarak uygunluğunun değerlendirilmesi için gereğini saygularım ile arz ederim/ederiz.

24/05/2023

Yusuf ÇAĞ

Telefon No :

E-Posta :

Adres :

Ekler :

- Türkçe Öğretimi Okutmanlarına Uygulanacak Anket
- Yabancı Öğrencilere Uygulanacak Anket
- İş İnsanlarına Uygulanacak Anket

EK-4 Türkçe Öğretimi Okutmanlarına Uygulanan Anket

12.05.2023 11:43

Türkçe Öğretimi Okutmanlarına Uygulanacak Anket

Türkçe Öğretimi Okutmanlarına Uygulanacak Anket

Bu anket "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Özel Amaçlı Program Tasarısı: Ekonomi ve Finans Türkçesi" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında; yabancılara Türkçe öğretimi yapan kurumlarda eğitim veren görevliler için hazırlanmıştır. Anketin doldurulması ortalama 5-10 dakika arası sürmektedir. Lütfen soruları dikkatli okuyarak size uygun olan şıkkı ya da şıkları işaretleyiniz. Detaylı bilgi için araştırmacı e-mail adresi:

1. Cinsiyetiniz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Kadın
 Erkek

2. Yaşınız kaç?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 22-25
 26-30
 31-35
 36-40
 41-45
 45-50
 50+

3. Eğitim durumunuz nedir? (En son bitirdiğiniz okul düzeyi)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Lisans
 Yüksek Lisans
 Doktora

<https://docs.google.com/forms/d/18oeB6FUZBb7NeqOnKNMWVVCPhVZ1Bi-h4arLcYwAA0k/edit>

1/6

4. Mezun olduğunuz lisans bölümü nedir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Türkçe Öğretmenliği
 Türk Dili ve Edebiyatı
 Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatı
 İngilizce Öğretmenliği
 İngiliz Dili ve Edebiyatı
 Diğer: _____

5. Ne kadar zamandır Türkçe öğretiyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 1 Yıldan daha az
 2
 3
 4
 5
 5 Yıldan daha fazla

6. Hangi düzeylerde Türkçe öğrettiniz?

Uygun olanları tümünü işaretleyin.

- A1
 A2
 B1
 B2
 C1
 C2

11. Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?

12. Genel Türkçe derslerinizde öğrencilerinizin en çok hangi dil bilgisi konularında zorlandıklarını düşünüyorsunuz?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- İyelik Ekleri
 İsim ve Sıfat Tamlamaları
 Kip ve Kişi Ekleri
 Edat ve Bağlaçlar
 Fiilimsiler
 Sözcükte Anlam(Gerçek-Mecaz-Terim)
 Söz Sanatları

13. Genel Türkçe derslerinizde kullandığınız ders kitaplarının yanı sıra ekonomi ve finans alanında eğitim görecek olan öğrenciler için farklı materyaller öneriyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Evet
 Hayır

14. Bir önceki soruya cevabınız "Evet" ise hangi materyalleri ne için kullandığınızı kısaca açıklayınız.

15. Ekonomi ve Finans alanına ve alt alanlarına ait lisans bölümlerini tamamlayan öğrencilerin istihdam profili düşünüldüğünde size genel Türkçe derslerindeki hangi dil becerisi ya da becerileri öğrencilerin iş hayatı için daha önemlidir?

Uygun alanların tümünü işaretleyin.

- Okuma
 Yazma
 Dinleme
 Konuşma

16. Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri, genel Türkçe kursu içinde mi verilmeli yoksa ayrı bir program mı hazırlanmalı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Genel Türkçe içinde verilmeli
 Ayrı bir program hazırlanmalı
 Kararsızım

17. Bir önceki soruya cevabınız "Ayrı bir program hazırlanmalı" ise yeni bir program hazırlanacak olsa içerisinde nelerin yer alması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- İş hayatından alınmış otantik dinleme ve izleme metinleri

 e grafikler
 Karşılama ve uğurlama konulu konuşma etkinlikleri
 E-posta yazma/yanıtlama etkinlikleri
 Terimler sözlüğü
 Diğer: _____

18. Sizce ekonomi ve finans Türkçesi dersleri hangi dil seviyesinden itibaren verilmeye başlanmalıdır?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- A1'den sonra
 A2'den sonra
 B1'den sonra
 B2'den sonra
 C1'den sonra
 C2'den sonra

19. Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız.

20. Yorumlar ve/veya sorular

Bu içerik Google tarafından oluşturulmamış veya onaylanmamıştır.

Google Formlar

EK-5 Yabancı Öğrencilere Uygulanan Anket

12.05.2023 11:41

Yabancı Öğrencilere Uygulanacak Anket

Yabancı Öğrencilere Uygulanacak Anket

Bu anket "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Özel Amaçlı Program Tasarısı: Ekonomi ve Finans Türkçesi" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında; Ekonomi ve finans alanlarıyla ilgili bir alt disiplinde(işletme, ekonomi, iktisat, uluslararası ticaret ve finansman, İslam ekonomisi vb.) lisans eğitimi alan veya alacak öğrenciler için hazırlanan bu anketin doldurulması ortalama 5-10 dakika arası sürmektedir. Lütfen soruları dikkatli okuyarak size uygun olan şıkkı ya da şıkları işaretleyiniz. Detaylı bilgi için araştırmacı e-mail adresi:

1. Cinsiyetiniz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

Erkek

Kadın

2. Yaşınız?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

18-25

26-30

31-35

36-40

41-45

46-50

50+

3. Eğitim durumunuz nedir? (En son bitirdiğiniz okul düzeyi)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Lise
 Ön Lisans
 Lisans
 Yüksek Lisans
 Doktora

4. Uyuğunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Somali
 Katar
 Suriye
 Afganistan
 Diğer: _____

5. Anadiliniz nedir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Arapça
 İngilizce
 Fransızca
 Rusça
 Diğer: _____

6. Bildiğiniz yabancı dilleri ve düzeyini belirtiniz?

Uygun olanları tümünü işaretleyin.

	Az	Orta	İyi	Çok İyi
Arapça	☐	☐	☐	☐
Almanca	☐	☐	☐	☐
Fransızca	☐	☐	☐	☐
İngilizce	☐	☐	☐	☐

7. Kaç yıldır Türkiye'de bulunuyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 0-1
 1-3
 3-5
 5+

8. Üniversitede tercih ettiğiniz/edeceğiniz lisans bölümü nedir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- İşletme
 İktisat
 Uluslararası Ticaret ve Finansman
 İslam Ekonomisi
 Diğer: _____

9. Lisans eğitiminiz sonrası ne tür bir kurumda çalışmak istersiniz veya çalışıyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Bankalar
 Özel Ticari İşletmeler
 Dış Ticaret Firmaları
 Diğer: _____

10. Türkçe seviyeniz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- A1
 A2
 B1
 B2
 C1
 C2

11. Ne kadar zamandır Türkçe öğreniyorsunuz?/Türkçe eğitiminizi tamamladıysanız ne kadar sürdü?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 0-4 ay
 4-8 ay
 8-12 ay
 1-2 yıl
 3 yıl ve üzeri

12. Türkçe kurslarına başlamadan önce Türkçe öğrenmeye çalıştınız mı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Evet
 Hayır

13. 12. Soruya cevabınız "Evet" ise Türkçeyi nasıl öğrendiniz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- İnternet üzerinden
 Arkadaşımdan
 Telefondaki dil öğretim uygulamalarından
 TV Dizilerinden
 Diğer: _____

14. 14. Türkçe derslerinde hangi kitabı kullanıyorsunuz ya da kullandınız?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti
 Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti
 İstanbul Türkçe Öğretim Seti
 Diğer: _____

15. Haftada kaç saat Türkçe dersi alıyorsunuz/aldınız?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 2 saat
 4 saat
 6 saat
 8 saat+

16. Aşağıda verilen durumlar okuduğunuz/okuyacağınız lisans bölümlerinden sonra istihdam edilmeniz muhtemel olan kariyer seçeneklerinde sıklıkla karşılaşmanız beklenen durumlardır. Bu durumlardan hangilerini şu an eğitim görmekte olduğunuz Türkçe öğretim kurumunda ne sıklıkla yapıyorsunuz ya da yaptınız?

Her satırda yalnızca bir sıklık işaretleyin.

	Hiç	Bazen	Sık Sık
Konuşmaları dinlerken not almak	☐	☐	☐
Yazılı veya sözlü metinleri özetlemek	☐	☐	☐
Resmi üslupla e-posta yazmak	☐	☐	☐
Mektup yazmak	☐	☐	☐
Davet metni yazmak	☐	☐	☐
Dilekçe yazmak	☐	☐	☐
Sayısal verilerden faydalanarak raporlar yazmak	☐	☐	☐
Sunum hazırlamak	☐	☐	☐
Alanımdaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek	☐	☐	☐
Kendimden üst makamda biriyle telefonda konuşmak	☐	☐	☐
Gelen insanları karşılama ve uğurlama konuşmaları yapmak	☐	☐	☐
Alanımla ilgili sorular sormak	☐	☐	☐
Alan dışından birine alanımla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak	☐	☐	☐

Hazırlıklı konuşma

<https://docs.google.com/forms/d/1JeYjVPEC590T33PvtdbAKjWRa28ChZZbprQS19J1uXY/edit>

Yabancı konuşma	☐	☐	☐
Yabancı ikna edici konuşma	☐	☐	☐
Yabancı hazırlıksız/kendiliğind	☐	☐	☐
Yabancı grup çalışması ve iş	☐	☐	☐
Yabancı Anadilimden	☐	☐	☐
Yabancı Türkçeden	☐	☐	☐
Yabancı Türkçeye çeviri	☐	☐	☐

17. Sizce meslek hayatınızda hangi düzeyde genel Türkçe bilmeniz yeterli olur?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- A1
 A2
 B1
 B2
 C1
 C2

18. Genel Türkçe derslerinizde, ekonomi ve finans konularının bulunduğu okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinlikleri yapılıyor mu veya yapılıyor muydu?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Evet
 Hayır
 Kısmen

19. Sizce, genel Türkçe derslerinde alanınızla ilgili konulara yönelik en çok hangi becerilere yönelik etkinliklerin yapılması gerekir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Okuma
 Yazma
 Dinleme
 Konuşma

20. Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?

21. Meslek hayatınızda daha başarılı olmanız için ekonomi ve finans Türkçesinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Evet
 Hayır
 Kısmen

22. Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?

23. Ekonomi ve finans alanında sık kullanılan kelimelerin Türkçesini bilmek mesleğiniz için faydalı olur mu?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Evet
 Hayır
 Kısmen

24. Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?

25. Genel Türkçenin mi yoksa ekonomi ve finans Türkçesinin mi sizin için daha gerekli olduğunu düşünüyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Genel Türkçe
 Ekonomi ve Finans Türkçesi
 Her ikisi de

26. Bir önceki soruya verdiğiniz cevabın nedenini kısaca açıklayınız?

27. Bir önceki soruya cevabınız "ekonomi ve finans Türkçesi" veya "Her ikisi de" ise sizce Ekonomi ve Finans Türkçesi öğretimi hangi düzeyden itibaren verilmeli ve süresi ne kadar olmalıdır?

28. Meslek hayatınızda Türkçeye aşağıdakilerden hangisinde daha çok ihtiyaç duyacağınızı düşünüyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Okuma
 Yazma
 Konuşma
 Dinleme

29. Mesleğinizle ilgili konularda Türkçeyi kullanırken aşağıdakilerden en çok hangisinde zorlanıyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Konuşma
 Dinleme
 Yazma
 Okuma

30. Meslek hayatınızda Türkçe kullanırken aşağıdakilerden hangisinde zorlanacağınızı düşünüyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Hızlı konuşulduğu zaman anlamakta
- Gramer kurallarına uygun cümleler kurmakta
- Konuşurken doğru kelimeleri seçmekte
- Dinlerken metinlerde geçen kelimeleri anlamakta
- Okurken kelimelerin anlamlarını bilmekte
- Yazarken uygun kelimeleri bilmemek ve doğru gramerleri kullanmakta
- Diğer: _____

31.

Doğru olanların tümünü işaretleyin.

	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
Genel Türkçe bilmenin mesleğime katkı sağlayacağını düşünüyorum.	☐	☐	☐
Genel Türkçe, mesleki konulardaki konuşmaları anlayabilmem için gerekli.	☐	☐	☐
Genel Türkçe, mesleğim ile ilgili kaynakları okuyabilmem için gerekli.	☐	☐	☐
Genel Türkçe mesleğimle ilgili talimatları anlayıp uygulayabilmem için gerekli.	☐	☐	☐
Genel Türkçe, Türkçe konuşan kişilerle iletişim kurmam için gerekli.	☐	☐	☐
Genel Türkçe dersindeki ders programı ihtiyaçlarımı karşılıyor.	☐	☐	☐
Genel Türkçe derslerinde kullanılan materyallerin, mesleğimle ilgili olması gerektiğini düşünüyorum.	☐	☐	☐

Genel Türkçe dersleri, mesleğimle ilgili konuları anlayabilmem için yeterlidir.

Genel Türkçe derslerinde ekonomi ve finans Türkçesi için ayrı bir program yürütülmelidir

Genel Türkçe derslerinde mesleğime yönelik etkinliklerin yapılması, meslek hayatımda gelişmeye katkı sağlar.

32. Yorumlar ve/veya sorular

Bu içerik Google tarafından oluşturulmamış veya onaylanmamıştır.

Google Formlar

EK-6 Ekonomi ve Finans Alanında Çeşitli Kurumlarda Çalışan İş İnsanlarına Uygulanan Anket

Ekonomi ve Finans Alanında Çeşitli Kurumlarda Çalışan İş İnsanlarına Uygulanacak Anket

Bu anket "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Özel Amaçlı Program Tasarısı: Ekonomi ve Finans Türkçesi" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında; Ekonomi ve finans alanlarıyla ilişkili çeşitli kurumlarda çeşitli görev ve unvanlardaki iş insanlarına yönelik hazırlanmıştır. Anket ile iş hayatınızda kullandığınız dil becerilerinin sıklığı ve öneminin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Anketin doldurulması ortalama 3-5 dakika arası sürmektedir. Lütfen soruları dikkatli okuyarak size uygun olan şıkkı ya da şıkları işaretleyiniz. Detaylı bilgi için araştırmacı e-mail adresi:

1. Cinsiyetiniz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

Kadın

Erkek

2. Anadiliniz Türkçe mi?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

Evet

Hayır

3. Bir önceki soruya cevabınız "hayır" ise lütfen anadilinizi belirtin.

4. Yaşınız?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

21-30

30-40

40-50

50+

5. Eğitim durumunuz nedir? (En son bitirdiğiniz okul düzeyi)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

Lise

Ön Lisans

Lisans

Yüksek Lisans

Doktora

6. Eğitim durumunuz ön lisans veya lisans ise okuduğunuz bölümün adını belirtin

7. Eğitim durumunuz yüksek lisans ve üzeri ise uzmanlık eğitimi aldığınız alanı lütfen belirtin.

8. Kaç yıldır Şu an çalıştığınız sektörde çalışıyorsunuz?

Yalnızca bir Şıkki işaretleyin.

- 1 Yıldan daha az
 1-3 yıl
 3-5 yıl
 5 yıldan daha fazla

9. Çalıştığınız kurumdaki unvanınız/göreviniz nedir?

10. İŞ hayatınızda ortalama bir gününüzü ele alırsanız hangi dil becerisini ya da becerilerini daha yoğun olarak kullandığınız görölmektedir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- Okuma
 Yazma
 Konuşma
 Dinleme

11. Aşağıdaki iletişim durumlarıyla iş hayatınızda ne sıklıkla karşılaştığınız belirtiniz.

Her satırda yalnızca bir şıkki işaretleyin.

	Hiç	Bazen	Sık Sık
Konuşmaları dinlerken not almak	☐	☐	☐
Yazılı veya sözlü metinleri özetlemek	☐	☐	☐
Resmi üslupla e-posta yazmak	☐	☐	☐
Mektup yazmak	☐	☐	☐
Davet metni yazmak	☐	☐	☐
Dilekçe yazmak	☐	☐	☐
Sayısal verilerden faydalanarak raporlar yazmak	☐	☐	☐
Sunum hazırlamak	☐	☐	☐
Alanımdaki güncel olaylar hakkında sohbet etmek	☐	☐	☐
Kendimden üst makamda biriyle	☐	☐	☐
a konuşmaları yapmak	☐	☐	☐
Alanımla ilgili sorular sormak	☐	☐	☐
Alan dışından birine alanımla ilgili bir kavramı açıklayıcı bir üslupla anlatmak	☐	☐	☐
Hazırlıklı konuşma yapmak	☐	☐	☐
İkna edici konuşma yapmak t makam	☐	☐	☐

Hazırlıksız/kendiliğind en konuşma yapmak.	☐	☐	☐
Grup çalışması ve iş bölümü yapmak	☐	☐	☐
Yabancı bir dilden Türkçeye/ Türkçeden yabancı bir dile çeviri yapmak	☐	☐	☐

12. Sizin mesleğinizi yapacak yabancı uyruklu bir birey için iş hayatında daha başarılı olabilmesi için Türkçe öğrenirken üzerinde durmasını tavsiye edeceğiniz bir husus var mı? Varsa nedir? Kısaca açıklayınız.

Bu içerik Google tarafından oluşturulmamış veya onaylanmamıştır.

Google Formlar